

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Közlésdíjak árak:
 Egész évre . . . . . 4 forint
 Fél évre . . . . . 2 forint
 Negyed évre . . . . . 1 forint
 Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
 Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántarai és hirdetések.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
 Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Hirdetők még elfogadják:
 Budapest: Goldberger A. V. és Bokstein B. hird. irod. Borsben: Schalek H., Dukas M., Opatkó A., Daube G. L. és társai és Horndl. Birtomb: Stern M.

A „Muraközi tisztí önszegélyző szövetkezet”, a „Csaktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Nyitólár postaköltséggel 10 kr.

Hirdetők jutányosan számíttatnak.

Az erkölcsrontó sajtó.

Szabolcsmegye törvényhatóságának a mi megyénk közönségéhez is pártolás végett megjelent felirata teszi aktualissá, nagy szóval tegyük azt az igazán szomorú témát, hogy a nyilvánosság ama tényezőjének, melynek első sorban az erkölcsöt kellene szolgálnia és pedig a sajtónak, ez mennyiszor szemet huny eminens feladata előtt, sőt a demoralizáló hatást tekintve, alig számba menő anyagi előnyökért, igen jeles tényezőjévé fajul le az erkölcstelenségnek. Jól meggondoltuk, a miket beszélünk és semmi sem áll tőlünk távolabb, mint a prudéria. Tényleg igaza van Szabolcs megyének abban, hogy a sajtónak, a legmeztelelenebb erkölcstelenséget kultiváló hirdetései ellen tenni kell.

Akárhány jól nevelt urat ismerünk városunkban, a ki valósággal zár alatt tartja a tisztelt fő- és székvárosi lapok egyik másikat, mert véletlenül olyan növendékgyermekai vannak, a kiket a legmesszebb menő fokig megméltatni tudna egy-egy, a szemérem érzetét durván megsértő közlemény. A dolog annyira subtilis, hogy bővebb fejtegetését a jobbizlású közönség bizonynyal el fogja engedni, de mégis meg kell említenünk annyit, hogy azok a titkos hirdetések, melyek meztelenül közölnek olyan gyógyításmódokat és

betegségeket, hogy az ember, legyen bármily modern a felfogása, a legnagyobb megboltráncolás nélkül nem lökheti félre. A tisztelt specialisták pedig makacs következetességgel hirdetnek az év minden páros és páratlan napján, így az ő nagy hirdető szenvedélyük miatt az újság családos emberek számára valóságos dugáru lesz, mert ugyan gyermekei erkölcsét védő melyik szülő engedné meg, hogy az érzékiség minden nyavalyjáról a lapok révén tudomást szerezzon a gyermek?

Sőt tovább megyünk. Láttuk, hogy a magyar és német napilapok hirdetései férjes nők arcára a szégyenérzet biborát festették. Nagyon nagy ár a t. lapkiadók e nemű jövedelme fejében az a romboló hatás a melyet e sikos hirdetések révén az erkölcsi érzet vesz.

A közmorál érdekében tehát a legelevenebb érzést tanusította Szabolcsmegye, midőn az országgyűléshez felir, hogy a botrányos és türhellen állapotok megszűnjenek.

Csak azért mondtuk ezeket el, nehogy a más házatájékán lássunk söpörni. Bizonyos dolog, hogy az újságok az ő modern tényezőikkel, a villany, gőz és telegráffal hatalmasan terjesztik az idegességet, bizonyos, hogy azon nemes erkölcsi feladatokhoz, melyeket nap-nap mellett teljesítenek, a rombolás, felületességnek

démona is hozzá szegődik, ne szegődjék tehát a naturalismus iskolájába, annál kevésbé, mert hasábjait, bármily nagy az ellenőrzés, gyermekek a kezükbe veszik.

Sorainkat abban a biztos és nekünk jóleső tudatban fejezzük be, hogy vármegyénk is Szabolcsal azonos fölterjesztést fog intézni az országgyűléshez.

A polgári leányiskola ügyében tartott iskolaszéki gyűlésből.

A megjelenteket a első sorban a kir. tanfelügyelő urat Ziegler Kálmán iskolaszéki elnök üdvözölte. Előterjesztette az okot, a miért a rendkívüli gyűlést összehívta Nap nap után mind jobban fölmerül a szükségessége egy, a városban fölállítandó polg. leányiskolának; mindinkább nyilvánul az általános óhaj egy ily iskola létesülése iránt a város polgárságának körében. A lányok nevelése nálunk kizárólag az elemi fokra szorítkozik; így hátrózzon hátrányban vannak a lányok a fiukkal szemben. Vagy kénytelenek a szülők az ismeretek eme szerény mértékével beérni, vagy más városba adni őket, a mi ily zsenge korban, főleg a kisebb lányoknál szerfölött bajos már azért is, mert a mi hazafiai érzést az elemi osz-

A „Muraköz” társasága

Az úzböki fürdő.

Irta: Verner László.

Az úzböki kakasok a reggelt intonálták. Schwarcz Samu, az úzböki honorácior, szokásos Kneip-kuráját kezdte meg, mert a civilizáció dolgaiban Úzbök immár a Kneip-kuráig haladt.

Azon a napon, melyen történetem kezdődik, a Kneip-kurát derékban törte egy páratlan esemény. Idegen érkezett Úzbökre kereskedelmi szempontból. (Hiába, világfenállása óta kereskedelem csinálta — az eseményeket.)

A találkozás lehető szívélyes volt. Samu egy horribilis csókkal tüntette el a jövevényt, Kohn ur (mert, hogy élöket ne sértsék, így nevezem el hősmet) arczáról a reggeli harmatot. Kohnt meglepte a fogadatlanság az a melege s dévajkodva jegyezte meg:

— No, csak nem vagyunk mi együtt mézeshébe? S visszaadta a csókot. Báresz történetén az adósság, még a kasszakontórol is lemondott. In natura könyvelte el az ügyletet.

Aztán azt jegyezte meg!
 — Hallod-e Samu? A te czipferblatod — hagyja a szinét. Tudod-e, fordította másfelé a beszédet, hogy mi az én szentenciám?

— Arra kíváncsi vagyok.
 — A mit Shakespeare mondott: hogy a műveltség fokát a szappanfogyasztás árulja el.

Te! A fürdés luxusát már a régi rómaiak ismerték. Úzbök nem ismeri.

— Kikérem magamnak! — Egészen vörösrre festette arcát a méltatlanság. Tudod-e hogy az európai haladásnak mi a kriteriuma?

Samu mérgesen felelt vissza:
 — Ne adj te fel nekem rebuszokat.

A gőzfürdő kedves barátom, a gőzfürdő. Még e kulturintézményt nem valósítja valamely város intelligenciája, addig nem emelkedhetek, a kor színvonalára. Én mondom ezt nektek. Én I-ő Kohn Mór.

E pillanatban az úzböki 8 lőerejű stabilgép egy melancholikus vérszkiáltást hallatott. A gőzgép fűtyére a nagy férfiu felugrott, Kohn azcnfelül még a homlokára is ütött.

— Hopp! Megvan. Te, Samu. Hiszen nektek voltaképen félig már meg is van a gőzfürdőtök.

— Félig?
 — Nem, háromnegyedig. Csak hogy inpraktikus emberek vagytok. Nézz oda, ott van a gőzfürdő.

Samu álmélkodva nézett a jelzett irányba Csodálkozva kérdezte:

— Ott?
 — Ott.
 — De hiszen ott a Tardy Mihály malmát látom?

Kohn pedig ünnepélyesen jövendölte.

— Abból lesz a gőzfürdő. Vigyázz csak. A Tardy malom kazánját éppen most indította munkának a gépész. Vékony csövön lóboogott ki a fehér gőz. Kohn megfogta a Samu karját

— Nézz oda! Mi az ott?
 — Gőz.

— Mit gondolsz, lehetne-e azt felfogni és levezetni Úzbök dicsőségére. megmutattam neked a nagy-ág utját; csináld meg.

— Barátom, én rá nem bírd Amerika felfedezését, mert akkor soha sem lesz félfedezve.

— Gyenge fejed van Samu, jobb lesz, ha a fejeddel csinálss valami Kneip-kurát. Megmondom neked. A gőzfürdöhöz első sorban gőz kell, az van; kell egy fürdő szoba s az nincs.

Melázva tette utána Samu:
 — Az nincs...

Kohn azonban egyet dobantott. És elpatlant ajkáról egy Széchenyi-jóslat, úzböki formában:

— Fürdőszoba még nincs, de lesz!

De hogyan?
 — Okosan. Rendeszetek bálakat, tombókat, felolvasásokat fürdő alapnak s abból építsetek fürdőt.

Ihlet vette bükörébe Kneipnak úzböki hívét, a szemé fehérét ráfordította az asurkék égre; a baráti érzés melegével ránta meg korzakos barátjának, Kohn Móricznak kezét.

— Ugy lesz!
 Ettől a perctől kezdve a közügyek úzböki asztalára ki volt trapesirozva a gőzfürdő ügye, elanyyira, hogy az úzböki liberális párt ezt is a programjába vette, egyetemlegesen a polgári házassággal.

A „Kiadós Liter” külön kis termébe november 28-án mondotta ki az úzböki vegyes intelligencia, hogy december 7-én, a jelentős napon irodalmi reggelyt rendeznek Úzbökn s Jókait felkéri egy kisebb zsánertü humoros dolog felolvasására. Jókait személyesen megajvítalni Dercze Timeon fogja, a ki úzböki költségen utazott fel a fő- és székvárosba. Mihelyt a fővá-

tályok biztosítanak, azt az idegenben nyert hatás lerombolja. Napirendre került tehát a polgári leányiskola szervezésének már rég vajdó kérdése.

A mikor köszönetet mond kir. tanfelügyelő úrnak, hogy személyes jelenlétével a cél elérését előmozdítani sziveskedik, kéri őt, adná elő a módokat, a melyek mellett a polgári leányiskolának az állam hozzájárulásával való fölléltatása a legbiztosabban keresztül volna vihető.

Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos ur, a megye kir. tanfelügyelője, előadja azután, miért szeretné ő, hogy a polgári leányiskola Csáktornyan létrejönne, s hogy miért örvend annak, hogy ily természetű mozgalom a városban megindult.

A fiuk neveltetésének Csáktornyan meglevő alkalmait méltatva, áttér a lányok oktatásának szükségességére.

Mindenki belátja, hogy az elemi iskola tekintetben nem tehet eleget. Az V—VI. leányosztálynak főtartása hiányokat nem pótolhat; kitetszik ez okból is, hogy sok lányt szülei külföldre kénytelenek adni: Varasdra, Zágrábra, Horvátországba, Marburgba, Stajersországra s máshová, a hol ily iskola van, hogy nekik a megfelelő műveltség s ismeretek szerzésére az alkalmat s módot nyujtsák. S hogy e lányok magyar szellemén nagy csorba eshetik — az természetes. S ez kétszerezesen nagy baj, mert oly tagjai a társadalomnak vesznek így el bennök a Magyarországra nézve s lesznek pártolói s terjesztői idegen szokásoknak, idegen szellemnek, kik neműknél fogva, mint leendő anyák, központjai lesznek a családi körnek, irányt adván természetesen az általok neveltéknek is. Már ezen szempont egy-magában is döntő érvként hathatna az ügy elbírálásánál, ha egyebekben nem mutatkoznék is égető volta a leányiskola fölléltatásának.

Pedig, ha tekintetbe vesszük az elemi iskola V—VI. leányosztályainak létszámát, valamint azoknak, kik évről-évre engedélyt

kérnek, hogy a helybéli fiu-polgári iskolában magánvizsgálatot tehessenek, kell, hogy belássuk, miként itt egy oly kérdéssel állunk szemben, melynek valósitása közérdekű, nemzetiségi szempontból tekintve meg épenséggel nagyon szükséges.

Azt hiszi, hogy senki sincs, ki a polg. leányiskolának fölléltatását kikértülni, vagy azt csak elodázni is akarná.

A mikor tehát a maga részéről, az ügy fontosságától áthatva megígéri, hogy az eszméért melegen érdeklődik s minden lehető el fog követni, hogy az mihamarább meg is valósitassék, s a mikor hiszi, hogy a magas kormány a fölhozott döntő körülményeket s indokokat figyelembe véve akadályokat nem is fog gördíteni a polgári leányiskola fölléltatásának útjában; ki kell azonban jelentenie, hogy áldozatokat magának a városnak is kell hoznia.

A legkevesebb, a mit az állam a várostól kívánni fog: a lakás, a fűtés, a világítás. Szükségesnek találja tehát, hogy az iskolaszék a város képviselőtestületében határozatot provokáljon. Ez volna az alap, a melyen a további tárgyalások megindulnának. A dolog egyéb föltételei természetesen a minisztertől fűg.

Ziegler Kálmán elnök a kir. tanfelügyelő ur fejtegetését köszönettel fogadja. Maga is átérzi az ügy fontosságát s megvan arról győződve, hogy senki sincs a városban, a ki az iskolát illetőleg másként gondolkodnék. Ő tehát biztosíthatja a tanfelügyelő urat, hogy a dologi kiadások felől teljesen nyugodt lehet, mert a város azokat a legnagyobb készséggel el fogja vállalni. A tervezett központi új iskolai épületben gondoskodva lesz a polgári leányiskola elhelyeztetéséről is; míg az épület fölépül, ideiglenesen segíteni lehet a bajon; alkalmas helyiség majd találkozik. Az alapfölteleknél a város közönsége eleget fog tehát tenni s tudja, hogy ily természetű kiadásoktól nem riad vissza senki.

Indítványozza tehát: mondja ki az iskolaszék, hogy a polgári leányiskolának fölléltatását szükségesnek tartja;

hogy a város képviselőtestületéhez átiratot intéz, melyben a dologi kiadásokra nézve a várost fölkéri, hogy lakásról, fűtésről s világításról a város gondoskodjék;

hogy memorandumot szerkeszt, melyet hozzájárulás céljából a városhoz át tesz s melyben részletes indokolással kéri a kormánytól a polgári leányiskolának fölléltatását;

hogy a tanerők fizetését, vagyis a személyi kiadásokat a magas állam vállalja el;

s hogy végül a polgári leányiskola már a jövő iskolai évben, lehetőleg két osztálylyal megnyitassék.

Az iskolaszék az indítványt elfogadja s azt teljes terjedelmében határozattá emeli, mit az elnök határozatképen ki is mond.

Miután ismételtén köszönetet mondott volna a kir. tanfelügyelő úrnak, hogy személyesen megjelenni szives volt, továbbakra nézve meg hathatós támogatását kikérte volna, a gyűlést az elnök befejezettnek nyilvánította.

Különfélék.

Kérelem. Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek a harmadik negyed alkalomával előfizetéseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

— *Dr. Vlascits Gyula* kerületünk nagy tehetségű orsz. képviselője újabban is fényes babérokat aratott a képviselőház ülésén. Mint a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat igazságügyi előadója az összes napi lapok által kintűnőnek mondott beszédben referálta és ajánlotta elfogadásra a törvényjavaslatot. Beszédét nagy figyelemmel hallgatták és zajosan megéljenezték. Képviselőnknek különösen érdekesek voltak politikai és történelmi fejtegetései, melyek — a budapesti napilapok jelentései szerint — „széles látkörre és nagy tudományra vallanak.” A „Magyar

rosba ért, közvetlen összeköttetésbe helyezte magát Üzbökkal dróton.

Az első sürgöny azzal retteggett, hogy Jókai influenzás. Nem jöhet Üzbökről visszament a dróton, hogy Dereze fej- és jószágvesztés terhe alatt ne merjen Jókai nélkül jönni. A részleteket teljeséggel nem tudom, de szegről-végről úgy hallottam, hogy végre Bodor-féle koleracseppek gyógyították ki Jókait. Dereze utolsó telegramját a legötöttebb afrika-beli lelkesedéssel vették tudomásul Üzbökn. Az utolsó sürgöny ezt mondta: „Jókait hozom.”

Szolnokról utközben még egy sürgönyt adott fel Dereze. „Ne ütődjete meg a dolgon, Jókait egy kis metonimiával hozhatom csak.”

Metonimia? Micsoda égi csoda az? Az üzböki emlék előtt egy új gordiusi csomó. Csabáról új táviratot küldött Dereze. Azon meg ez volt. „Valami nagy parádét ne csináljatok. Hanem két fáklyát, meg emelőrudat hozzatok ki. Lepődjete meg, de agyon ne verjete.”

Egy rejtélyből lett három. Metonimia. Fáklya és emelőrud. Ezen tudjon eligazodni üzböki elme.

De azért a mi fényesség kitelhet Üzbökről, azt mind megmozdították. Had emlegesse meg Jókai, hogy Üzbökn is járt. Daliás legények ültek lóra, kis lányok öltözködtek téherbe. Valahány meszelőnyél akadt, arra mind lámpásokat aggattak. Tűzkigyókat rajzoltak vele a levegőbe. Ugyan képes lesz e ezt szinesen leírni a Csöregé tolla? az aralonna-falvi Világ Szavának? A Jókait fogadó beszédet Mozsár Tóbiás jegyző tanulta be. Próbaszónoklatot rendezett egy vegyes felügyelőbizottság előtt annak igazolására, hogy el tudja-e mondani és nincsenek-e benne sikamlós helyek?

— Bizony jobban is megtanulhatta volna,

— mondta a gyöngédtelen árendásné a vignozum után.

Bőtet este volt, midőn a tengeriszárral fűtött vicinális vasut kávédarálója berobogott, minden szem Jókait leste. Dereze azonban elég tapintatlanul és tisztelentül valahol a vonat végén kiabált:

— Fiuk, jertek, segítsétek leemelni Jókait. Az üzböki emléken egy gondolat szaladt keresztül?

— Már is? Akkor fuccs a felolvasásnak! Mondhatom: az üzböki lányok még tük s örömet éreztek. Oda se neki? Legalább hamarabb kezdődik a tánc. Micsoda tündéri kilátás. Két kiló szappannal van a „Kiadós Liter” nagy táncsterme sikossá téve. Ilyet még nem látott Üzbök.

— Nálatok van-e az emelőrud. Hozzatok azt is, kiabált a vonatról Dereze. (Elpirulva vették észre, hogy egy teherkociról kiáltozik le.)

— Gyujtsátok meg a fáklyákat!

Mozsár Tóbiás a két fáklyatartó közzé állt. A fáklyavilág kísértetiesé tette a trémás szónok sápadt arcát.

Dereze e közben egy ládikót hengerített le.

— Édes barátaim, — mondotta ünnepélyesen. — Jókai személyesen nem jöhetett. Elhoztam hát őt in effigie. Ki fogom nektek bontani Jókait. Azért a fogadási ceremóniát megtartjuk, mert már pénzünkben van. Jó lesz Mozsár, ha addig átolvassod még egyszer a beszédedet, míg én Jókait bontom.

Kibontották a ládat. Egy aranykeretes képet hámoztak ki belőle.

Mozsár fulminans üdvözlő beszédet mondott. Megemlítette a receptziót, a hármas szövetség

get s végül kijelentette, hogy Üzbök sem akarja tagítani a 67-es alapot.

— Ennek ordó kell, — süvítette Csöregé, a „Világ Szava” levelezője.

A közönség frenetikus tapsokkal adózott a szónoknak. Dereze Jókai nevében válaszolt. Kijelentette, hogy Üzbökre mindenkor szivesen jön. Majd az új gőzfürdőbe le fog jönni felavató üdvözlő beszédet. Teljes sikert kíván. (Határtalan lelkesedés. Taps!)

— Ej de veszedelmesen hasonlít ez a kép Üрге Nácshoz. Nini! Még csopfja is van.

Ünnepélyes, de nem tiltakozó körmenettel vitték be Jókait Üzbökre. A részletes elbeszéléstől azért tartózkodom, mert Csöregé, a „Világ Szava” levelezője elől nem akarok mindent elírni.

A felolvasás nagyon sikerült. Ebben szintén dereze Timeon helyettesítette Jókait. A felolvasás előtt egy kisebb szabásu botrány is igérkezett, mert midőn Dereze elkezdte, a Jókai levelláját, hogy:

„Apját leütötte a hajókötel. Anyja.....

Az üzböki elemi iskolába járó növendékek, a kik a karzaton lapultak karban így folytatták: „mosóné volt, az éjszakai munkában meghütötte magát...”

Csöregé lecsillapította a kis neveltlenséket és minden félbeszakítás nélkül folytathatta: meghütötte magát és meghalt! stb.”

Később sült ki, hogy Dereze a Jókai novelláját is egy elemi fiu olvasókönyvből ollóztta. Hogy az ilyen ember nem megy el a „Világ Szava” szerkesztőjének.

A nagyszabásu estély mindössze 27 forint 15 krt jövedelmezett. Természetes, hogy ebből nem lehet az üzböki fürdőt felállítani.

Ujság^a szavai szerint: Wlassits Gyula az igazságügyi bizottság tudós előadója a vitát magas nivóra emelte, ki nagy apparatussal, éles beható megfigyeléssel és szónoki hévvel tört lándzsát az egyéni és kultusz szabadság mellett. Különösen a vallásosság magasabb érdekeinek szempontjaiból ajánlotta képviselőnk a tövényjavaslatot elfogadásra, a mi meg is történt.

Wlassits Gyula orsz. képviselőhöz a perlaki lársaskör a következő üdvözlő sürgönnyt intézte: Az egyéni és kultusz szabadság mellett tartott nagyszabású beszédeért fogadjon hazafias üdvözlőnk és hálaikat.

Jubileum. E hó 28-án ünnepelte Jenei Gusztáv, a csáktornyai városi népiskolák érdemeiben gazdag igazgatója ezen intézetnél való működésének 25-ik évfordulóját. A bizalmas körben megtartott ünnepély minden tekintetben sikerült és lélekemelő volt. A jubileum megtartásáról senkinek sem volt tudomása, tehát előkészületel senki sem tett, csak a midőn a népiskola első osztályában terített fehér asztalnál a tanév bezárása alkalmából meghívottak előtt felemlítette az ünnepélyt, hogy a jelen tanévben fejezte be a csáktornyai népiskolánál 25-ik tanévét, tört ki a lelkesedés a megjelent kartársak, ismerősök és jóbarátok részéről. Megjelentek a rögtönzött mulatságon, — mely ünnepélylyé nőtte ki magát mintegy ötvenen — a közönség minden osztályából. Felköszöntötték az ünnepeltet Pálya Mihály, Felméri Albert, Molnár Elek, Margitai József, Vrancsits Károly, Pruszácz Alajos, Szeivert Antal s még számosan. Óváczióban részesítették ugyan ezen alkalommal Molnár Eleket, az iskolaszékek első, ezelőtt 25 évvel volt elnökét s Ziegler Kálmánt a jelenlegi iskolaszéki elnököt, kiknek szép kivitelű mellképét 25 éves működésének emléke alkalmából a közs. iskola részére Jenei Gusztáv igazgató készítette el. A lársaság késő estig együtt maradt élteve a jubiléumot. Mi is hozzájárunk sokaknak azon őszinte szívből jött jó kívánatához, hogy az egek ura Jenei Gusztáv urat, a csáktornyai városi iskolának mindenki által tisztelt és szeretett, érdemeiben gazdag igazgatóját a csáktornyai közs. népiskola felvirágzására, volt tanítványainak öröme, boldogság, erő, egészségben igen-igen soká éltesse!

Állásváltás. A kereskedelemügyi miniszter ur Bencsák Emma k. a. pósta- és távirókiadót pósta- és táviró kezelővé kinevezte.

— **Állásváltás.** Majhen Károly adai városi állatorvos, lapunk szerkesztőjének bátyja, nevét belügyminiszteri engedéllyel Margitai-ra változtatta.

— **Iskolváltság.** Gaszner József szeptéri bérlő e hó 25-én vesette oltárhoz Zechmeister Viktor náprádfalvi bérlő kedves leányát Malvin k. a. — **Hrusóczi Elek** mura-siklóai kántortanító e hó 27-én tartotta esküvőjét Puhán Lujza k. a. Alsó-Lendváu.

— **Csáktornyai tervezett** második gyógyszerészeti ügyét a belügyminiszterium úgy oldotta meg, hogy azt nem engedélyezte. A rendelet a megyéhez e napokban érkezett le.

— **Csáktornyai szőlő-egylet** alapszabályait a belügyminiszterium jóváhagyta.

— **Takács-egylet** e hó 25-én tartotta ez idén az első versenytézését. Nyertesek lettek: Bernyák Károly (nyereménye díszes fallóra), Marcius Ferenc

(nyereménye estlet vajtartó), Sztrahia Károly (nyereménye Casette), Pecsornik Frigyes (nyereménye íróa-staldisz), Csavetkovits Antal (nyereménye 2 csinos söröspohár.)

— **Trachomás szembeteg** megvizsgálása céljából dr. Fehér Náthán és dr. Mangin Károly kir. tanácsos, megyei főorvos e hó 27-én Csáktornyan és vidékén időztek.

— **Perlaki kisdoboz** javára 1894. évi július hó 8-án Parlakon a Nagy Szálloda kerti helyiségeiben nyári táncszertély tartatik. Kezdeté 6 órakor. Személyjegy 1 frt. Családjegy 4 frt. Jegyek Sipos Károly ur gyógyszerészében és az estélyen a pénztárnál válthatók. Felülfizetések hirlapilag nyugtáztatnak.

Iskolai ünnepély. E hó 28-án tartatott meg Maraközben, Királylakon, a stayer és horvát határon felállított magyar állami iskolában az első évfázó-vizsgálat. Az állam tavaly állította fel ezt az iskolát, hogy a tanulók ne legyenek kénytelenek a szomszéd stayer iskolákba járni, a mit eddig magyar iskola hiányában megtették. Az iskolai vizsgálaton jelen voltak: Vrancsits Károly főszolgabíró és Margitai József képezdei igazgató Csáktornyáról, Gáspárlin Mihály plébános az áll. iskola gondnoksági elnöke, Rittmüller Ármán urad. főerdész, Friedl Gyula körjegyző és Zdacsek Imre kántortanító Mihályfalváról, a hegykerület előljárói, sok szülő s tanügybarát. Az iskolán magyar nemzeti zászló lengett, s úgy a vendégek megérkezésekor, valamint az ünnepély alatt szólottak a mozsarak, melyek hirül vitték az áll. iskolától egy-két kilométernyire fekvő stayer és horvát községek lakóinak is a magyarok hazafias ünnepét és a jóra való határszéli nép igazi öröme. Gáspárlin Mihály, a lelkeszi hivatás igazi példányképe s a vidék népének valódi atyja megható beszéddel vezette be a vizsgálatot. Majd Herboly Alajos áll. tanító egy évi munkájának bemutatása következett. Az eredmény főleg a magyar nyelvi beszéd-értelemgyakorlatban bámulatos és meglepő volt. Helyes módszerrel a még csak első és második osztályból álló iskola tanulói a beszédgyakorlatoknak a miniszteri tanterv által előírt anyagát egymással társalogva mutatták be. Óriási fáradságba került ez a munka, de kifizette magát. Az érdekes vizsgálat befejezte után Gáspárlin plébános és Rittmüller főerdész urak ajándékokat osztottak ki a szorgalmas tanulók között, mire a királylakai áll. iskola első évfázó vizsgálatát a jelenlévők hazafias öröme és a munkáját a legjobban teljesített tanító dicsőségére befejeztetett.

— **Megegyi hírek.** A zala megyei tűzoltó-szövetség, melynek 34 egyesület a tagja a tűzrendészeti szabályzat módosítása tárgyában előterjesztést tett a megye törvényhatóságához. — A nagykanizsai járás jegyzői egyesülete 100 frtot szavazott meg az orsz. jegyzőiárvaház alap javára. — **Keszthely és Hévíz** között villamos vasutat tervez egy fővárosi tőkepenzésekkel s szakértőkkel álló társaság. — A Zala folyó annyira kiáradt, hogy az idej szénatermést az egész völgyön csak-nem egészen megsemmisítette. — **A vetések állapota** az egész megyében igen jó volna, de a mostani esős időjárás nem kedvez a növényzet fejlődésének.

Időzetes felhívás »Honfi dalok« versfüzére, mely 10 iv és 136 eredeti szavalmányt tartalmaz. Ára bérmentve egy forint. Gyűjtőnek háromra t. példány

adatik »Honfi dalok«, »Népdalok« és »Anyós dalok« műveimből egy-egy könyv. Zala Egerszegen 1894. június 28. Várossy Mihály, tanár.

Ájánkozás. Egy helybeli, az állami tanítóképzőintézetet ebben az évben jó sikerrel végzett tanítónövendék, okl. tanító a 2 havi szünidőre szerény feltételek mellett ajánkozik nevelői vagy correpetori állásra. Bővebbet lapunk szerkesztősége.

— **Hazai és külföldi hírek.** Carnot francia köztársasági elnök meggyilkolása tartja most izgatottságban egész Európát; a gyilkosságot Caserio Santo egy 22 éves olasz anarchista követte el. — **Kossuth szobrára** eddig 184.816 frt 47 kr. gyűlt össze.

CSARNOK.

Dal.

Szavay Gyulától.

Az a csöndes.

Az a csöndes, bánatosan hangzó dal
Mikor este, késő este megszólal,
Itt szívemben annyi bánat feléled:
„Fáj a szívem, teher nekem az élet!”

Ósere jár már, kün a mező megsárgul,
Zöld levelek hullonganak az ágról,
Zöld reményim! hajh ti is eltűnőtek;
„En Istennem, nincs is már, mit reméljek!”

Temetőben vadgalamb bug az ágon,
Ott lehetne énnékem jó világom,
Bura, bajra, keserített öröme:
„Majd jó lesz a fekete föld göröngye!”

Fekete föld, virágtalan sirhantok!
Csöndben, nyugton jó is lehet alattok.
Még zavaró könny se hull tán a rögre:
„Eltemeti bánatom az örökre!”

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, akik felejthetetlen szeretett férjem elhunytá alkalmával a temetésen személyes részvétük által, vagy bármi más módon kegyeltek — illetve részvétüknek kifejezést adni sziveskedtek, magam és családom mélyen érzett halálját!

Csáktornya, 1894. június 28. án.

Özv. Neumann Józsefné.

FELELOS SZERKESZTŐ

MARGITAI JOZSEF

MEDJIMURJE

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke lično se sadržaje novinah, naj se pošiljaju na ime Margjta Jozefa urednika vu Čakovcu.

Redateljstvo:
Kajšara Fisehel Filipova kam se predplata i obnove pošiljaju.

Predplatna cema je:

Na celo leto . . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnove se poleg pogodbe i šal rebanaju.

Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“, „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Historija i zemljepis.

IV.

2. Čovjek.

Preostaje nam poglaviti još jedan svēt vu svētu. Stvoril je Bog čovjeka. Malena je i prosta pripovest, kak najstareši a bogeduh pisec vu svetom plamu povēdu to stvorenje: Od zemlje je Bog napravil tēlo, vu tēlo nadehnul duh, duhom oživilo se biće i stane pred stvoritelja svoga, koji od zemlje stvorjenomu nadeš ime zeljenjak (Adam). Do njega stvoril je Bog iz bića njegovoga družicu (pajdasicu) mu ženu, koju je nazval živim majku (Eva). Bog dobar mudar poklam kam je stvoril svēt duhoviti (duhe, anđele), stvoril je još biće, koje ima biti duh i zajedno stvar, neka je to kapča ili spona med različna svēta: med duhovitim i stvarovitim

Vnožina prezbrojna duhov nosi božju priliku; nu i za novi stvor božji povēda bogoduh i historija, da je stvorjen na božju sliku i priliku, sveti: pravišćen. Spodoba je Bogu, duša, nevmetelna, taj s umom i sa slobodnom voljom duh, po svojoj naravi i po višem božjem daru prilika Bogu. Um ide za istinom, volja za dobrom, s zmiriti se zevčana jedno i drugo more samo neizmernim i včkovitim. Čovjeku od Boga stvorjenu slagala se ljepo a umom volja, niti bi volja potegnula, kam nije nameril um, a obadvoje prilagalo i prijanalo za volju božju. Pak i tēlo ljudsko čudno je stvorenje, i kak su vč stari mudraci rekli:

na malo velik svēt ili čeli vu svētu svēt. Već gori upravljeno lice njegovo kaže mu, kaj je rekel apostol Pavel: „izkati kaj je gore.“ Obraz je zrcalo duše, vu kojem se bliska ves duševni život; jedini čovjek more se plakati i smejati. Vnogo živinah ima po koje čuti'o i osjetilo življeše i oštreše; nu nijedna nejma vse tak složno (skladovito). Najosobiteši pako dar tēlu ljudskomu je „govor“. Ob r lijepih darov naravnih nakinčil je Bog čovjeka darom višjim. Uz vjekoviti duh imalo bi mu vje kovati i tēlo, na obilnoj Gosponovoj milosti: vu ljepom raju živeti, vu ljepši po času biti za navēk prenešeno. Tu je Bog sam bil prvomu čovjeku otec, sam navučitelj i vodja. Od ovoga imel se razrasti i razplo diti veliki ljudski rod (pokolenje;) rekel je Gospodin Bog: „Rastite i budi vas vnožina!“ Ali biće umno i slobodne volje treba da samo tulikajše svojom odlukom i težnjom dojde do svojega cilja. Taj cilj, cilj vrhu naravi pokazal je Bog čovjeku i obēčal ga s pogodbom: čovjek je razumen, podvudev je, jaki je, more se anda ladati. Pogodba lehka, da nemore biti lehkeša. Zakon božji imal bi biti za slobodnu volju, ljudsku pogodbu i potukaz k cilju; nego prekršil je čovjek zakon i izgubil put k cilju. Jednim mahom pukla njemu odvratenu od svoga cilja pred očima grozovita razvalina izmed dobra i zla, milošća božja i prvešnje obećanje je prepalo, a ober glave mu je počela smrt sa svom srdjebom božjom. Zmutila čovjeka vrazja prefriganost i laž, hitila ga prebudjena vu njem gizdost, nevjera i pohlepa; poklam kam je kušal prepovēdani sad s drēva znanja dobra i

zla“, pojavi se vu njem vu mozgu nanteš i vu srcu sloba: višji dar izgubil, narav i naravni dari vrazili se i pomutili. Bog je stvoril samo anđele, a vrag je stvoril seba sam; Bog je stvoril samo dobrog čovjeka, a zločest čovjek stvoril je sam. Od maloga čina bivaju gusto putih veliki dogodjaji, iz jednoga dogodjaja duga pripovest dogodjajah. Malen se i nezaten vu prvi mah vidi čin izhodnoga grēha, nu gdo ga razumspremišljati i razme ga; velik je to čin, včšk dogodjaj, kak sbilja posljedica je prevelik i odlučan za ves jeden rod božjih stvorovah. Zbog toga čine preokrenula se čovjeku sudbina prevrgel se drugač ves ljudski rod i put njegov do včkivečnoga cilja njegovoga.

Vu jednom čovjeku dvoga spo'a preprōbana je i precenjēna ljudska narav naproti stvoritelju i cilju. Bog je tak rekel: Adam stal na uojenu i utegu za ves ljudski rod — kam on pretegne, tam bude vsaki za njim pomotak njegov. Pretegnul je on na zlu stran, dēca oti'li smo za otcem, Bogu je odrediti pod koju bix pogodbu i čnu stvora postavil na blažen cilj. Prvi gr h Adamu je i Evi na glavu, ar je izišel iz njihove slobodne volje, pak se na njihovu dušu takaj računa; ali za vse njihove potomke (pokolenje), ako nije na glavu, a to je na krv i na rod i na stalež, na sudbinu, kak je na pēdu mužu, komu su pradedi bili knezovi, ne na glavu nego na rod grēh jednoga deda, zarađ kojega je knežija prepala. A nevalja puno kriviti Adama i Evu, ar bi ti sam bil opal.

Sudi Bog sud: e, prva je ljudska

ZABAVA

Prikladnost slepcov.

Poznato je, da je kod slepcov sluh i čut pipanjem mnogo bolji, nego kod videćih. Ja sam n. pr. u svoje vrieme u Pešti poznal jednog slepog muzikša, koj je po ostarjah i kavanah okolo hadil ta se stam produciral, da je svaku kartu, koju mu je tko dal, da je opipa, znal povedati kakova je. On je samo prstom sām tme po karti vlekel i onda posve za sigurno povedal, da je ova kralj here ili dečko tref ili desetica karo i t. d.

Blizu Thūrinške gume je živel nieki urar, kaj je ostupel, kad je bil dvie godine star. On je pipanjem nasel u uri najmenjšu faltingu i svaki krivi zarez pitakom je odmah opazil. Turenske ure, koje je napravil, je sam na svoje miesto u turen nosil i onde postavil, a pri tom je posve sigurno išel po stogah i vaskiti dškat na najviše tuner.

Slepa Peradiēs igrala je klavir takovom vještinom i sigurnostjum, da to mnogomu gledēćemu nebi bilo mogāće.

U Monakovskoj akademiji med ostalim je moći videti i jednoga liepo iz drēva zvezzenoga jagara, to dielo je tak fino, da finije nemore biti, vsaki las na bradi i maštaćih je je poćpuno videti. Toga jagara je jeden slepi tirolec svojim navadnim zepnim nožem zrezal.

U jednom selu Engelske je okolo godine 1840. živel jedan slepi tkalec, koj ne samo da je svoju mestriju bolje teral, nego mnogi gle'teći, je dapače i sve k mestriji potrebno, kak su to krosna, čunek i t. d. si sam napravil. Ov isti tkalec nije samo pri tom ostal, nego jer je bil velik ljubitelj muzike, a osobito je ljubil orgule, vlekla ga je jedan krat želja zatim, da u domačoj cirkvi, gde su bile prilično velike orgule, mehanismus istih sezna. Jerbo pak je malo ufanja imal, da bi mu se dopustilo iste previzitirati, zbil si je svoje želje iz glave. Na jedan krat se dogodil, da je domaći orguljaš umrl, kojem prilikom se je prisutnosti tkalca mnogo o vrlini pokojnika kak i o dobroti domaćih orgulah, koje pokojnik baš majstorski znal igrati, govorilo. Ovi spomenki su u slepom tkalcu opet staru želju za orgulami zbudili tak, da se je jedan krat ob pol noći stal,

odišel u cirkvu, vrata k-orgulam si odprl i ruženjem tu pričel orgulah mehanismus pretraživati tak, da su se susedi na okolo prebudili.

Iz svih oblokov su glave van porinuli i jedan je drugoga pital, jeli čuje, a najviše ih je bilo toga mienja, da to mora biti duh pokojnoga orgulasa. Ipak nekoji, koji su bili pametniji, su rekli, da bi mogli tati biti te su z lampasi i oružjem u cirkvu navalili, ali nutri nikoga nisu našli, kak jedino slepoga tkalca u potpunom diehu, koj od veselja nad odkritjem, koje je napravil niti došavše nije opazil. Oni su ga dakako prijeli, ali čuši, koja ga je strast u tak nenavadno vrieme u cirkvu dopeljala, pustili su ga s malom opomenum. A kad je više poglavarstvo njegovu želju saznavajuć njegove razne vještine, dopustili su mu, da si ciele orgule temeljito previzitira. Od tog vriemena se je on polag ostalog i u gradjenje orgulah zapustil i danes još stoji velike orgule u cirkvi na otoku „Man“, koje je ov slepi tkalec sagradil.

Jedna mlada dievojka zgubila u kozah vid i sluh, ali je potlam dobila tak fini nos, čut pipanja, da je mogla farbe razlučivati.

spoved nevaljala! Kaj je Bog rebel, nije porekel: zgori nad čovëkom sud božji: „Prah si bil i prah budeš!“

Nego ne taki: prvlje budeš s mukom i znojem vadil iz zemlje kruh, i to iz zemlje trnjem i kupinjem obrasle; a ti živih majka, budeš prije majka i namučiti se mukah materinskih. Nego da nebude sfondano po čovëku, kaj je stvoril vsemogući Bog: namjera i osnova božja mora se ispuniti, rod stvorovah imenom „čovëk“ mora poleg stvoritelja svoga vjekovati blažen. Obećal je Bog čovëku zveličitelja, koj bude peklju potrl silu, čovëka rešiti okovah, ter pomilovana, pomagna i popravljena izpeljati na slobodu sinov božjih. S prvine rečena je božja reč: „Plodite se i budi vas vnožina!“ stoji još navëk

Raja zemeljskoga nestalo je: prema novoj čovëkoj dosudjenoj sudbini preobrazila se zemlja, koju je stvoritelj za ljudski rod odredil. Kam je okrenula ljudska stopa, dočekala čovëka borba, težkoća i muka: s črnom materom zemljom mora se pogadjati i vsakojake zmi ljavati ra une za hranu, kak bi je od nje izmamil; sa vsakojakom nepogodom mora se boriti za zdravje a s nebrojnim neprijateljem vkanjuvati se za život. Smrt vsevdilj hlepi nad čovëkom, nu puno treba muke do nje. Nije čovëk stvorjen samo za sebe, nego takaj za društvo: stvoril mu je Gospodin pajdašicu, i ona je za njega radost velika; rodilo se Adamu i Evi prvo čete, radost je ono obedvema velika, kaj obedva ne badava spominje prva historija. Raste familija, raste ljudski rod. Lepo pripovëda historija, kak Bog sam oteinskom rukom ljude vodi, odhra nje vući. Zveličitelj bude došel, nu kada mu bude vrëme. Bog je mogel stvoriti čovëka prez njega; nu zveličiti nemore on njega prez njega. Trebalo je prvlje nego znal p trebu i cënu zveličenja, da čovëk razgovetno vidil i spozna sam sebe i sudbinu svoju, pak još da pravo razme ljudski rod, njegovu sudbinu i kaj bi bil i kam bi zašel prez Boga — čemu se naravnim razvitkom hoće vremenom. Da se hitreće razmemo, to ti je tak.

(Drugi put dalje.)

Ona se je u svojoj samotnoj nevolji bavila sivanjem, njezino švelo je bilo za čuditi se fino. Znala je takaj pisati te njezino pismo nije bilo manje za čuditi se nego švelo; jer linije su bile jednake kak žnora, a slove i rieči su stale u jednakoj dalečini jedna od druge: dapače, kaj je bilo najčudnovitije, ako je koju slovu izpustila, tak je potlam znala na pravo mjesto vrñi linije metnuti.

To je bilo njezino dielo po danu i po noći, jer ako nije mogla spati, stala se je i bez da bi svieću užgala, sela si je k-stolu i pričela je pisati ili sivat, te je to negde moglo čudno se videti, kad je ona u tmici tak liepo pisala i sivala, kak drugi s dobrimi očmi po belom danu komaj mogu.

Vožnja ladjom.

Jednoć su iz Zente u Szegedin na Tiszi ladju vlekli. Bilo je prepreno nekoliko konj na dugih vojkah, koje su na obalu dosegle, i nekoliko ljudih, koji svi zajedno po obali proti vodi, na dugih vužetinah pod velikom halabukom i krikom, kak je to već pri takovih prijkah navada, jednu ogromnu ladju vlekli.

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo naše potovane predplatnike, naj nam vu novim fertalju ljeta predplatne zaostatke čim pređi pošleju i predplate ponoviju!

Kolike je do vezda kovano krunah?

Ministerstvo finansijah izdalo je izkaz o kovanih vu Austro-Magjarskoj do 26. majaša 1994. ljeta. Po tom izkazu vu velh kovnicah kovano je 1. vu Magjarskoj: zlatnih krunah 166,168,740, srebernih krunah 22,240,184, filirah od nikela 11,448,680, filiran od bronca 695,944; 2. vu Austriji: zlatnih krunah 242,868,120, srebernih krunah 61,557,000, filirah od nikela 18,977,162, filirah od bronca 1,899,810.

Prema tomu nakovano je do vezda vu čeloj monarkiji zlatnih krunah 409,031,860, a srebernih krunah i drobiša 126,618,790 krunah.

Papirnatih forintačah povučeno je iz prometa vu Magjarskoj 1,612,000 for., vu Austriji 5,291,278 for.

Zvun toga je iz prometa povučeno 1. vu Magjarskoj: srebernih škadah po 2 for. 1,098,402 for., 1/2 forintih 4,692,969 for., komadi po 20 kr. 1,912,700 for., komadi po 4 kr. 70,820 for.; 2. vu Austriji: srebernih škadah po 2 for. 2,562,936 for., 1/2 forintih 10,950,264 for., komadi po 20 kr. 6,300,800 for., komadi po 4 kr. 196,700 for.

Po tom je iz prometa povučeno vu vsem 33,688,440 forinti starog penesa.

Na arendu dana imanja primasa vu Magjarskoj.

Iz Budimpešte javljaju: Grof Géza Batthyányi otec humanškog guvernera, vzel je vu zakup (iz arende) vva imanja magjarskog primasa. Imanje obelže okolo 94,000 mekotah, i to 30,000 mekot senokohah i vrtov, 10,000 m kot pašnikov i 34,000 mekot sume. Arendator bude platil na ljeto najam od 360,000 forinti; preuzimlje fanus za 700,000 for. ter je kupil i ovoletal pri-

Od nekud najedan krat dojde jedan vandracec s-felleisenem na plećih i spar šizem, koje su mu iz istoga, van gledale, te zapita meštra ladvara: „Bili i ja slobodno u Szegedin za dobra rieči i dobru plaću? Koliko moram platiti?“

Mešter ladvar, koj je bil veliki šaliv-dijja odgovori: „Dvadeset krajcarah, ako se hoćete sestiti u ladju, ako pak hoćete zhami skup vleći, onda deset krajcarah. Vaš Felleisen morete i za toga u ladju metnuti, jer bi vam drugčije samo na zadevi bil.“

„Dvadeset krajcari — deset krajcari — deset od dvadeset ostane deset.“ — Ovih deset krajcarov, misli si, moram zaslužiti.

„Anda dobro, ako je dopušćeno“ — veli, i hiti Felleisen u ladju, zatim vze jedno vuže čez rame i pričme sa ostalemi iz avih silah, kaj je samo ikada mogel, vleći. „Pređi dojdemo na mjesto“ — misli si je — „ako nebam badava, nego ako im pomognem“.

Kad su došli u Szegedin plati deset krajcari za da mu se je Felleisen vozil i za da je on slobodno ladju vlekli, te i još danas misli, da je onom prigodom deset krajcarov profitiral.

Em. Kellay.

red za 950.000 for. Vse štibre i deputata glava zakupnik (arendator).

Vsi dovezdasnji primatjalni činovnici (služeniki) ostaju vu službi i plaći, ter se im bude i dalje računalo ljeto službovanja kak i juš na penzije. Kontrakt traje 30 ljet. S prvine je hotel imanja vzet na arenda grof Thurn-Valsassina, ali ga je magjarski kormanj kakti „incenzica Austrijanca“ odbil. — Kontrakt je podpisan 30. majaša, stolni ga je kaptol odobril, a odobril ga bude i kormanj (vlada).

Povednja vu gornjoj Magjarskoj.

O povodnji vu gornjoj Magjarskoj javljaju neka strahovitoga. Vu kupališću Pistigana voda je pala, ali je zato vu selu istoga imena porušeno prek sto hižah. Vu lptovskoj varmegiji vtopilo se je vuogo ljudih. Vnogobrojna mēsta poleg rieke Vag tak su opustošena, da je strahota i pogledati ih vnda, kad je početa voda padati. Senokoše i vrti su zameljeni, plodine propale, zivad i blago i vsu pokretanu imevinu odnesla je voda. Kvar se neda nitè precčuti. Vu Komornu vladala je pred par dana najveća pogibelj ter su se vsaki čas bojala katastrofe. Ovakvo povednje nije bilo od ljeta 1813. Bojati se je glada. Do 21. janiša, vu poplavljenom području porušeno je na jezere hižah i na jezere i jezere ljudstva su prez krova i prez hrane.

Cirkva od željeza.

Vezda je vu dozajem Meidlingu pri Beču izložena cirkva, kojoj na čelem svētu nejma para, ar je složena od sameg željeza ter nejma na njoj nitè drablinos; druge koje stvari. Ova je cirkva naruč la grčko-katolicka občina vu Carigradu po planunu arhitekta Amavoura, koji je morat preperečiti željeznu konstrukciju, pokedob da se bude cirkvu podignula poleg izker morja na takvom fundušu, koji je absolutno nesposobno za zidaće temelje. Cirkva bude se položila na željezno podnožje od jednoga komada. Njezina dužina iznosi 31 i pol metra, širina 18 metra, visina turna 39 metra, čela težina 4000 meter centov, a ima prestora za 500 ljudih. Koštala je 250,000 frankov. Gradjena je vu byzantijskom slogu vu fabriki H. Wagera. Graditelj bude cirkva na skorom razložil (raztepel), prenosel vu Carigrad i ondaj ju znova složiti, montirati i vu tih farbah broncirati.

Iz magjarske veškasko hiže.

Nakon šest tjedne pauze magjarska je veškaska hiža vzele po drugi put vu prošres zakonsku osnovu o civilnoj genitbi, koju je 10. majaša sa 139 proti 118 votumov odbila.

Narodni muzeum, gde vu velikoj palaci magjarska hiža drži svoje sjednice, bil je već od ranoga jutra pod ostrim stražom, ar su oblasti hotele pod vsaku cënu ovaj put zaprečiti škandalozne prizore, koji su se svi vali prigodom prvog votiziranja, kad su prvi dostojanstveniki zemlje bili grobijanaki uspadnuti i pogrdjeni.

Velikaši pošeli su već okolo 10 vure dohadati. Med prvimi došel je vrhovni dvorski maršal grof Antun Szécsen a za njim taver-nik grof Zichy Ferencz, za kojega su tvrdili, da nebude došel.

Kotrigi episkopstva došli su malo ne vai. Nadbiskup zagrebečki. Posilović, sel si je poleg nadbiskupa Samassu. Došli su i edelni predstojnik vu ministarstvu vanjskih poslov

grof Cairáki i kapetan mađjarske telesne garde Barcsay, dobili su izostali grof Pálffy A., grof Kalman Hunyady i sborni komandant vu Lembergu princ Windischgraetz.

Us dubkom puno dvoranu i galerije odpri je prezeš Szilágyi sędnicu ob 12 vuri.

Grof Ferdinand Zichy predal je niz peticijah proti cirkveno-političkim osnovam.

Kud je uzet vu potres nuncium zastupničke hiše o ženitbenom pravu, govoril je prvi Salamon pl. Gajzago bivši prezeš vrhovnoga računarskog dvora. On se neće pobliže baviti osnovom, koja je zadošta pretresena, već upućuje na političku potreboču reforme ženitbog prav kak takaj i na rezultat ponovnog glasovanja vu zastupničkoj hiši. Nadja se, da se budu kotrigi pokorniti ako ne većini zastupničke hiše, a to volji krune i naroda.

Grof Zichy Ferenc nadjal se je, da bude vlada svojim osnovami poboljšala odnosaj izmedju cirkve i države i odstraniti ribanja, — ali ona je taj odnosaj još pogoršala. On neće da povrēdi ičije vjersko čuvstvo ili uvjerenje, pak stoga predlaže, da se vpelja ne obvezni, već fakultativni brak (ženitba), a ovu osnovu odbija.

Barun Vay Béla pozdravlja radostno osnovu vlade, koju je zastupnička hiša prijala. Nadja se, da bude vlada ustrajala, jer se ovom osnovom uvodi jedinstveno ženitbeno pravo. Preporuča osnovu na prihvat.

Grof Zay Miklós izjavljuje se za fakultativni civilni brak (ženitbu) On i njegovi prijatelji bili su skloni kompromisu, ali je vlada rajši imala savez sa skajnim radikalci, pak se on i njegova stranka neboje ni borbe. Osvedočen je, da mađjarski narod neželj ovoga zakona pak ga s toga odbija.

Grof Keglević Stefan neće da ponovno nabraja razloge, koji zagovaraju ovaj zakon. Opozicija ih nije pobila. Prihvaca osnovu i preporuča ju. Za tim izpravlja govornik jeden pasus svog zadnjeg govora o reformi gornje hiše, koji su krivo shvatili i tolčali. Kad je on spomenul potreboču ove reforme, nije mislil stin groziti se hiži. On i deus drži potrebnim, da se gornja hiša preuztroji, ali tak, da se pridrži a ne dokine. On želi, da se ograniči vlast gornje hiše i ustanovi, koliko putah je ona vlastna da odbije zakon, koji je dolnja hiša prijala. O tom neka odluče novi izbori odnosno nova zastupnička hiša. Na dalje konstatuje, da je i prvi put većina svetovnih velikajah zakon prihvatila. Prigodom specijalne debate on bude stavil zaključni predlog, koji bude vtišil vse religiozne škrupule. Taj je zaključni pred par dnevi putem kradje dospel vu javnost.

Grof Antan Szécsen očituje, da nepozna drugog suvereniteta do onog krune i ustava, pak se stoga nikak nemore podvrći zaključku zastupničke hiše. Za njega je jedino merodavno, da li je koja osnova hasnovita, — a pokačdob je osvedočen, da je ova osnova na kvar, mora ju odbiti.

Evangelički biskup Zelenka preporuča osnovu, ar je hasnovita.

Barun Jožef Rudnyánsky izjavljuje, da on vidi vjernost na prema tronošu i kralju vu držanju, kaj ga on zauzimalje. I on zagovarja jedinstveno ženitbeno pravo, ali ne vu ovoj formi. Predlaže, da se izjavi cirkveno vjenčanje obveznim, a iz toga, da se more vu istom lokaln sklopiti i civilna ženitba. Vezdašnju osnovu odbija, ar je osvedočen, da dela vu interesu tronaša i orsaga.

Markrof Sigmund Csáky-Pallavicini očituje, da nejma odnjega liberalnijeg magnata, no on mora ovu osnovu s toga odkloniti, ar je ona samo vu interesu šidovah. Grof Szécseny Imbro mlajši poriče, da većina hiže stoji na stanovistu negacije. Većina bi prihvatila obveznu formu civilne ženitbe, kad bi se i obveznim pregiašil cirkvena ženitba. On odbija osnovu.

Prezeš Szilágyi zaključuje na to debatu. Minister pravosudja Szilágyi očituje, da je opozicija složna samo vu negaciji a nesložna vu svojih predlegih za modifikacija.

Za tim se je same prvije 2 vure prešlo na glasovanje.

Za osnovu glasovali su: 9 evangeličkih cirkvenih dostojanstvenikah; stjegonoše: bna grof Khuen Hederváry, vrhovni vrtar grof Julio Szécsen, vrhovni stolnik grof Albin Csáky i vrhovni komornik barun Béla Orozy; 3 vrhovna sudca; flumanski guverner; 39 grofov, med njimi Aladár Andrasay, Aleksander Apponyi, Jura Erdődy, Rudolf Erdődy, četiri Eszterházya, Aladár, obedva Ladislavi i Teodor grofi Jankovići, Artur Pejačević i pet Széchenyijah; 21 barun, med njimi: Leopold Edelaheim-Gyulay, tri Radvánszkya, Géza Rauch, tri Vaya i dva Wodianera, i 51 imenovani kotrig, medju njimi: Jožef Barossay barun Lorand Eötvös, grof Stefan Erdődy ml., grof Ferenc Esterházy st. (nezdavnja imenovan), barun Fejérváry, Pavel Gyulai, Ernest Hollan, barun Samel Josika (zadnji put nije glasoval), Julio Kautz, grof Stefan Keglević, Koloman Miksić, barun Sigmund Uchtritz (nezdavnja imenovan) i Jožef Zuber (nezdavnja imenovan).

Skupa onda glasovalo je osnovu 128 kotrigov.

Protiosnovi glasovali su: 34 katolička i grčko-iztočna cirkvena dostojanstvenika, med njimi obedva kardinali Vaszary i Slouch, nadbiskupi: Posilović Samassa i Császka, biskup Drohobezck, patrijarh Branković, metropolit Miron Roman i vladike Nikanor Popović, Nektarije Dimitrijević, Miron Nikolić i German Opacić; za tim tavernik grof Ferenc Zichy i vrhovni dvoraki meštar Gejza Szapáry; knez Nikola Pálffy, 62 grofa medju njimi: 3 Apponyia, Rudolf Chotek, markrof Sigmund Csáky-Pallavicini, Andras Osekonic, obedva Czirakya, pet Deseffyah, Jožef Drašković, šest Eszterházyah, tri Mailatha, Markrof Aleksander Pallavicini, Ladislav Pejačević st., pet Wenckheimah i 12 Zichyah; 9 barunah i 15 izebrañih i imenovanih kotrigov, medju njimi: knez Pavel Esterházy, barun Mariássy, Nikola Mihajlović, Mar grof Eduard Pallavicini, barun Jožef Rudnyánsky, grof Imbro Szécsenyi ml. i grof Antan Szécsen.

Glasovalo je anda skupa proti osnovi 124 kotriga.

Nije došlo vu vsem 60 kotrigov, med njimi: biskup Strosmajer, vladika Grujić, protestanski biskup Baltik, grof Nikola Bánffy, barun Desider Prónay, grof Pálffy-Daun, prince Filip Koburg, knez Edmund Battányi, knez Rudolf Lobkovicz, knez Julio Odescalchi, knez Ljudevit Windišgrez, grof Gjuró Apponyi, grof Marko Bombelles, ml.; grof Ivan Drašković, grof Karlo Eltz, grof Ferencz i Tona Erdődy, grof Tassilo Festetic, grof Koloman Hunyady, grof Pavel Pejačević, grof Ervin Schönborn, barun Ferencz Nopcsa, Sigismund Ormos, barun Ziga Ottenheels, Ladislav Szögyény-Marich i Pavel Uzović.

Tim je sjednica zaključena ob 2 vure

35 minut, a sjedeća urečena na drugi dan ob 11. vuri, kad je započela specijalna debata.

Vu Budimpesti, 22. juniusa.

Ministarstvu poljodelstva stigle su vesti, da kvar od poplavax iznosi vu občini Podbjel (varmegjija Arva) do 400.000 for. vu kotaru liptovskom 300.000 for., a vu okolici Černe vu trencinskoj varmegjiji, gde se boje glada, 1 milijun forintih. Kvar vu ostalih kotarih još nije prešarcan.

Vu Mškolcu, 23. juniusa. Voda Tisza poplavila je občine Kessi i Doromga.

Izginula ladja.

Iz Trsta javljaju; Austrijska barka „Alice“, koja je 22. januara iz Nju-Jorka odplovila put Liverpola, izniknula je prez traga. Barka je sagrađena ljeta 1870. vu Trstu ter je zapremala 474 bačvah. Drži se da je propala.

LOTERIJA Buda 23-ga juniusa 1894
73 37 64 3 22

Cena žitka. — Gabona árak.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	25
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrč	4	50
Kukoricza 6	Kuruza stari	5.	—
" uj	" novi		
Arpa	Ječmen	5.	—
Fehér bab	Grah beli	5.	—
Sárga "	" žuti	4.	—
Vegyes "	" změšan	4.	—

VASUTI MENETREND

CSÁKTOBNYÁN.

Udalost	Napszaka	Uj	Uj	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
"	Délben	11	39	"
"	Éjjel	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkezés				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Éjjel	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Éjjel	9	55	"
Varazsdról	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábból	Dél előtt	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Dél előtt	8	52	"
Bobárol	Este	9	42	"

Nyilttér.*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegren delők lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammen-tesen, sima, csikos, kockázott és mintázot-takat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnya-lathán.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal fe-
lősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLÁD FERENCZ

153. szám v. 1894.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ság 1894. évi 989/p. 94. számú végzése kö-vetkeztében dr. Schwarcz Vilmos budapesti ügyvéd által képviselt Kaufmann S. D. bpesti cég javára Beck Vilmos alsó-domborui lakos ellen 41 frt 10 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt a 636 frt 50 krra becsült tekeasztal felszereléssel, különféle szoba-butor, szikvizgép készülékekkel és 120 drb. czipkupakos szikvizűvegéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. jbiróság 1177/p. 1894. számú végzése folytán 41 frt 10 kr. tőkekövetelés, ennek 1893. évi ok-tóber hó 18. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 24 frt 17 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig Alsó-Dombo-ru a helyszínén leendő eszközzésére

1894. évi július hó 9. napjá-nak délután 3 órája

határidőül kitzuzetik és ahhoz a venni szán-dékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Perlakon, 1894. évi június hó 25-én.

Stern Frigyes,

550 1-1 kir. jbirósági végrehajtó.

300. szám v. 1894.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbí-róság 1893. évi 4574/p. 93. számú végzése következtében Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd által képviselt Neufeld Adolf alsó-domborui lakos javára Krizsay Mihály m. királyi lakos elleni 471 frt 50 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és fölüll foglalt a 490 frtra be-csült 2 sertvés, pajta, 1 herélt ló és 1 tehénből álló ingóságok nyilvános árveré-sen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. jbiró-ság 1789/p. 1894. számú végzése folytán

összesen 5 frt 50 krrban bíróilag már meg-állapított hátralékos költségek erejéig M. Királyon alperes lakásán leendő eszközzé-sére

1894. július hó 10. napjának délután 3 órája

határidőül kitzuzetik és ahhoz a venni szán-dékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígér-őnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlakon, 1894. évi június 26-án.

Stern Frigyes

kir. jbirósági végrehajtó.

201/94. sz.

Arverési hirdetemény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. já-rásbíró-ság 2271/p. 94. számú végzése által dr. Hajós Ferencz csódtömeg gondnok kö-relme folytán Molnár Lajos csódtömegéhez tartozó 903 frt 78 krra becsült szobabuto-rok és különbnemű ingóságokból álló ingó-ságok nyilvános árverésen leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Csáktornyan a helyszínén leendő eszköz-zésére

1894. évi július hó 6-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kitzuzetik és ahhoz a venni szán-dékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árve-résen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindazok, kik elsőbbségi jogot vélnek érvényesíthetni, kereseteket vagy szóbeli je-lentéseket az árverés megkezdéseig alulírt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 109. §-ában megállá-pított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan, 1894. évi június 25-én.

Molnár

551 7-1

kiküldött bir. végrehajtó.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszaggatásban szenvedő egy-eknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztető hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb szer általánosán kedvelt és ennél fogva már to-vábbi ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgony-nal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor fordul-junk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszánhoz“ Prá-gában vagy Török József gyógyszerészhez Budapestben.

„NEMZETI UJSÁG“

czim alatt június 17-én Budapesten új politikai napilap indul meg, mely, mint a nemzeti párt hivatalos lapja, őszinte szókimondással harcolni fog a jelenlegi kormányrendszer ellen és becsületesen fog küzdeni a nemzeti érdekekért. A

„Nemzeti Ujság“ felelős szerkesztője Günther Antal dr., helyettes szerkesztője Szeredai Leo, a kiket a magyar sajtó legkiválóbb munkásai támogatnak. A

„Nemzeti Ujság“ előre is felhívja a közönség figyelmét kitűnő vezérezikreire, melyeket többek közt Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor, Kovács Albert, Hódossy Imre, Bartha Miklós, Boglár Ferencz, Benedek Elek, Hock János, Acsády Ignác dr. stb. irnak. Ugyanily kiváló erők szerkesztik a

„Nemzeti Ujság“ minden egyes rovatát. Mindjárt az első számban szenzá-cziós regény közlését kezdi meg a

„Nemzeti Ujság“ mely nagy sulyt fog fektetni arra, hogy gyorsan és megbízhatóan, elfogulatlanul informálja a közönséget. Böven fog foglalkozni a

„Nemzeti Ujság“ a vidéki élettel, adni fog bő közgazdasági rovatot, mely hasznos tájékoztatója és tanácsadója lesz minden üzletembernek és gazdának. Lesz a lapnak állandó divatrovata, kitűnően szerkesztett egészség-ügyi és jogügyi rovat. A szerkesztői üzenetek rovatában díjtalanul és azonnal ad felvilágosítást a

„Nemzeti Ujság“ minden olvasójának, minden kérdésben. A lapnak az ország minden legkisebb helyén van levelezője, de a mellett külön levelezőket tart a világ minden nagy városában, úgy, hogy a

„Nemzeti Ujság“ a leggyorsabban és legmegbízhatóbban fog közölhetni mindegyik hírt. A

„Nemzeti Ujság“ a kormány tulkapásainak szigorú ellenőre, s a magyar nép szabadságának hű szószólója, az igazi egyenlőségnek lelkes harczosa lesz. A

== „NEMZETI UJSÁG“ egyuttal a legolcsóbb napilap is. ==

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre . . . . . 12 frt — kr. |||| negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.
fél évre . . . . . 7 frt — kr. |||| egy hónapra . . . . . 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára B.-Pesten 4 kr., vidéken 5 kr. — Kapható minden hírlapelrausítónál Most belépő előfizetők június 17-étől július 1-éig, tehát egy félélnapon át ingyen kapják a lapot. mutatónyomokat készségesen küld a kiadóhivatal.

„NEMZETI UJSÁG“ szerkesztősége

Budapest, Petőfi-utca 16
(az Andrassy-ut és Petőfi-utca sarkán.)

„NEMZETI UJSÁG“ kiadóhivatala

Budapest, VI. ker., nagymező-utca 28.

539 3-3

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség b. tudomására hozni, hogy lakásomat Zrinyi tér, özy. Ziegler Lajosné házába (Baumhack-féle vendéglő mellett) helyeztem át.

Csáktornya, 1894. jun. 20

Dr. Wolf Béla

Dráva-Vásárhelyi körorvos.

Oglas.

Imam sreću po t. obđinstvu na znanje dati, da sem stan moj vu Zrinskim trgu ležeću hižu (Ziegler Lajosove vdovice, poljeg Baumhacka) premostil.

Čakovec, 1894. 20-ga juniuđa.

Dr. Wolf Béla.

MAGYARORSZÁG.

TELIESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: HOLLÓ LAJOS dr., orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Szerkesztőség:
VIII. ker.,
Fhg Sándor-utca
2 sz.

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 " — "
Negyedévre . . . 3 " 50 "
Egy hónapra . . . 1 " 20 "

Kiadóhivatal:
IV. ker.,
Rostély-utca
2 sz.

548 1-3

Kerjen csak „ZACHERLINT”

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztítására.

Semmi nem bizonyíthatja jobban elérhetetlen erejét és jóságát, mint óriási elterjedésének sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a

ZACHERLIN

legalább néhány tucat-szor felül nem mulná.

Kerjen azonban mindenkor lepecsételt üveget és csakis

„Zacherlin”

névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisítvány !!

Csáktornya:

Strahia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özy. Göncz L. gyógyszer.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor gyógyszer.
Freyer Fülöp
Graner Testvérek.

Perlak:

Kramarits Viktor,
Sosterics Pál.

Felstrau:

Max Robič.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-pórszóró-készülék darabja 30 krajczár.

996 5-7

MURAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedés. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELKÖ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. Megjelenik hetenként egyszer: Vasárnap.

A »Muraközi tisztii önségélyző szövetség«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 4 forint
 Fél évre . . . . . 2 forint
 Negyed évre . . . . . 1 forint
 Egyes szám 10 kr.

Hirdetési és előfizetési:
 Budapest: Goldberger A. V. és
 Eckstein E. úr. írók. Békéscsaba:
 Schalek H., Dukas M., Opperlik A.,
 Daube G. I. és társai és Horvát
 Bránban: Stern M.

Nyiltter papíra 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítottak.

Pénzüntézetek kötelessége.

Köztudomásu dolog, hogy hazai pénzüntézetekben rengeteg mennyiségű pénz van elhelyezve, mely hogy nem hever gyümölcsözetlenül, arról bizonyosságot tesznek az évi zármérlegek és az osztalék, mit az aránylagos forgalom által teremtett jövedelemből nyújtanak az igazgatóságok a tőke tulajdonosainak. Hogy a forgalom és tőkejövdelem, az egyes intézetek keletkezésétől számítva, évenként mily arányokban növekedett, arról nincsenek biztos adataink, de annyit tudunk, hogy pénzüntézeteknek majd mindenike felvirágozott s vagyoniilag/biztos és jó lábón áll.

Nagyon természetesen az olyan intézetekre, melyeket a nagy közönség tart fenn, a melyeknek felvirágzásukhoz a társadalom minden rétege hozzájárul, a közélet terén bizonyos erkölcsi kötelezettségek is nehezdednek; melyek elől kitérni alig lehet s melyeket megtagadni elfogadható okkal nem is lehetne. Elismerjük szives készséggel, hogy pénzüntézetek az e fajta erkölcsi kötelezettségek elől nem igen szoktak kitérni s anyagi erejükhöz mérten hozzájárulnak minden nemes jótékony, emberbaráti intézmény és egyesület segélyezéséhez, hogy mondhatjuk, alig van alkotás, mely egyuttal pénzüntézetek áldozatkészségét is ne hirdetné.

De megvalljuk őszintén, mi a pénzüntézeteknek társadalmi szereplését és ügy-

körét nem kizárólag a humanus cselekedetekben és a könyörület munkájában keressük, valamint hogy üzleti működésüket sem tartjuk annyira megszoríthatónak, hogy az csak kölcsönzésekre és értékpapírok forgatására szorítkozzék. A pénzüntézeteknélünk az az igen szép és kulturális tekintetben igen fontos feladat vár, hogy megteremtsek a magyar gyáripárt, melyre a vidéki városoknak ma-holnap égető szükségök lesz.

Mert ha vesszük, hogy az ilyen irányu tervek és kezdeményezések, melyek néhol a gyáripár megteremtését célozták, mily indolenciával találkozott, úgy akarva, nem akarva, azt a következtetést kell levonnunk, hogy a vidéki városokban a kereskedelmet és ipart emelni egyesek kezdeményezésére épen nem lehet, hanem a tőke faktorainak kell az ügyet kezökbe venni és megvalósítani.

Hogy pénzüntézetek ez irányu törekvései milyen lassya, az nagyon ismeretes dolog. A tulságos óvatosság, mely intézeteinknél honol, azt tartja, hogy ilyen váltakozó jövedelmű üzletekbe bocsá kozni nem szabad; holott egy gyártelep létesítésénél a jövdelem bizonytalansága sokkal kisebb mérvű, mint pénzüntézetek mostani gazdálkodásánál.

Ha a fővárosiaktól eltekintve, a vidéki pénzüntézetek működési körébe tekintünk, azt látjuk, hogy a nagyobb gyárak és ipar-telepek létesítése csak a pénzüntézetek kez-

deményezése és hozzájárulásával éretett el. És hisszük, hogy ha pénzüntézetek jövde meg inkább levetközik eddigi elzárkózottságukat s viribus-unitis veszik kezökbe a gyáripár elhanyagolt ügyét, az okvetlenül fel fog virágozni.

A perlaki tűzoltók ünnepe.

Perlak városa az önk. tűzoltó-egyletnek diszes és tágas, a kor igényeinek teljesen megfelelő új szertárt építettett. Az új szertári épület magában foglalja a tulajdonképeni szertárt, szolgálakást és tanácstermet, hol a gyűlések, tanácskozások és összejövetelek tartatnak, hol a tükári hivatalt illető mindennemű iratok és könyvek őriztetnek.

Fogadjja érette, Perlak városa, legodább köszönetünket:

A szertár már előbb, néhány héttel, átadatott rendeltetésének, azonban még hiányzott róla az egyházi áldás, hogy a czélnak, melynek szenteltetett, »Isten segítségével« jobban megfelelhessen.

Az önk. tűzoltóegylet tagjai tehát kérték Főtisztelendő Varga János plébános urat, hogy szertárukat avassa fel. És plébános urunk készségesen tett eleget a tűzoltók óhajának.

Az ünnepélyes aktus folyó hó 1-én tartatott meg.

A „Muraköz“ társasága

A Mikulás.

Boldog vagyok. Aranyos élet. Én mondom. Tizenöt év óta viselem az aranyos nyűgöt, s noha voltak boldogságom egén néha-néha egy kis hamar tűnő felhők; egészben véve úgy telnek napjaim, hogy nem vágyom még a bolgár trónra sem. Ma különösen felelevenedik agyamban a mult memoriaja. Jó kedvem van. Épen most szavastam meg én és feleségem a kül- és belügyi tátkadásokat. A belügy az én reesortom, mely néha kiterjed a zárórán túli időre is. De legyen elég. Mikulás. Mikulás. Mennyi kedves gyermeki kacso üdődik tapsra s mennyi kis gömbölyű arcára huzódik az öröm és félsz vegyített érzelmé! Mennyi ecsetre való kép születik meg amaz idyllben, mit házaseletnek neveznek.

Magam is már tizenöt éve, megünneplem a napot. Ez is boldogságomhoz tartozik és voltaképen Mikulásnak köszönhetem, hogy Hymen berkeiben oly esendes boldogságot találtam. Öreg legényke voltam már tizenöt év előtt is. Bizony az élet vihara meglehetősen letarolta bolgár fürteimet. A törülködő volt az én fésűm. Aztán blazért voltam nagyon. A nőkhöz eljártam ugyan, de nem náluk mulattam akkor. Bolondnak tartottam, a ki a házaselet nyűgöt veszi fel mikor a pányva nélkül való élet az igazi boldogság. Hisz a szabadság az az elővülhetlen eszme,

melyet az emberi akarat, mint kincset őriz, mikor megvan s teljes erejével harcol utánna, ha már elveszett.

De hát minden cynicus ember nem addig cynicus, hogy ne legyen passiója. Nekem is volt. Szerettem a kis gyerekeket. A gyerekek is szerettek engem, a »bácsit«.

Ha csak teheték, nálam voltak. Garzon lakásom minden szabadossággal felforgatott butorait turkálhatták össze. Nem bántam.

Minél jobban evestem a kopaszodás országára felé, annál jobban kóválygott agyamban egy gyatra gondolat. Ezek a gyerekek annyit beszélték össze vissza, hogy sokszor megleptem magamat a mint Mariskára gondolok. Mert Mariskának hitták a lelkemet. A gyerekek csak úgy fáradostak, mikor Mariskáról volt szó. Milyen leány az, hogy oly idős tudja vinni a sziveket.

Szerettem volna látogatót tenni nálom, de nem érte az semmit, Mariskát nem látja férfi vendég seha! Jobban őrzik, mint a Hesperidák kertjében az arany almákat.

Már nagyon bolondja lettem pedig a gondolatnak. Mariska volt eszemben kapucziner mellett is. Nem esett jól semmi. A garzon-élet gyönyöreitől undorodtam. Több estét töltöttem otthon, mint künn. Hogy menjek hozzájuk? Ilyen tépelődések között hónapok teltek. De-ozember hatodikára virradtunk. Tartós csipős hideg huzódott a tájra. A Szemessy gyerekeknek veresre szitta ki orrát a fagy, a hogy kora reggel berontottak hozzám. — Jó reggelt bácsi! — Tudja-e mi van ma? — Tudom. Hatodika. Még 25 nap mulva leszén krisztus feltámadása, vagyis

nekem elseje. — Az ám, csak hogy ma van Mikulás napja.

— Igaz!
 — Vajjon jön-e hozzánk Mikulás, gondolja-e bácsi!

Ettől a kérdéstől egyszerre elváltozott a lelkem. Kéltamajkát táncolt a merő örömtől. Meg van a kivihető planum. Egy Mikulás előtt szabad a vásár, azt bebocsátják a földi paradicsomba. A gyerekeket elbistattam szép szóval: Várhatjátok a Mikulást. Eljőn biztos! A legnagyobboknak a Gyufának meg egy névjegyvet adtam a névjegyre ezt írtam a »mamának«:

»Nagyon szeretem ezeket a kis gyerekeket. Ne vegye rossz néven, de ma betolakszom családi szentéljébe, mint Mikulás. Azt hiszem szives fogadtatásra fogok találni.«

A válasz ez volt: »Várjuk minden este.« Pompásan nyélbe ütöttem ezt a dolgot. Este csakugyan megjelentem. Várt rám az egész család, Mariska is ott állt a gyerek sorban, csak az ő piros ajkán táncolt pajkos mosoly, a gyerekek arczán a néma csudálat meg a respektustól eredő félsz cikasztó váltakozva. Minden gyereknek hoztam valamit. Mariskának a legérdekesebbet: a szívemet.

A ki ezek után is kíváncsi tudni, mi történt, annak elég magyarázatot ad a feleségemnek parancsoló, neheztelő szemrehányó szava. A kinek egy Stuart gallérra nem engedélyeshetvén a költséget, (hja lapos bugyeláris) ily szavakra fakadt épen e perczen.

— Ugyan minek is jöttél háztársaságba, te gonosz Mikulás, te.....

Verner László.

Reggel 7 órakor a tűzoltók, Tóth Sándor főparancsnok vezérlete alatt, díszben vonultak a templomba, hol ez alkalomból plébános ur ünnepies szent misét tartott. A mise végeztével a tűzoltók a szertárhoz vonultak, egyuttal küldöttség hívta újlag plébános urat a szertárhoz. A küldöttséggel megérkező plébános urat trombita harsogás és dobpergés között a tűzoltók üdvözlő sorfala fogadta.

Ezután kezdetét vette a felszentelés emlékeztető órája.

Plébános ur magára öltvén egyházi öltönyt, imádkozott, s végig haladván a szertár helyiségein, szent vízzel hinté meg azt. Ezen perczek alatt mozsarak durrogása hirdeté mindeneknek, hogy a »S e g i t s é g - nek hajlékát Isten is megáldotta; honnan, ha vész vagy baj száll a polgárok hajlékára, segítség indul »E g y e s ü l t e r ö v e l e « az ő számukra is. Ezután plébános ur beszédet tartott a tűzoltókhöz. Üdvözölte őket, mint a kik önként állottak a polgárok javainak védelmére.

Az ünnepélyen jelen voltak az összes városi előjáróság, többben mások s a tűzoltóság összes tisztjeivel.

Délután a tűzoltók sikerült mulatságot rendeztek Ottokon, melyen megjelentek még Főtiszt. Varga János plébános, Grész Alajos ügyvéd, és Veriy Ferencz urak, a városi előjáróság és még számosan.

A perlaki önk. tűzoltóegylet 1875 ben alakult, tehát Muraköznek legelső és legrégibb tűzoltói. A régi gárda azonban már jól megfogyott; kevesen, s csak 13-an vannak még, kik azóta jobban, rosszban osztozkodva, kitartanak ernyedetlenül. A többiek nagyrészt mind meghaltak, de ezek még tartják magukat, s tartsa is őket az Isten! Tapasztalataik nekünk ifjabbaknak használnak, de hasznára válik Perlat városának is a vész idején. Mi nem adhatunk más jutalmat, hát fogadják ezek az elismerés és a hála virágát, kik több mint 23 nagy tűzben tüntették ki magukat.

Ezek a következők: Ujlaky Boldizsár, Glavina András, Málek János, Balázs János, Glavina János, Glavina György, Brumecz Lénárd, Lilek Károly, Csonkás Ferencz, Csonkás József, Novák János, Tkalcsecz Károly és Filipásics Ágoston.

A felszentelési ünnepély folytatását, de inkább ezek ünneplését jelezte a délutáni mulatság.

A mulatságon számos felköszöntőt mondtak. Varga János perlaki plébános ur az öreg tűzoltókat éltette; Grész Alajos szintén a tűzoltókra emelte poharát (s hogy szavainak másképp is nyomatékot adjon, maga fél hektoliter borral járult öreg tűzoltóink ifjújánghevének oltogatásához.)

Igen szép, lelkesült hazafias felköszöntőt mondott Glavina András városi- és tűzoltóegyleti pénztáros. Lelkesedéstől lángoló arcczal és gyujszavakkal buzdítá horvát ajku társainkat, hogy legyenek mihamar ne csak szívből, de nyelvben is magyarrá, s neveljék azzá fiaikat is.

Muraköz legrégibb tűzoltó-egylete álljon szilárdan, hivatásának teljes tudatában évekig, de mégis, adja Isten, minél kevesebb alkalommal kelljen, vész idején, segítségükhöz folyamodni.

Jegyző.

Tűzoltók jubileuma.

Légradon e hó 1-én ünnepelte meg az önk. tűzoltó-testület 10 éves fennállásának emlékét. Az ünnepély sikerének megvalósítása czéljából a parancsnokság kebelében ünnepély- és mulatság rendező bi-

zoletások alakultak, kik fáradságot nem ismerő munkájukkal az ünnepélyen résztvevők általános dicséretét vívták ki maguknak, mert valóban el lehet mondani, ily nagyszerű s nagyobb szabású ünnepély még nem volt Légradon. A felső-révi kies ligetben 4 nappal előbb megkezdődött a díszes táncz hely készítése s el is készült oly alakban, hogy bármely nagyobb város mulatság rendezőinek is dicséretére válhatott volna. A város közepén levő tágas, négyszögű iskolatérre egy kis tribün állították fel, honnét a nagy nap reggeli 6 órájában a tűzoltó-testület saját zenekara ébresztgette a még álmódózó közönséget. 9 órakor a városháza udvarából történt az ünnepélyes bevonulás a rk. templomban tartott dísz-misére. A menet impozáns jellegét és sikerét 11 pár fiatal hölgynek névszerint: Amtman Irén, Andrásek Jozefin, Breuer Malvin, Draskovich Margit és Jolán, Friedfeld Klementina és Amália, Goldschmied Gizella Grünfeld Irén és Róza, Herczer Rózsika, Herencsics Mari, Hirschl Paula és Olga, Kuzmics Etel és Vilma, Koprivnik Mari, Misner Klementina, Neusinger Hermin, Spitzer Fáni, Szilvágyi Erzsé és Wortmann Ilona kisasszonyoknak köszönhetni, kiknek ily számban volt ünnepélyes megjelenése önkéntelenül felkeltette a szép iránt érdeklődők figyelmét, a mint a zenekar indulóira szabályosan lépdelték egymásután. A mise után, a melyen az iskolás gyermekek két hangon s magyarral énekeltek s a zenekar is fungált, a városház tanácsstermében díszgyűlés tartott a közönség élénk részvétele mellett. Ezután következett az ünnepély legfontosabb mozzanata, a tíz évet szolgált tűzoltók kiténtelése a szolgálati érdemekkel. A kiténtettekhez intézett beszédekből csak azt kívánjuk ismételni, hogy viseljék fáradságuk jutalmát erőben, egészségben még igen, de igen sokáig! Az ünnepélyes s megható aktust a társas ebéd követte, melyen számos s kellemes tósztok voltak hallhatók. Legelőbb a kotori tűzoltók érkeztek meg testületileg, s 3 óra után pedig a domborniak saját jól iskolázott zenekarral. A vonaton szintén érkeztek N-Kanizsáról, jöttek a testvér Horvátországból is, a kik előtt d. u. fél 5-kor sikeresen megoldatott a kiténtött gyakorlat. Egy kis pihenés után ünnepélyesen a domborniai zenekar közreműködése mellett, a táncz helyre vonult ki az egész közönség. Megkezdődött a táncz, 2 zenekar futta, a harmadik huzta a talp alá valót, mit csak a tűzijáték szakított meg egy kis időre. Igen sokan voltak itt; az első négyest 26 pár járta. A hölgyek éjfél után kezdtek oszladni, míg a kitartóbb férfiakat a kora reggel is kiinn találta.

A mulatságon felülfizetni kegyesek voltak: Főtiszt. Gadó Mátyás 3 frt 50 kr. Hermán Ferencz 3 frt. Starzsinszky György 2 frt 50 kr. Dénes Jenő 2 frt 50 kr. Kollay Rókus 1 frt 50 kr. Goldschied Józsefné 1 frt 25 kr. Rozenthal Miksa, Neusinger Béla, Murkovics Ferencz, Lőke N., Berényi Béla, Weisz Vilmos, Abeles J., Masznyák Gyuláné 1—1 frittal, Kohn Károly, Spiegel és társai, Mikler Győző 75 75 krral, Dominics N., Medved Lajos, Weisz Mór, Herczer Mór, Sternad N., özv. Neusingerné. Amtmann János, Kránitz Károly, Gadó Lajos, Hajdinyák István, főtiszt. Vogrin János, Kasztl Jakab, Friedfeld Miksa, Fürst N., Lenkei Zsigmond, Lausch Lipót, Wortmann Mór, Stefics N., Salamon Ferencz, Goldschmied Fülöp, Fesztl Antal, Grangya Emil, N. N. 50—50 krral, Hirsch Ármán, Ferenczy Kázmér, 25 krral, Kasztl Géza

20 krral és Pataki Viktor 10 krral. A nemes szívű adakozók fogadják ez uton az egylet őszinte köszönetét!

Különfélék.

Kérelem. Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek a harmadik negyed alkalomával előfizetéseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

Csáktornyai községi elemi népiskola értesítője az 1893-94. tanévről (XXV. évf.) Közli Jenei Gusztáv igazgató tanító. Tartalma: Adatok az intézet történetéhez, A könyvtár, Az iskola felügyelőhatósága, Tan-testület, Tantárgyak, Tanulók névsora és érdemjegyei, Statisztikai adatok, **Tudósítás** a felvételre nézve. A tan-testület 8 rendes tagból és 5 hitoktatóból állott. A tanulók száma 477, még pedig 244 fiu és 233 leány; anyanyelvre 120 magyar, 262 horvát és 95 német; vallásra nézve 397 róm. kath., 106 izr., 3 ágostai és 1 ev. ref.; helybeli volt 407, vidéki 70.

Perlaki magy. kir. áll. elemi iskola értesítője az 1893-94. tanévről (VI. évf.) Közli Tóth Sándor igazgató tanító. Az értesítő a horvát ajku népre való tekintetből magyar és horvát nyelven jelent meg. Tartalma: Iskolai hatóság, A tanév története, Tan-testület, Érdemsorozat, Statisztikai adatok, Faiskola, **Értesítés.** — A tan-testület tagjainak száma: 11. A tanulók száma 497; anyanyelvre nézve 28 magyar, 474 horvát; római kath. 488, izr. 9.

Csáktornyai áll. segélyezett közs. polgári fi-iskola értesítője az 1893-94. iskolai évről. Szerkeszté Pálya Mihály igazgató. Tartalma: Adatok az iskola történetéhez, Az intézet felügyelő hatósága, A tanító-testület, Tantárgyak, Tananyag, Tankönyvek, Érdemsorozat, Statisztika, Tanszerek, Zrinyi-önképződők, Jutalmazás és segélyezés, Felvétel. — A tanári testület 7 rendes tagból és 2 hitoktatóból állott. A tanulók száma 109; nyelvismeret szerint: magyar 4, magyar-német 7, magyar horvát 39, magyar-német-horvát 59; vallásra nézve: róm. kath. 71, izr. 34, evang. 4. Elégtelen osztályzatot nyert 24, közülök javíthat 7.

Sarközy Sándor csáktornyai, jóhírnek örvendő zenekara e hó 10-én hosszabb körútra indul Stayerba, Peltau, Grác, Gleichenberg, Radegund, Klagenfurt, Laibach, Cilli sat. helyeket szándékoznak felkeresni. Utra induló zenészeink holnap, hétfőn a Baumhack féle vendéglő kertjében tartják bucsu-estélyüket, a mire felhívjuk a t. közönség szives figyelmét!

Szerencsétlenül járt csolnakázó. A múlt hó 28-án a légrádi jegyzőség harmad magával csolnakba szállt abból a czélból, hogy megtanulja az evezés fortélyait a sebesen folyó Dráván. Egy ideig sikerült is a csolnak ide s tova irányítása, de egyszer az evező lapát oly módon került a csolnak alá, hogy Verth József jegyzőségét bele rántotta a folyóba. Leírhatatlan volt a másik két ember ijedelme, a mint a habok közt elmerült segédet eltűnni látták. A lélekjelenlétüket el nem vesztő két embernek sikerült a fuldoklót kimenteni, ki az esés következtében, miután, a csolnak alá került, erősen megsérült mellén s kénytelen orvosi segínyt is igénybe venni. Ugy hisz-

szük, legalább egy időre nem fogja a csolnakázás, illetve evezés fortélyait a sebes Dráván tanulmányozni. E szerencsétlenség az egész városban sajnálkozást keltett a derék fiatal ember iránt

— **Égiháború, szerencsétlenség.** Mult kedden éjjel 11-12 órakor Cserencsóc és Rác-Kanizsa közt óriási égiháború dühöngött. A Lendva s Cserencsóc között fekvő Jula majorba háromszor egymásután csapott be a villám, mely felgyújtotta a gazdasági épületeket. Bennégett 14 darab ló és 18 darab szarvasmarha. Ámon Jakab bérlő 6000 frt. kárt szenvedett.

— **Szerencsétlenség betörés.** Folyó hó 26-án déli 12—1/2 óra között eddig még ismeretlen tettes hatolt be Káhn H. órás és ékzertizletébe Zomborban és onnan a következő tárgyakat tulajdonította el: 1 nagy pecsétgyűrű két köves, oldalt levél diszszel 6-7 gr., 1 almatinyűrű lapos 8-9 gr., 1 fehérköves gyűrű 5-6 gr., 2 drb korálygyűrű 6-7 gr., 1 türkiz 4-5 gr., 4 drb lapos jegygyűrű, 4 drb félgömb jegygyűrű, 2 gyémánt gyűrű egy köves, 23 drb különféle gyűrű almatin és egyéb kövekkel kirakva; összesen 41 drb gyűrű, 1 arany Sw. A. R. férfi zsebóra, 3 drb Sw. A. R. Tulla férfi zsebóra, 2 drb Orania Sw. A. R. férfi zsebóra, 4 drb Orania A. Sw. férfi zsebóra, 3 drb Sw. cl., 1 ezüst nyitott női zsebóra, 1 Sw. cl. női zsebóra, 1 fekete acél női zsebóra, 2 arany karperecz sima, 1 ezüst varró eszköz, összes érték körülbelül 500-600 frt. Felkéréstnek tehát a t. zálogházak és a n. é. közönség, hogy alkalomadtán a zombori rendőrkapitányságot vagy a tenti cézét értesítsék.

Országos vásárunk a mult szombaton közepes eredménnyel folyt le, népesség tekintetében sem volí az valami kiváló. Az állat-vásáron a helybeli forgalom emelkedett ki szembetűnően, míg a külföldi és vidéki jószágkereskedők most igen gyéren voltak képviselve, mit főleg annak kell tulajdonítani, hogy környékünkön a közelmúlt napokban sok vásár volt úgy hogy a vásár eredményét ebből a szempontból vizsgálva, még kielégítőnek lehet mondani. Ló- és szarvasmarha vásáron körülbelül 700 drb jószág lett eladva, melyek közül Gutorföldre 2 és Puntivánba 3, Riedba 10 drb szarvasmarha lett aznap elszállítva; lovakból Neuburgha 3, Báltaszékre 2, Mareiba 4 darab Puntivánba 3, Franczdorba 4, Budapestre 2, Siófokra 5, Pozsonyba 5 és Csehországba 10 darab lovat adtak fej a helybeli vasuti állomáson. Az árak rendesek; vidéki kereskedők és iparosok forgalma közepes volt.

— **Hazai hírek.** Dr. Posilovic's zágrábi érsek beigtatása ma vásárnap megy végbe nagy ünnepélyesség mellett Zágrábban. — Ujpesten a mult vasárnap óriási tüzkatasztrófa volt a Wolfner-féle gyárban; a tüzvész még hétfőn reggel is nagy erővel dühöngött; az anyagi kár is rendkívüli, de 6 emberélet is áldozatul esett. — A z o r s z á g h á z b a n az utolsó érdemleges ülést szombaton a bezáró ülést szerdán tartották ja három havi szünet előtt; a főrendiház tárgyalásait 3-áv fejezték be.

— **Budapesti állami ipariskolába** (VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) a beiratások szeptember hó 1 napjától 5-ig tartanak. Az intézetbe rendes tanulóknak felvételtnek azok a 15. évet betöltött itjak: a kik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályá-

ban jó osztályzatu bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első, évfolyamának fő tantárgyait képezik, ezek: a magyar nyelvtan, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. b) iparossegédek és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő késziltiséget tanusítanak. c) Rendkívüli tanulóknak felvételtnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanulóknak számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatu bizonyítványuk van továbbá, kik a megkívánt ismeretüket kellően igazolják. Általában szükségosa, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iprágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalábbis azon két havi nyári szünet alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztálya van u. m. az építészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fémvasiparsa faipari szakosztályok. A beiratási díj 2 frt. a tandíj félévénként 10 frt. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

— **Uj pályatisztító.** A Párisban megjelenő „Le Génie civil” műszaki lapban közölve volt egy Quincy nevű ur által feltalált pályatisztító leírása, melynek többféle előnye van; a mozdonyoknál és lóvonatu kocsioknál még most használatban levő pályatisztítók meg is felelnek azon czélnak, hogy kisebb akadályokat elhárítsanak és hogy a különben rendszeren következő kialsztást meggátolják, de nagyobb akadályoknál még sem elegendők, és például a lóvonatu kocsioknál az emberi test a pályatisztító daczára is a kerekek alá kerülhet, vagy oly vonatoknál, melyek nagyobb gyorsasággal haladnak, az illető személy a készülők lökése következtében életétől fosztatik meg. E baj elhárítása végett Quincy egy pályatisztítót talált föl, mely némely tekintetben az utczaseprőgépek seprőkészülékeire emlékeztet. Ez a sinekhez részut álló két fésűkerékből áll, melyeket az előtengely hajt és a megóvendő jármű kerekeivel ellenkező irányban forognak. A fésűk hajlítható anyaggal akként vannak bevonva, hogy az áttételi viszonyok következtében a kerekek gyorsabban forognak, mint a mozdony, vagy a lóvonatu kocsi kerekei. A mondott közlemény szerint, e kocsioknál és lassabban járó gépeknél az akadály bizton oldalt tolatik és pedig a kerékkoszoruk ruganyosságánál fogva minden különös kár nélkül. Gyorsmenetű mozdonyoknál természetesen a kerékkoszorú rugalmassága sem használ és a lökés bizonyára halálát okozza a sineken fekvő embernek vagy állatnak. De a test kifalé lesz hajítva és legalább az elgázolás által nem lesz éktelenül megcsontítva.

— **Kittintetés.** Hazai kittäinó savanyuvizünk a petánczi (tulajdonosa Vog'er József), mely évek óta sikerrel versenyez a külföldi savanyuvizekkel a mostani bécsi nemzetközi tápszer és hadsereg élelmezési kiállításán a legmagasabb éremmel lett kittintetve. Gratulálunk az újabb kittintetéshez, mely méltóan sorakszik a már előbb nyert 8 nagy éremhez.

— **Czél szerű találmányt** terjesztett Menze P. mérnök a berlini város- és közuti vasut igazgatósága elé. Czélja, hogy mind-

egyik kocsiosztály-ablakon elhelyezendő táblán állítható számokkal kívülről azonnal láthatóvá tétessék, hogy a kocsiosztályban hány üres hely van. A berendezés gyakorlati becése félreismerhetetlen, lényegesen megkönnyíti a helyet kereső utasnak a vonat rövid megállási ideje alatt e nehéz feladatot; továbbá fölsőlegessé teszi a kocsilajtó gyakori nyitogatását, a mi főleg télen igen kellemetlen a kocsiiban ülő utasokra nézve. A vasutigazgatóság megígérte a feltalálónak, hogy a készüléket már legközelebb használatba vevsi. A szabad helyeket jelző számokat mindenesetre a közönségnek kell beállítani és látszólag e körülmény fogná a tervet meghiusítani. Más észet azonban feltehető, hogy azon általános óhaj folytán, hogy a vasuti kocsiiban lehetőleg kevesebb szorongás legyen, a közönségben elegenden fognak találkozni, a kik a kényelem e kis részét feláldozni készek és kívülről a jelző táblák számainak állítását eszközölni hajlandók lesznek, hogy a kocsiiban pl. még négy üres hely van.

— **Hungaria országos magyar vajkivíteli részvénytársaság** a csime annak a vállalatnak, mely Budapestén a magy. kir. földművelésügyi miniszterium támogatásával egy millió korona alaptőkével legújabbán megalakult. Lapunk mai számában közöljük ez új, a közgazdaság terén valóban korszakot alkotó vállalatnak a gazdasági közönséghez intézett felhívását, mely tudatja, hogy üzleti működését már megkezdte és hogy vajtermelésre vonatkozólag bejelentéseket elfogad, valamint hogy tejjgazdaságok berendezésére készségesen nyújt segédkezet a termelő gazdáknak. Ha más államok tejjgazdasági eredményét tekintjük, szinte csodálatos, hogy nálunk a gazdaság ezen előkelő ága, mely egy állandó tekintély és jövedelmi forrást nyújt, az állattenyésztést biztos irányba tereli és e mellett nemcsak hogy nem szorít ki más gazdasági ágat, sőt ellenkezőleg, a nagyobb és jobb trágyatermelés folytán az egész termelést még tetemesen fokozni fogja.

Különösen az előrehaladottabb nyugoti államok gazdái már rég felismerték az okszerű tejjgazdaság és ezzel karöltve a jobb és nemesebb állattenyésztés előnyeit, ott már tejjgazdaság nélkül mezőgazdaság nem is képzelhető.

Bámulatos is azok termelőképesége. Így pl. csak néhány országot említve: Franciaországnak vajkivitele a mult évben 140.000.000 frank értéket képviselt, Schleswig-Holstein 56.000.000 márka értékű vaját exportált, sőt a kis Dánia mult évi vajkivitele is 28.000.000 forintra rugott.

Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezen országoknak óriási a befogyasztása, mert mindent vajjal főznek és minden ételhez vajot fogyasztanak, elképzelhetjük, hogy a tejjgazdaság mily hatalmas tényező.

Reméljük, hogy a magyar gazda sem zárkózik el saját érdeke elől, hanem különösen most, a midőn a folyton hanyatló gabona árak, a már neveltségesen alacsony gyapju árak, az ürü kivitel szünetelése, a gazdasági szeszgyárak pangása, a megdrágult munkaerő, megingatták az eddig biztosnak vélt gazdasági alapokat, erélyesen megragadja a „Hungaria” országos magyar vajkivíteli részvénytársaság által nyújtott alalmat és nemsokára nálunk is meghonosul a vajtermelés és vele kapcsolatban állattenyésztésünk is.

Est annál is inkább reméljük, mert a „Hungaria” országos magyar vajkivíteli részvénytársaság régi, kipróbált és általán ismert gazdák és kittäinó hirtetű kereskedők kezében van, kik minden tekintetben biztosítékot képeznek, hogy a működésükhöz kötött várakozásnak meg is fogják felelni.

Előre tehát, okszerű tejjgazdaság és okszerű állattenyésztés legyen jelszavunk!

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARIGTAI JOZSEF

U uredniku moći je svaki dan govoriti med 11 i 12, vruom. — Sve pošiljke tlače se nadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jolefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:
Kuffara Michael Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

—
Pojedini broji koštaju 10 kr.

—
Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i poučljivi list za puk. —
Izlazi svakog tjedna jedanput i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Historija i zemljopis.

V.

Vu prvom prekršaju ljudskom pokazala se okolost (gizda) i nevjernost s trojakom pohlepom: za telovnom nasladom, za viši nom odlike, moć i gospodstva, za imetkom. Nagon taj bil mu je vu naravi, nu miroval je pokoren milosti božjoj i nedužnoj volji. Napast se teknula: čověk počuti Bogu nad sobom i zakon njegov, počuti slobodu svoju, pak se je valjalo skloniti ili po zakonu ili mimo njega. Zlotvor prvi pogodio je pravo žilicu, mudro navinul štrunju, pak je rekel: „Biti hoćete Bogu spodobni!“ Ode krivo. I opet valja vpameti imati, da niti svemogući Bog čověka nemore zveličiti prez slobodne volje i privolje njegove, a prez jedne ote pogodbe, da najmre slobod nom voljom prihvati zakona njegovoga. Trebalo je anda, nek čověk pregleda i vidi sam na sebi ili na drugom, i ves ljudski rod vu čelu nek vidi: kaj se je dalje otel Bogu i na njega zaboravil, a sam se sebi prepustil, da vse većma gubi cėnu i grezne vu nistuvio. Um ljudski ako neveruje, vu Boga, da bude obožaval kaj đesa, i ako Bogu neveruje, da bude na svoju sramotu veruval komu god kaj. Prez zakona telovna naslada da mu je ogitala duh i tēlo i potistila mu poštenje; i moć ljudska i gospodstvo ako nije gra-

djeno na božanstvenoj krėposti i jakosti, da se krši samo sobom baš kada je na vrhuncu i naponu svom. Pak jaji kam je otisel čověk! Po gizdesti ljudi postali neljudi, mudri drugač vsakim znanjem i uminjen narodi klanjaju se kakti tobož bogovom živinam, robuje robaki velika većina, ogromna carstva babilonsko, asireko medijansko, perzijansko, macedonsko i t. d, dižu se i krše sama sobom, siloviti i jaki varši zarašli vu travu.

Pripovest ob izhodnom grėhu, padu čověka i grėšnoj njegovoj naravi, i o zveličitelju ponesli su sa sobom i začuvali vsi narodi, prem vsaki po svojem, ter vućeni ljudi broje njih raznolikih vnožinu, a još se nijeden nije našel tak divji narod, da otom nebi znal pripovesti kakve takove. Tak se je prelejalo vu krv; mozg i duh ljudski. Pak i je, da se vse okolo njega vrti: prez njega niti pravo razmeti Boga. niti, kaj vidimo svēta, niti čověk razumeti sam sebe i svoje sudbine; prez takvoga navuka mora se tapati vu mraku, kak su priznali već starinski mudraci.

S plaćom na sv. t dojde, s plaćom sa svēta ode čověk: kaj mu je plać sudbina i zadaća? Gdo vzeme postanek i konec čověku čisto kak psu ili jopici, pėaji mu ili jopski mora, da bude život i vsa historija. Po bistrom pako i sigurnom navuku tom razumėvamo vse: i Boga i svēt i sami sebe i narav, dostojanstvo svoje sudbine i konec svoj i vsu historiju ljudskoga roda.

Jezgra vsemu navuku i vsoj mudrosti je zapametiti i obdržavati treba ova pravila (regule).

Vu vsakom čověku živiju tri čověk, vu vsakom zametku ljudskom tri su zametka: života životinskoga, života ljudskoga, života božanstvenoga. Iz zametka ljudskoga samo je onda postal pravi čověk: ako je čověk životinju vu sebi obladal i privezal ju za red, ako mu vu razum svēti svetlo znanja, i volju ušlo žiće prosvetljena delovanja, a ves duh vodi svetlost božje vėre i drži spona božjega zakona. Tri su karike: prva karika Bog, druga karika duh ljudski (duhovnost, duhovni život); tretja karika tēlo ljudsko. Pravi je čověk samo onda, ako se vu ovoj verugi vsaka nižja karika tvrdo drži za višju, ako je tēlo pokorno razumu, razum Bogu.

Nekaže se anda jedini cilj čověku:

Čověk, budi samo bitje živo!

Ar onda bi postal životinjsko živinće? Zahiiti bi zevsema duh, izlizala se ple menščina.

Neveli se jedini cilj čověku:

Čověk budi samo razumno bitje!

Ar razum prez višje svetlosti izgubi vid i potemni mu se.

Neveli se jedini cilj čověku:

Čověk, budi samo bitje za zakon i red

ZABAVA.

Husar iz Neisse.

Kada su godine 1788, Prusi sa Francezi rat vodili te sukroz fancezku provinciju Champagne marsirali, nitko nije mislil, da bi se sreća mogla obrnuti i da budu Francezi već godine 1806. u Prusku došli i ov nepozvani posiet povrnuli. Dok su Prusi u Francezkoj bili, nije se svaki od njih ponašal, kak bi se bil moral i kak bi se bilo pristojalo, makar je i kakti neprijatelj onde bil.

Med ostalemi bil je i jedan pruski husar, koj je velikom surovostjom u jednu kućicu nahrupil, sve peneze i dragocienosti, koje je onde našel pobral, a na zadnje i vilahne iz posteljah u svoju torbu natrpal, jednom riećju, on je robil, kak je samo najbolje mogel, a k tomu je još zlostuvljal gazdu i gazdaricu one kućice. Jedan dećec od osam godinah prosil ga je klebeć, nek bi roditeljem barem postelina natrag dal, ali husar ga nemilosrodno vritne od sebe. Kćerka istih pobeći za njim te ga u dvorišcu svojemi rućicama prime za dolmany te isto to prosil, ali on ju pograbi i hiti u zdenac, koj je na dvorišcu stal, gde se je siromasško dietetopilo.

Za nekoje vrieme dobi Abschied te se nastani u Naisse u Slezkoj. On već nemisli

na surovosti, koje je kakti soldat počnil te misli, sve se je zaboravilo i preko svega već davna trava raste.

Ali kaj se je zgodilo godine 1806? — Francezi umarsiraju u Neisse, jedan mladi francuzki soldat bude nakvartireni pri jednoj vrloj gospoiji, koja ga je liepo dvorila, soldat takaj vrli i pošten ponašal se je lėpo i ćedno te je bil posve zadovoljan i vesel.

Drugo jutro nedođe soldat k-zajtreku. Gospa si misli: on još spava, truden je, te mu zajtrek metne k-ogaju, za da bu topel, dok se soldat stane. Ali kad ga dugo iz svoje sobice nije van bilo, ide ona do vrat, odpre je stiha, da vidi, jeli mu mozbit nekaj nefali ili koj je zrok, da nedođe k-zajtreku.

I nut, mladi soldat je u sobici budan sedel na posteli sklopjenimi rukami, te je zdihaval, kak da ga je kakova nesreća našla, i niti nije opazil, kad je gospa u sobici stupila. Gospa medjutim ide tiho do njega te ga zapita: „Kaj vam se je dogodilo i zakaj ste tak šalostan?“ On sad digne glavu, a ona spazi, da su mu suzne oći, zatim joj veli: „Ovi vilahni na mojoj postelji, na kojoj sam ove noći spal, bili su osamnajst godinah mojih roditeljah u Champagne, koji su robljenjem pruskih soldatov sve svoje zgubili te siromasški ljudi postali“. Na to joj pripovieda, kak se on svega onoga još sieća i kak je njegovo srđce puno suzah. Jer to je

prl on osamgodišnji dećec, koj je husara bil slosil, kad mu je roditelje robil, a sad ovde, još je poznal je poznal posteljnu ćerlenimi bovami mirkanu, koja je negda bila njegovih roditeljah te su mirkane slove bile početne slove imena njegove matere, koje je ona sama svojom rukom na ove vilahne namirkala.

Dobra gospa, kad to ćuje, vrlo se preplasi i reće, da je ona ovu posteljnu od jednoga husara kupila, koj i danas još u Neisse stanuje. — Sad se Francez odmah stane, da se odpeljati u hižu husarova i ćim nutar stupi, te negdašnjega husara sada u civilnoj opravi spazi, odmah ga prepozna, da je to on isti.

„Jeli se vi još siećate“ — veli sad bivšemu husaru — „kak ste prije osamnajst godinah jednomu nedužnomu čověku u Ohampagne ćieli njegov imetak u novcu i dragocienostih, a na zadnje i istu posteljnu silom vzeli te niste nikakovo pomilovanje stimi ljudmi imali, kad vas je za to jedan osamgodišnji dećec klebeć prosil i — oh moja sestra?“

Spoćetka se je stari griešnik hotel zprićavati, da tobož u ratu neide sve onak, kak bi moralo iti i kaj bi jeden ostavil, to ipak onda drugi odnese. Ali kad je spazil, da taj soldat je on osamgodišnje dećec te kad ga je na svoju sestru spominul, preselo mu je sve izprićavanje, nutri ga je počela saviest

Ar nebi bilo činu prave ponuke, razloga ni namjere — kaj istom poljepšava život, i dobromu djelu daje čenu i korunu.

Neveli se ni jedeni cilj čovjeku :

Čovjek budi samo duh !

Ar ni onda nebi bil pravi čovjek. Telovnost ima se podvrći duhovnosti; nu ne zatrti se i prestati bivati.

Slaganje razuma tvoga s vekovečnom istinom, slaganje volje tvoje s vekivečnom blaženstvom, slaganje vsega duha s vekivečnom ljepotom — budi vjera tvoja; vu duhu ove vere življenje budi krépost tvoja.

Budi prilika Bogu, budeš na božanstvenu blažen !

To je kakov bi čovjek moral biti. Kakov je pak bil, povéda historija; a kakov je, vidiš vsaki dan.

Oholost i nevjera pak trojaka ona pohota razvuzdana, s druge pak strani peklena zloba i laž: to ti je, kaj se mota i trga čovjeka pojedince i ljudski rod ves; to ti je, kaj se predliče svom historijom ljudskom. Potrebno je anda to zapametiti. Krvavi je već prvi list ljudske historije; ar je vubil brat brata. Napreduje rod umom vu vsakom znanju i razumenju; ali po čudi i srcu luči se na dvě stranke; bije boj dobro sa zlom, dok opačina preobladala vu vse, a promisel božja odsudi pokvareni narod na potop. Ostal je sam dobri Noe sa svoja tri sina i njihovom familijom. Druge glave, na isti ljudski rod, noseći istu staru narav plodi se i prestire svétom, ipak vidimo, kak ga gizdost i nevjera zanose, prije razstanka grade na vekivečni si spomenek i diku turen tobož do neba, ter bi na silu radi zaljuknuti, kaj der Bog déla. Odlukom božjom zméšal se jezik po narodnih granah i familijah, a turen nedogradjen nazvan je bil „babel t. j. metež“. Iz gidosti je izišel, ali i jednako prešel vnogi takav babel Razišle se grane ljudskoga roda po vsem svétu.

(Drugi put dalje.)

Umorstvo prezeša Carnota.

Svét stoji pod utiskom strahovite i zlostne vésti, koja nam je stigla iz Pariza. Predsjednik franceske republike, Carnot, boraveći vu Lyonu na izložbi, vmorjen je od Talijana, anarhista Cesaria Giovanna Santa bodežem (nožem). Carnot déli istu sudbinu, koja je prije 284. ljeta snašla najpopularnijeg franceskog kralja Henria IV. — I on, vozeći se 14. majaša 1610. vu tésoj vulici pariskoj, bil je napadnut bodežem ubojice Ravallaca i vmorjen, — i on je bil kak i Carnot 57 ljet star. Od onda pak vse do naših vremenah opetovali su se atentati na franceske vladare, ali na sreću, nijeden nije uspil do ovog, koji je otel Franceskoj jednog od njezinih najboljih sinov.

Strahoviti ovaj dogodjaj opisuju naši vésti onak :

Karnot (Carnot) je vu subotu vu jutro okolo 10. vuru vu pratnji ministra — prezeša Dupuya i svojih adjutantah ostavil Pariz ter se zaputil vu Lyon, da pohodi tamošnju izložbu. Na banhofu vu Parizu bil je dočekan simpatičnimi uzkliki „Vive Carnot“ koji su se čólim putem opetovali. Vu Dijonu, gde je cug stal, predsednik je zagrlil svoju malu vnučicu, drašestno dète, koja je došla s roditelji, Carnotovim sinom i njegovom snehom, na banhof. Na večer stigel je predsjednik vu Lyon, gde ga je občinstvo dočekalo s entuziazmom. Sto i jeden hitec (šus) iz topa (kanona, štuka) oglasil je njegov dohodek, a jezere občinstva sprevodili su ga s banhofa vu varoš, gde su mu priredili bakljadu.

Vu nedelju pred poldan primil je Carnot službene ličnosti, koje su ga došle pozdraviti, a on vsim odgovarjal, da ga veseli kaj je opet imal priliku, da dojde vu Lyon. Generalnom véču lyonsanom odgovoril je Carnot ovimi rěčmi, koje budu njegovom tragičnom smrtjum ostale tak značajne: „Ako sam s mog prvog koravka vu Lyonu sačuvaj tak zahvalnu spomen na simpatične izjave, to mi vezdašnji doček bude ostal nepozabljiv.“

Sam Carnot prikopčil je prefektu Rivauda komanderski krič počastne legije na prsa.

Med ostalimi odličnici primil je Carnot vu prefekturi i lyonskog nadbiškupa, vnogo spominjanog Coulliéa. Talijanski glavni konzul Basso predstavil mu je konzularni sbor, ter je izjavil želju za napredek i procvat Franceske.

Po poldan pohodil je Carnot izložbu, a na večer bil je nazožen vu trgovečkoj komori izložbenim banketu, pri kom je nazdravil velikom uspjehu izložbe. Carnot je naglasil, da vu prših svih Franczah kuca jedno srce, kad se dela o časti, segurnosti i pravicah domovine. Upravo ova jednodušnost svih Franczah zajamčuje napredovanje k uspjehu i pravičnosti, pak Franceskoj pripada, da vu tom smerju prednjači svétu.

Malo za 9 vurom zdigel se je Carnot, komu su entuziastično klicali, da pojde vu teater, gde se je imala glumiti „Andromacha“. Carnot je sel s prefektom Rivaudom vu prve kočije, a za njimi ministerprezeš Dupuy i druge ličnosti.

Komaj kaj su se kočije stale gibati med klicajućim narodom, kad im se je približil mlad dečko od kakvih 20 ljet star, opravljen kak jockey i vinul se je velikom spretjostjum na stepenicu. Dečko je držal papira vu vis, ter se je činilo, kak da bi hotel predati molbenicu. Nu vu papiru je bil zamotan bodež (nož). I prvije nego li se je igdo mogel nadjati, vudril je dečko bodežem Carnota, koji se je sagruil k njemu, da primi tobožnju molbenicu, vu desnu stran trbuha, ter ga ranil vu jetra. Opazilo se je taki, kak se je prezeš bolno zrušil vu kočiji i vezda se je raspoznalo, da je počinjén atentat. Prefekt Rivaud vudril je šakom po napadaču, koji je probal bežati, ter ga zrušil na zemlju. Šćotine ljudih priakošilo je pak da nije deset strašarah vzelo zločinca vu obranu, ljudstvo bi ga bilo na mestu raztrgalo.

Kad se je potlji doznalo, da je atentator Talijan, došlo je do velike demonstracije pred talijanskim konzalatom, gde je skinut talijanski grb i zastava.

peći i on padne pred Franczom na kolena te nikaj nemre dalje govoriti nego: „Pardon“ !

Postovani čtevec sada misli, da bu Francz husara sciepal za njegova bezbožna diela, koja u njegovoj familiji počini, ali tomu nije tak bilo, jer kad je poštenomu čovjeku srdce puno žalosti i tuge, da se hoće razpuknuti, onda se nekele fantiti, nego misli: Svi smo u božjih rukah te neću zlo sa zlim povrnati. Ovak si je i Francz mislil te rekel: „Da si ti mene vritnul i zlostavljal, to ti ja odprašćam. Da si moje roditelje zlostavljal i na siromaštvo del, to ti oni odprašćaju. Da si moju sestru u zdenec hitil, gde se je vtopila, to ti Bog nek odprosti!“

Stimi rěčmi se ie obrnul i otišel, bez da bi mu i najmanje kakovo zlo bil učinil. A husaru je po tom bilo tak pri duši, kak da bi bil na sudnjem danu pred vekivečnim sudcem stal i nebi nikakovu odsudu dobil. Poslie toga više bivši husar nije, nigde našel mira niti pokoja, u duši ga je peklo, dok za četiri mieseca nije i umro.

Navuk: U tudjinstvu nečini nikaj takovoga, radi česa se potlam nebi ufal sa dotičnimi gde god sastati, a k tomu pamti i to, da ima hudih činov, koji se nedaju labko zaboraviti i čez koje trava neraste.

Skupec kovač.

K niekomu kovaču, koj je bil na glasu skupec, dojde dietić. Kovač ga zapita, jeli je marljiv i jeli rad dela i ob malom strošku. Dietić nenavadan na takova pitanja skoro nije znal kaj bi odgovoril, ali si je mislil, da bu već zvremenom videl, kaj ta pitanja znamenuju pak je zato odgovoril, da on rad i ob malom strošku posluje.

Posto je na večer došel, išli su spat, a ranim jutrom već majstor zbudi dietića, da ide na posel. Dietić se stane i ide u kovačnicu, gde je s-majstorom zajedno do osme ure koval, a onda je došla gazdarica te je obodva pozvala k-zajtreku, koj već pripravan na stolu stoji.

Kad su se nazajtrekivali onak neak na pol, jer je pri skupcu kovaču jela malo bilo, veli kovač dietiću: „Znate kaj dietić? Mi budemo sad odmah i obedovali, za da potlam nebudemo jelom vrijeme trošili, nego budemo onda samo dalje delali.“ Dietić, koj je već previdel, kaj su ona pitanja včera znamenovala i s kim ima posla, odgovori, da mu je prav. Na to donese majstorica još jedno jelo i oni jedu dalje.

„Čekaj Ti skupec, namažem ja Teba!“ — misli si dietić. — „Dakle sad Ti dajesh obeda, po zajtreku, kad si mislil, da nebum mogel puno pojesti, a pod obedom pak bum

moral delati, za da Ti niti jedna vura nebude badava. — Čekaj malo, taki ja Tebe splatim“ — Ovak je u sebi mislil dietić i u tom su tu jednu — tobožnji obed — pojeli.

„Znate kaj majstor?“ — veli sad dietić. — „Kad smo već tak pri jelu, budemo za ti mar mahom i večerjali, pak nebudemo onda na večer trebali.“ — Majstru je to bilo i kak prav, jer sad baš skoro nikaj nebude mogel dietić jesti, te zove majstoricu, koja odmah još jednu zdelu krumpira, kakti za večerju donese.

Kad su i to pojeli, stanu se, te idu, majstor u kovačnicu a dietić se pričme slađit.

„Kaj delate, zakaj se slađite?“ — zapita ga majstor — „Kaj neidete u kovačnicu sada?“

„Ah Bog začuvaj“ — odgovori dietić — „Tko je ikada videl kovače po večerji delati, — po večerji se ide spat, zato i ja sad idem spat.“

Majstor je sad videl, da mu je našel, pak si je mislil: nikaj zato, zutra bum spametneši.

Ali drugi dan dojde dietić, koj si je čez noć takaj neka mislil, k-majstru pak mu veli: „Dragi majstor, nikaj na ovom svijetu netrpi na viek, pak tak i mi dva nemremo za navek skupa ostati: Zbogom ostanite!“

Em. Kellay.

Dok se je zbivalo ovo tragično događanje na vulici pred trgovačkom komorom, zišlo se je u teatru mnogobrojno občinstvo, koje je čekalo na dohodek Carnotov. Občinstvo je već postalo nestrpljivo, kaj se dohodek zateže, kad se ali na jenput razišel glas, da se je zbilja velika nesreća i da je Carnot opal aldovom atentata. Žene su preplašene začele vikati, slusbena gospoda ostavila su naglo teatra, da zeznaju. Ves Lyon bil je na nogah. O pol deseti vuri došle su pred teater kočije, vu kojih se je dopeljaj minister-prezes Dupuy i prefekt Rivaud. Občinstvo je stalo kličati „Vive Carnot“, — no Dupuy je odgovoril: „Ne kličite! Predsednik republike opal je žrtvom atentata!“

Ove su reči izazvale neopisivi utisek; sa svih stran čule su se psovke na zločinca i počelo vikati na osvetu (fantljivost). Prefekt išel je nuter vu teater, ter je iz predsedničke lože oglasil srahovit događaj. I ovdi je bil jednak potresen učinak. Občinstvo (ljudstvo) se je razišlo uz najveću uzrujanost, nemir. Predstave nije bilo.

Medtemtoga su redari (policaji) dopeljajli atentatora k redarstvu, gde je povedal, da ja 22 ljet star, rodom je Talijan, ime mu je Cesario Giovanni Santo. Govori slabo francuzki. Po svojoj izpověsti došel je istog jutra iz Cettae vu Lyon. Bodež, kaj ga je kupil vu Cettau, dugi je 25 centimetrov, držalo od pozlašenoga je bakra (kufra), tok od baršuna s čerlenimi i črnimi pegami.

Kad su Carnota iza atentata dopeljajli vu prefekturu, videlo ga je občinstvo naslonjenoga na naslon kočijah, blédoga, sklopjenih očih, rubača, nad kojom nosil veliki kordon reda počastne legije, bila je vsa krvava. Ov grozni prizor genul je ljudstvo na suze. Glavni adjutant Carnotov, general Borius, prefekt Rivaud i lyonaki načelnik zdigli su Carnota s kočije, ter su ga odnesli vu prvu kondignaciju. Pridošli su prvi lyonaki doktori iziskali su taki ozledu. Kad je doktor Ollier ranu doteknul lancetom, Carnot se je nekaj osvėstil (k sebi došel) i slabim glasom rekao „Kakove mi boli zada jete!“ Doktori su zatim ranu zavili, ako nebi kervarenje prestalo, da budu preuzeli operaciju.

Doktori, sedem ih na broju, neprestance su se bavili poleg Carnota. Pokedob da su jetra vse više otekala, kušali su nutrešnje krvarenje, koje je preotimalo mah, preprčiti tim, da su ranu, koja je bila 12 centimetrov duga i 8 centimetra široka, umjetno razširiti, nebi li tak krv tekla van. Napokon su odprli trbah, da podpunoma ustanove meato ozlede i tok krvi. Črėva nisu bila ozledjena, ali su jetra bila prebodjena. Operacija ipak nije nikaj hasnila, ar je betežiku bivalo od časa vse gorše. Krv nisu mogli obustaviti, a ranjenik je trpel strahovite muke.

Okolo pol noći došel je k ranjeniku nadbiškup Colulié, koj je ostal poleg njega par minut, a zatim odstranil gliboko genjen vu bližuju sobu. Kad su okolo pol jedne vure vsa znamenja odavala, da mora smrt skoro slediti, došel je nuter nadbiškup sa svojim velevikarom ter mu pružil zadnje krizmanje i zadnja otajstva. Carnot je bil vu to vrėme pri svėsti (pri sebi) ter je dva put uzkljknul „Je m'en vais“ (Ja sam svršil). Doktor Poucet prigul se k njemu ter mu je prišeptnul: „Gospodine predsjednik. Vaši prijatelji su poleg Vas!“ Carnot je odgovoril slabom glasom: „Njihova me nazočnost usrećuje!“ To su bile njegove zadnje reči. Malo zatim prestalo mu je kucati srce ter je on ob 1 vuri 45 minut po polnoći izdehnul.

Vu Lyonu nastalo je zaradi čelog događaja mėsanje, koje se neda opisati. Vu času atentata bil je ves Lyon sjajno rasvėtljen, a kesneše vgasnule su vse svėće kakti na dan znamenje. Ljudstvo je hala bućeć prehadjalo po varaše i vikalo za osvetom (fantljivostju) ter je opustošila talijansku restauraciju Casati i talijanske kavane Matossi i Madeira. Dva anarkiste, koji su izjavili „Dobro je izpeljano!“ malo da nije narod raztrgal. Samo kirasiri na kojih mogli su oteti arditosti občinstva.

Zadnje vėsti o attentatoru glase: Cesario Giovanni Santo rodjen je vu Monte Viscontiu, vu provinciji milanskoj, star je 22 ljet. Bil je opravljen opravom od jasno smedjeg platna i isto takovom kapom pokrit. Nasli su pri njem radničku knjigu. Š prva nije hotel nikaj reći, kesneše je priznal, da je snahišta, ter je svoj nationale napisal na komad papira ovak: „Cesario Giovanni, Corso duca di Genova, presso distintissima famiglia Magni Francezko.“ Po horvatski: Ivan Cesario na k rzu vojvode genovskoga, pri ugledni familiji Franje Magnia.

— Vu Parizu, 30. juniusa. Občinstvu je dozvoljen pristup k Carnotovom odru (raki). Niti dvorište niti sgrada elisėa nemogu ni malog dėla onog občinstva primiti, koje se riva k raki. Občinstvo (ljudstvo) stoji na jeden kilometer od elizejskih poljanah do pijaca de la Concorde.

Trgovine cvėtja nemreju više nazmagati cvėtja. Vsi i privatni vrti nemaju više ni cvėtka. Vezda voze cvėtje iz provincije. Vėnec parizkih trgovcov tak je ogroman, velik, da ga budu vozili na posebnih kolih. Vėnec strassbaržkih devojkah nosi grb (cimer) Strassburga.

Od našega kralja vėnec dėlan vu prvoj trgovini cvėtja, na pantleku je napisano: „Carnotu predsedniku — Ferenc Jožef cesar i kralj. Na sprevodu budu zazočni i zastupali Austriju-Magyarsku poklisar grof Hojós, Schneider i Musselin soldački attachéi.“

Najdražeši vėnec je od zadruga mladih devojkah, koj košta 4000 frankov.

Sprevod stići će o poldan vu Notre-damsku cirkvu Ta bude zvonil veliki zvon. Vu isto doba zvonilo bude vu St. Denisu kraljevski zvon, koji nije zvonil od smrti Ljudevita XVIII.

Carnot je prvi glavar zemlje, koji tada umire vu vlasti.

Žalobnu mešu čital bude kardinal-nadbiškup pariški Richard, a asistirajl bude mu Msgr. Ferrata sa stolnim kaptolom.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše potovane predplatnike, naj nam vu novim fertalju ljeta predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju!

Vu Pozunu, 30. juniusa.

Skupščina katolikah od preko 10.000 osobah, kojoj je predsedal knez Nikola Morio Esterházy uz grofa Ferdinanda Zichya, poslala je telegrafiske pozdrave kralju i rimskom otcu papi ter je zaključila, da se pridruži primasu i biškupom, koji budu isli pred kralja s molbom, da nepotvrdi civilnu ženitbu.

Nj. Veličanstvo car i kralj.

Njegovo Veličanstvo car i kralj odputoval je iz Beča vu Isl, gde je pohodil nadvojvodkinju Mariju Valeriju, vu jutro ob pol sesti vuri zaputil se iz Isla vu Trient, gde bude ostal par danah, a zatim putoval bude vu Madonu di Campiglio, da onde sprovede s kraljicom neko vrėme. Vu kraljevoj pratnji nahadjaju se glavni adjutant Grof Paar i više adjutantah i tajnikah.

Nadvojvoda Ferencz Ferdinand.

Nadvojvoda Ferencz Ferdinand odputoval je sa svojim komornikom, grofom Wurmbandom i oberlajtnantom Prónayem vu Englesku, da se kraljici Viktoriji osobno zahvali za gostoljublje, kaj ga je vėival vu bristkih kolonijah za svog putovanja okolo zemlje Nadvojvoda je pošel preko Ostendea i Dovra, gde ga je dočekal poklisar grof Deym i odpratil izravno vu kraljevski dvor vu Windsoru, kamo je stigel na večer. Onda je odputoval odnud vu London, ter je večerjal kod princa Walesa. Drugi dan prijel je austro-magyarsku koloniju i obeduval je kod poklisara grofa Deyma, vu pondeljek bil je nazožen vrtnoj svetkovini kod vojvode Koburga i na večer dvorskomu plesu, a v tork vu jutro oputoval bude put domovine.

Najmlajši varaš vu Ameriki.

Najmlajši varaš vu Ameriki je varaš „Perry City“. Pred pet meseci bilo je mesto, gde se denes novi taj varaš razprestira, pusto polje, na kojem su prvi šator razapeli. Malo danah zatim podizale su se tam drvene hizice, a osem dni za tim toga započeli su zidati prvu hižu od kamena, cigla i ostalog materijala. Vu toj je hiži smješćena redakcija i šamparna novin „Perry Dail Times.“ Opet nekoliko danah iza toga počela se zidati veličanstvena sgrada (stanje) nekog bankovskog društva i veliki jeden „hotel“. Denes broji taj varoš 17.000 stanovnikov, izprepleten je telefonskom mrežom, ima poštarski i telegrafični ured i lastovito konjsku željeznicu. To je doista američki napredek.

Bodež meso diamanta.

Komaj kaj je Carnot izdeknul pod bodežem anarhiste Cesaria, javlja nam telegraf dva nova slučaja spodobnih atentatah. Vu Amsterdamu prebol je pred par dnevi anarhista Zwan svećenika Geselsapa na prodekalnici uz viku anarkija, a vu Barceloni provalil je nekakov težak vu stan civilnog guvernera, gde je prošal jiti na vrata njegovoga kabineta Delavec taj vlov. ljen. Pri njem su našli bodež. Kak je Barcelona sedište španjoskih anarhistah, vidi se, da su oni vezda vezda odebrali na mesto dinamitz bodež (noža).

Vu Parizu, 30. juniusa.

Vu pučkoj školi vu Bussieresu pokal zuval je učitelj dēci, kak je Caserio vmoril Carnota. Pri tom se je tak nespretno zaneodprtim nožem, da je 8 ljet staroga dečeca vu sroce. Dečec je odmah ostal mrtev. Učitelj se je kušal zbog toga vubiti. Roditelji su odustali od progona učitelja.

Australsko meso vu Beču.

Pred tjeđen dan stigel je vu Beč prvi vagon frižkog mesa iz Australije, koje je

pred tremi meseci odnud vu zmrznjenom stanju i vu oledjenih vrećah poslano vu Evropu. Proba, da se australsko meso na vse strani sveta razaslije, uspil je podpuno. Komisija, koja je pregledalo meso, pronašla ga je vu izvratnom stanju, ter je meso vu velikoj tržnici rasprodano med mesare po 45 do 48 krajcarah za prvu stran, a po 60 kr. za stražnju stran. Mesari ga budu tržili po 72 kr. kilogram. Vsega skupa je stiglo 9450 kilogramov. Već včera je došla opet druga pošiljka. Meso je pive kvalitete od piftanij volov.

Stranjski cigani.

Vu Sibibinju vlovili su žandari ciganski šereg od 18 person. Cigani su rodom iz Srbije, ter po njihovom kazivanju putuju iz Amerike dımo. Pri njih su našli žandari, nekaj vu penesi, a nekaj vu predmetih (med ostalim i slatnu vu lancem) vu vrėd. nosti do 1850 for. i dva oštro nabita revol- vera. Pokedob ovi cigani svojom ma'om zaslugom nisu mogli steći tuliko penez, opravdana je sumnja, da su koga orobili, stoga su uhićeni i predani kr kot, sudu vu Brodu.

Gdo želi da bude srećen ?

Gdo želi, taj neka prvlje, nego kaj se odvazi da se oženi, poslusa ova pitanja i neka prvlje na njih odgovori :

1. Kaj ti se dopada : sama zaručnica ili nj žina herbija ?
2. Jeli moreš mirno čekati na zajtek ?
3. Moreš li se zdržati, a da se nešrdi. kad je v liko pranje i da se ne ljuti. kad je presoljena juha ?
4. Jeli moreš spati kad dēte plače ? (Ovo se pitanje more upraviti i na vnoge ženske).
5. Jeli moreš zdržati, da neprotusloviš, makar i znaš, da ti imaš pravo ?
6. Moreš li se zadovoljiti s tim, da uvěk tvoja reč bude predzadnja. — Ako na vse ovo odgovoriš, da moreš i tvrdo nakaniš pri tom da ostaneš, onda budeš srećen. Izvoli pak probaj !

Velike kradje i lopovštine vu Nedelišću.

Nije moći već zamučati, a da se na javnost nedaju Dravs-Vásárhelyeki dečki. Velike tatbine, po noći krić, tućnja i ostala zla dela nebuš niti v celom Medjimurju našel, kaj najdeš vu Nedelišću. Pred dvemi letmi idućega jednoga dečka, navaljil je celi čopor na večer s noži na njega, ter su ga skrvarili, dotični je vu tom za par tjednov i vumrl. Po noći se hodi balabu- ček po vulicah i to traje skorom do jutra, a to nije dosta, da se cèle noći larma, nego se još i krade. Ovih dnevov došli su zlikovci na školske i učiteljske vrte i pokrali su sadje, a ribizlina su na sekli i odneli. Prosimo vu to ime dotične oblasti, da nas obćuvaju kakvim god načinom od toga noćnoga razbojstva, nemira i kradje.

Dobre žepne i stēne vure za fal cōne moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal- cōnu.

»The Gresham«

Pr »The Gresham« zvanom london- skom društvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunaru), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu vekū ili menjū svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto društvo splati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženakah i decah osigurati. Ovo društvo ima svoje glavno upravništvo vu Buda- peštu.

Cena žitka. — Gabona cene.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	—
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrč	4	50
Kukoricza ó	Kuruza stara	5	—
" uj	" novi		
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga "	" žuti	4	—
Vegyes "	" změšan	4	—

VASUTI MENETREND

CSÁKTOBNYÁN.

Udalost	Napoznaka	g	Per	Gyors- pōsta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
"	Délben	11	39	"
"	Éjjel	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	59	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varaszdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkennta				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Éjjel	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Éjjel	9	55	"
Varaszdól	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábról	Déllelőt	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Déllelőt	8	52	"
Bobárol	Este	9	42	"

Nyilttér.*

Egészselyem, mintárott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszővevénye 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle dispositió és 2000 különbözőszin s árnyalatban) szállit póstabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (os. kir. udvarj szállitó) selyemgyára Zürichben. Mintak póstaforulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt kölöttekért nem vállal fe-
lölöséget a Szerk.

— **Előjegyzés szőlőoltványokra!** A Nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium ellenőrizése alatt álló országos szőlőoltvány telep részvénytársaság azon czélból, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlő oltvány szükségletét a kívántató fajokban és mennyiségben fajlisztán biztosithassa, az 1895-ik év tavaszán készitendő szőlő-oltványokra már most előjegyzést nyit.

Az előjegyzést határidő 1894. augusztus 15.

Ez előjegyzett oltványok az előjegyzé-
sorrendje szerint teljes mennyiségben fognak kiszolgáltatni.

Az előjegyzés módja és feltételei tárgyá-
ban bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alólirt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság
Arad-Barackán

Ménés, u. p. Gyorok, Arad megye.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik
GLAD FERENCZ

Hirdetések.

A Richter-féle Tinct. Capivi comp.
Horgony-Pain-Expeller
elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi
köszvény, orv és tagszaggatásban szenvedő egye-
neknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetbe hozva.
Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb
"szer általánosan kedvelt és annál fogva már to-
vábbi ajánlásra nem szorul.
Csakely ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy
1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen
kittűnő hatásznak beszerzését. Bevásárlás alkalmával a "Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy
utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal
ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller
helyben nem volna kapható, akkor fordul-
junk a gyártók gyógyszerárához: Richter
gyógyszerárta, az arany oroszlanhoz" Prá-
gában vagy Török József gyógyszerárához
Budapesten.

Szártalan és nyomban száradó.

Valódi csakis fél és 1 Kilos üveg-palackokban.

határozottan Christoph-féle lakk kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt is használhatóak legyenek, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadó száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerülhető. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a másolást. A palló nedves tállyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Még kell különös tisztaságot!

színezett szobapalló-fénylakk,
színezett és máhagombarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmas régi vagy új pallóra. Teljesen befed minden falt, korábbi másolást is; van asztali és fénymás (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már beasztalt egézőn új pallókra való. Csak fényt ad, anélkül, hogy nem fedi el a fanyaszt. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetm. (két közepes méretű szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9/10 márká. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol rakta-lyak vannak, ide küldendők. Mintamásolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A borsárlásnál tes-tek jól vigyázzon a cégre a gyári jegyre, mivel est a több mint 1850 éve létező gyártmányt okf-ld utánózzak és hamisítják, s sokkal rosszabb, a gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, F. Berlin. Zürich.
Csáktornyán:
GRANER TESTVÉREKNÉL.

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyán,
Főtér, az új lakareképzéni épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

**SVÁJCZI ZSEBÓRA-
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktarat.**

Ajándéktárgyak nagy választékban
olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a leg-
olcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

Falindórák.

A

„HUNGARIA“

országos magyar vajkivíteli részvénytársaság értesíti

a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapesten, Dalszínház-utca 10 sz. a megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajzállítási szerződéseket köt; a vajátvételt azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okozert vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar vajkivíteli részvénytársaság igazgatósága:

Báró Jósika Gábor s. k.
elnök.

Kunkel Imre s. k.
vezérigazgató.

558 1-4

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS** dr., ország képviselő

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország plitkai, közgazdasági és társadalmi tudósításával az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belöldi eseményeket, kimerítő társadalmi tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII. ker., Fhg Sándor-utca 2 sz.	Egész évre . . . 14 frt — kr.	Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utca 2 sz.
	Fél évre . . . 7 „ — „	
	Negyedévre . . . 3 „ 50 „	
	Egy hónapra . . . 1 „ 20 „	

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Kiállítások Árak:
 Egész évre . . . . . 4 frt
 Fél évre . . . . . 2 frt
 Negyed évre . . . . . 1 frt
 Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
 Ide küldendők az előfizetési díjak nyilatkozatai és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Hirdetések még elfogadottak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Bokstein B. kird. irod. Bőcsben: Schalek H., Dukos M., Oppelt A., Danbo G. L. és társai és Horvát Brünben: Stern M.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A »Muraközi tisztviselői önszervezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Nyitólétszám 10 kr.

A köztisztviselők érdekében.

A tisztviselők vállát az újabb időben megrakták teherrel s a mint a régi patriarális világban pár szóval könnyen elintézték, azért most nyalábszámra kell teleirogatni a papirost s az a tisztviselő, kinek elődje hivatalos elfoglaltatása mellett még gazdálkodni is ráért, ma örül, ha legalább az egy vasárnap délutánt nem a hivatalos szobák fülledt levegőjében, hanem családjának körében töltheti. Igaz, hogy mai napság már mindenki homloka verejtékével keresi kenyerét s a jól végzett kötelesség teljesítésének tudatában bizonyos erkölcsi jutalom rejlik, de az már méltánytalanság, hogy a terhek növekedtével nem tart egyenletes lépést a javadalmazás. A teendőket, a felelősséget rohamosan szaporítjuk, de a tisztviselők fizetésének felemelésétől annyira idegenkedünk és elfeledkezünk, hogy az jobbadán ma is abban az összegben van megállapítva, mint volt év tizedekkel ezelőtt.

A nemzeti élet egész vonalán megváltoztak pedig azóta a megélhetési viszonyok, az igények napról-napra fokozottak, az élelmi cikkek megdrágultak, szóval a megélhetés feltételei súlyosabbakká váltak. Ma már minden köztisztviselőtől megköveteli a társadalom, hogy intelligens emberhez illő

módon éljen, ruházkodjék, a művelt társaság szórakozásaiban részt vegyen, hogy honnan teremti és veszi ehhez a szükséges anyagi eszközöket, azzal nem törődik senki. És ekből következik aztán két dolog: nevezetesen az egyik rész addig csinálja az adósságot, míg hitele végkép ki nem merül s az anyagi és erkölcsi romlás és tönkretetés után vigasztalan nyomorban áll, nyomorba jut, míg a másik rész visszaélésre vetemedik, az égetően szükséges pénzt tiltott úton igyekszik megszerezni s ezzel aztán nemcsak magát, de egy egész ártatlan családot dönt a fekete gyalázatba.

Nem lehet tehát csodálni, ha a tisztviselők panasza már hangos zugolódással vált s magában a közvéleményben is gyökeret vert az a tudat, hogy a helyzet tartathatatlannak. Maga az állam vette kezébe a kezdeményezést, hogy a köztisztviselők nyomasztó helyzetén javítsanak s nincsen egyéb hátra, minthogy nyomába lépjenek a városok és községek, hol a tisztviselők fizetése még amazoknál is nyomoruságosabb s a kisebb fizetésű tisztviselők javadalmazása csakugyan a »bér« alacsony színvonalán áll.

Már pedig ha megköveteljük a tisztviselőtől, hogy megfelelő képességgel bírjon, ha megvárjuk, hogy kötelességeinek

pontosan, hiven és becsülettel megfeleljen, tiszta kezű gondozója legyen a közvagyonnak, akkor szolgálataiért is adjunk tisztességes fizetést, mert meg van írva: »mélto a munkás a maga bérére.« Tisztességes, becsületes közigazgatást ohajtunk mindannyian, de ez csak úgy lesz előrhető, ha tisztviselőink számára biztosítjuk a tisztességes megélhetést s megóvjuk őket annak kényszerétől, hogy tiltott úton szerezzék meg magoknak a mindennapi kenyeret.

Sajnos tünet az is, hogy a köztisztviselők legelnyomottabb és legnagyobb nyomorban tengődő osztálya: tanítóink anyagi helyzetének javításáért a községek és hitfelekezetek alig itt ott tesznek valamit.

Ne gyűlölködjetek.

Az a vérlázító gonosztett, mely az egész világot megrázta immár a feledés tengerébe kíván elmerülni.

Ránk ez a francia eszeveszttség alig tartoznék, nekünk, mint vidékünk érdekeit szolgáló sajtónak, vajmi csekély részben adna gondot a lyoni szörnyű eset, ha a magunk pátriájára nem tudnók levonni ez esetben az ó nagy és súlyos erkölcsi tanulságait. De erről egy más alkalommal.

A „Muraköz“ társasága

Falusi regény.

Mondhatom: érdekes témát választottam. A mit utolérhetetlen bájjal énekelt Petráva s a mi Ádámot poétává avatta a paradicsomban: a szerelmet. Ez az örök emberi érzélem inspirálta évtizedek óta a poétákat s hiába magyarázza meg Schoppenhauer ezt a csodálatos érzést metafizikailag: a tudományos kutatók szívét is megkeresi a tüneményes kobold.

Schoppenhauerre csak a szenzitiv, ideg rokkant, századvégi emberek néznek csodálattal, a kik már eljutottak az emlékkönyvbe való verselés koráig, azok sokkal inkább kíváncsiak a poéták beszédére. Ezek a jóhiszemű fiúk, a jövő nyárspolgárok sokat ígérő hajításai. Ők Vörösmarty esküdnek, a ki így énekel:

A néma szeretet
 Szűz mint a lélek, melynek a
 Nyelv még nem véthetett!

Eötvös József, a ki ezt mondja: Szeressetek! E nagy világon csak egy van a mi boldogit: a szívetek! Vagy a nagy britt gigász, Shakespeare, a ki így gunyol:

„Szótlan együgyűség: szeretet,
 Sokat mond nekem, noha keveset.“

Vagy szent Cyprián, a ki nem kevesebbet mond, mint ezt: „A ki keveset szeret, keveset

imádkozik s sokat imádkozik, a ki sokat szeret. Vagy:

Ejh... de mikor a közönség nem szereti a szentencziákat. Jobb bizony, ha magam is inkább egy történetet mondok annak feltüntetésére: hogy mi az a szerelem?

Ime egy történet róla.

Hónapos szoba szürke szegénységében munkát irt Csikó Sándor. A szegénység nagyon gyámoltalan. Sándor is tapasztalta, hogy noha az önkritika minden tekintetben meg volt elégedve a Szocializmus Veszedelmével, ezzel a készülő művel, nem bízott sikerében. Megmutatt a művét néhány elismert írónak, a kik nagy magasztalással ítélték a könyvről és előre is tudományos nyereségnek mondták, ha e könyv megjelenik. De minő szatyr! A kinek a lelke a szocializmus veszedelméért égett, annak — éhínséggel kellett küzdeni. A nyomor nem engedte dolgozni, s talán az égi nemző emelte föl az erkölcsi elfásulás előtt azzal, hogy nyomorának legsötétebb napjai egyikén nevelői állást kapott Méhfalun egy régi gentri-családban.

Egészen bizonyos lehetett benne, hogy nem valami örömmel fogadta a nyomorból kivezető anygal kezét, de nem tehetett okosabban. A Szocializmus Veszedelmének iveit abban a tudatban csomagolta össze, hogy ennek egyelőre békét hagy és néhány zabolátlan, parlagi lélek nyesegetéséhez fog.

Nyáriasság és a falunak úde levegője fogadta. A fővárosban összezsugorodott tüdeje duzzadni kezdett. A kitéhezett embereken rette-

netesen fog, a jó házikoszt; Csikós Sándor filizter formája kezdett áthasonulni a vidéki jól táplált gavallérok formájáig.

Hanem egy gondolat mindig bántotta: a Szocializmus Veszedelme. Érezte, hogy lelkéhez van tapadva a rögeszme. Lehet, hogy beleőrül, ha sokáig e gondolattal vesződik, de érezte, hogy neki meg kell írni a Szocializmus Veszedelmét, tudományos alapon.

Idők folyamán azonban ez az erős fogadás az a jó feltétel kezdett nagyon lenézett, nagyon tizedrangú kívánság lenni. A filozopter szívében, agyában, sőt testében is sajátos változások estek. Szíve sebesebben vert, agyában átkos és édes gondolatok hullámoztak, arzat pedig elöntötte az epedő szerelem sápadtsága, az a »legérdekesebb szín«, mely a hajlékony női szívet rabbá szokta ejteni.

Es a ki történetemet ilyen válságos fordulat elé viszi, az Mártha, a ház tündére. Gyors rohammal vette be szívét a nevelő, aki pedig erről semmit sem tudott és még akkor a Szocializmus veszedelmén elmélkedett.

Szép nyári alkonyat volt. A tájat szelid szellő bodrozta. A kert illatát az erdőszélre hajtotta, a hol összeolvadt vad, természetes nyirkos erdőillattal. Sándor talán éppen ő rá gondolt. Mártha közeledett. Egyenesen a dolognak vágott.

— Tudja miről gondolkozom?

Sándor a filozopterek hagyományos figyetlenségével szeretett volna e percben — melyet különben ohajtva lesett, — elszűnyelni.

Mert ne gondoljuk, hogy csak a mámoros francia népben van az a nemzeti gyöngeség, hogy mert elnöküknek egy olasz származású gonosztevő töre által kellett meghalnia, hát ezért vak gyűlölettel szeretne minden olasz számára vérfürdőt készíteni; sajnos, ez a nemzeti gyöngeség bennünk, magyarokban is meg van.

Mennyi nemzeti szerencsétlenséget, mélységes és igaz bánatot tudunk volna elhárítani, ha nem tudnánk oly mélyen, szinte megbocsátatlanul gyűlölni. Ha jobb szeretnők hazánkat, semmint gyűlöljük ellenségeinket! A most nemzetünket részreire tagolni kívánó nemzeti kérdés a vak gyűlöletből nőtt ilyené, de ugyan kinek ne volna tapasztalata a saját kisebb körében, hogy egyes antipathiákat mily nagyon szeretünk általánosítani, a gyűlölet vak eszközeivé leszünk, félreértések és érzékenységből gyűlölettel azivünkben, leheljük ki a lelkünket. Mennyire ismerte az embereknek ezt a hibáját Schiller, a ki a »Lied von der Glocke« című versében egy helyen így kiált föl: Nem tanácsos az alvó oroszánt felköltetni, vészthozó a tigris de irtózatossabb az ember vak dühében. Pedig a lelki nemességnek mily szép tulajdonsága, mily szép megnyilatkozása a megbocsájtás, hiszen maga Jean Paul is ezeket írja: »Az ember sohasem oly szép, mint mikor bocsánatot kér vagy ad.«

Az ám! csak hogy tessék csak a pácséri kaszinóban egy tyukszem letaposás horribilis sértéseért nem a lovagiasság útjára lépni; tessék csak egy ismert és elszenvedett sérelemért megbocsájtani: csüstitől fognak hুলni a meggyalázó epithetonok, mert a mi társadalmunk a gyűlölet számára van berendezve

A társadalomnak ez az eszeveszett gyűlölete olyan nagy, hogy miatta immár a társas érintkezések valóságos nyüggé válnak különösen azok számára, a kik bizonyos őszinteséggel rendelkeznek.

Valójában a legundorítóbb az, hogy a kikerül tudva-tudjuk, hogy gyomrukban gyűlölik egymást, a társadalmi konvenien-

ciák szerint, ha találkoznak olyan édesek, mint a méz És simák, mint a kigyó. De még ezekre a képmutatókra is rá fog illeni szót. Á g o s t o n szava, a ki egyik levelében a következőket írja: »Az élet úgy is szenvedésünkre adatott e földön, ne gyűlöljük egymást, hiszen C a t o mondotta, hogy a gyűlölet nem bátor emberek tulajdonsága.

A kisededóvoda majalisa Perlakon.

Sajátságos alkotás az emberi természetnek, hogy míg szemei vágyó kíváncsi sággal, összes atomai a felcsigázott szenvedély paroxizmusával csüggnék a jövő titokzatos leplén, keresve mögötte a bölcsék követ, a soha teljes mértékben nem élvezett boldogságot, addig a lélek, meggyújtva az emlékezet izzó szövétnekét, visszaszáll a múlt sötét éjszakájába, egy-egy kiemelkedő pontjánál elmerengve áll meg, s megittasulva szívja magába az örökre elveszett, de egy pillanatra újra megtalált gyönyörök édes mézét . . .

Önkénytelenül, egy titkos hatalom varázserejével szállt vissza lelkem a múltba, midőn a perlaki kisededóvoda felügyelő-bizottsága által folyó hó 8-án rendezett nyári mulatságon megjelentem.

Ugy tetszett nekem, mintha az, a mit látok, már egyszer megjelent volna lelki szemeim előtt, keresem, kutatom azt a ragyogó leltüvölő képét az emlékezetnek, mely most gyönyörrel tölt el, s megtalálom végre az aranyos gyermekkor képzeletének fantasztikus világában,

A regék kalandos birodalmában le száll egy jötevő tündér a földre, elvezeti a királyfiut egy óriási lakattal lezárt sziklához és így szólítja meg: »E sziklák falain belül van a boldogság rejtélyes szigete, mely a gyönyörök forrásához vezet. Nincs hatalom, nincs erő, mely a sziklák mesés kincsét feltárná, de van egy kis virág, melynek érintésére az óriás lakat lehull s megnyílnak előtted a barlang kapui. Keressd e virágot, s ha megtalárod, oly boldog lélsz, minő még nem volt halandó.«

És elindul a kis királyfi, kísérelve egy hatalmas mágus, nyájas arcú villik és nymphák.

Legyőzi az utját álló óriást, megmérkőzik a hét fejű sárkánnyal s végre hosszas keresés után társai segítségével megtalálja a szerény kis virágot.

E virág varázserejű érintésére lehull az óriási lakat, láthatatlan sziklakapuk nesztelenül nyílnak meg, andalító zene hangzik feléje, s előtte áll a tavasz ezer pompájában tündöklő sziget, melynek keretén belül ragyogó tűzű gyémántok és drága kövek szórják szerte szíjjel szem kápráztató lényüket.

Igen-igen, ez az! A mesebeli királyfi az emberszeretet, az őt kísérő ezermester a felügyelő bizottság fáradhatlan elnöke dr. Böhm Sidney, a villik és nymphák a bizottság hölgy tagjai, az óriás a büszkeség, a hét fejű sárkány az előítélet, s a szerény kis virág a jótékonyság.

A bűvös sziget a fényárban uszó, ezernyi virággal művészeleg díszített tánczóhely, melynek keretéből mosolygó korallajak, és a gyémántnál is ragyogóbb szemek delejes sugárzása, valamint Sárközi bandájának édes bus magyar nótái hozzák a szívet kéjes zsibongó forrongásba.

Megindul a jókedv folyása, hatalmas, feltartóztatlanul, oly elemontáris erővel, mint valaha a régi jó magyar táblabírák patriarkális korszakában.

Néha néha elborulnak a nevető szemek, ha egy egy esőcsep nem bírna ellenállni a kisértésnek, megszökik felhőtáborából s megcsókolja az alabástrom vállakat, de újra felcseng a kacaj, utat tör a jókedv fel a magasba, és elüzi a komor felhőket, hogy zavartalanul bilincselje le a mámorba ringatott kedélyeket.

És ez így megy reggelig. A piros hajnal elbámulva üdvözli a napkeletről ide lopott paradicsomot, a fecskék és pacsirták édes csicsérgése belévegyül a zene fülbeszósszó összhangjába, a szerény méhek dőngicsélve repkedik körül a virágok eszeivel díszített pompás koszorukat, s az első letevedt napsugár örömittasán fűrdik meg a felé ragyogó szemek megmérhetlen boldogságot rejtő tengerében.

A nap már a magasból küldte izzó sugarait, midőn a szünni nem akaró csárdás mellől kedélyes villásreggelihez ült a társaság, hogy ennek végeztével az álom karjaiban szője tovább az édes regét a keresett és megtalált boldogságról.

A négyeseket állandóan 26 pár tánczolta.

Az erkölcsi és anyagi siker, mely már a farsangon rendezett jelmez estélyen rohammal nyerte meg a közönség rokonszenvét, ezuttal csak fokozódott s megvette alapját a jövőben rendezendő mulatságoknak a legmesszebb terjedő időkre.

Ti pedig aranyos angyalkák, ragyogó arcú iczi-piczi gagyogó kisededek, játszátok tovább gondtalanul bájos gyermek játékaikat, mert oly szerető szívek gondos figyelme ügyel bizonytalan lépteitek, melyekhez hasonlót csak keresni, de találni alig lehet

A jelenvolt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyezni: Banelly Sándorné urnő, Banelly Hermin k. a. Böhm Sidneyné urnő, Cauazzali Ninette k. a. Triest, özv. Chriszt Józsefné urnő Nagy Kanizsa, özv. Csizmadiáné urnő, Csizmadia Mariska k. a., Ebenspanger Miksáné urnő, Gróf Gizella k. a., Gróf Margit k. a., Grész Alajosné urnő, Grész Irma k. a., Grész Melanie k. a., id. Goricsanecz Józsefné urnő, ifj. Goricsanecz Józsefné urnő, Szt. Mária, Hauer Anna k. a. Sopron, Hell Marianka k. a. Sopron, Herczog Józsefné urnő, Horváth Csongorné urnő, Kostyál Ferenczné urnő, Kramarits Viktorné urnő Korpics Jánosné urnő és nővére, Lange Kelemenné urnő, özv. Lisziák Ferenczné urnő, Lisziák Adél k. a., Lisziák Gabriela k. a. Mitterhauser Károlyné urnő Mura-Király, Német Gyuláné, Pichler Olga k. a. Alsó Domboru, Ráth Ida k. a. Mura-Király, Reichwein Antalné urnő, Reich Betti k. a. Sopron, Rubesch Silvia grófnő Triest, özv. Sárosi Lászlóné urnő Sopron, Sipos Károlyné urnő, Sipos Nelly k. a., Sipos Vilma k. a., Sosterits Pálné urnő, Sosterics Betti k. a., Sümeg Stefánie k. a., özv. Schügerl Jánosné urnő Sopron, Verly Ferenczné urnő, Verly Erőné urnő, Vizteleki Frigyesné urnő, Vizteleki Hermin k. a., Budapest, Vizmathy Gizella k. a. Wüsztner Henrikné urnő stb. stb.

Közli: Mercur.

— Miről?

— Hogy mi a szerelem? Magyarán meg nekem tanár ur szabatosan, hogy mi az?

A helyzet Sándort poétává avatta. Körül tekintett. Az erdőszélen lörinczlepék keringtek.

— Nézzé Mártha! Ezek magyarulnak. Lepkeurfi és lepkekisasszony! Mennyi gyöngöség, milyen olvasás. Ugy-e látja? Most csókolóznak. Kíváncsi a magyarázatra? Szó ezt el nem mondhatja. De egy csók az egész.

A világ azonban csak nem fordul ki sarkából két egymást megértő szívért, különösen, ha az egyik gentry-lány, a másik reménybeli segédtanár jelölt. Most is az történt, a mi ilyen esetekben történni szokott. Mártáht eljegyezte egy viharos életet élt bűvös, a ki a házassággal akarta biztosítani, hogy tovább is kifogástalanul tagja lehessen a magán-kaszinónak.

A segédtanár?

Ugyan istenem! Ki vette ügyet ezekre a romantikus nevelőcskékre? Egy szép napon csak elment fürdeni és nem jött haza többé.

Midőn a Csikós Sándor örökségét leltározták rákadtak a Szocialismus Veszedelemre.

Az egész sajtó azt hirdette, hogy ez a lángelme elveit halt meg

Voltaképpen pedig nem azért. Sándor halálával Mártáhtnak oldotta meg azt a kérdését, a mit lörinczlepék sem magyaráztak, hogy mi a szerelem?

Holdvilágos estéken egy hamar őszülő szép asszony sétálgatva a platánok alatt, többször ismétli nagy lemondással:

— Az igazi szerelem szerelméért meg is tud halni.

Werner László.

Különfélek.

Kérelem. Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek a harmadik negyed alkal-mával előfizetéseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

— **Primitcia.** Ehrenreich Nándor mura-szerdahelyi körjegyző Nándor fiát, végzett zágrábi theologust e hó 22 én szentelik fel Zágrábban pappá s augusztus 5-én mu-tatja be az első szent misét a mura szerda-helyi templomban. Az új áldozárt való-szintűleg Szelenzére nevezik ki káplánnak.

— **Nagy-Kanizsán** Babochay polgár-mesternek a vendége volt a mult héten Rattkayné Kossuth Lujza, kit azonban a közönség nem ismert fel Kossuth Lajos egykori orvosa dr. Basso is legközelebb Nagy-Kanizsára rándul. Erről a szándéká-ról a jelenleg Nagy-Kanizsán tartózkodó Brivio Pietro nyelvmentert levelileg érte-sítette.

— **Államvilágításunk,** gőzmalunk s gőzfűrdők ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszéknél e hó 9-én volt az ajánlatok elfogadása feletti tárgyalás. A mint értesü-lünk a hitelezők a Csáktornyai Takarékpénz-tár ajánlatát fogadták el. Pár nap mulva az ügy teljesen le lesz bonyolítva.

— **A Muraköz-hegyvidéken,** mint érte-sítenek bennünket, az állami iskolai év-záró-vizsgálatok az idén is nagy ünnepsé-gel tartatnak meg. Lejönnek a főispán ur Ó Méltósága, alispán és kir. tanfelügyelő urak s más közigazgatási bizottsági tagok. A hegyvidéken máris előkészületek tételtek vendégeink fogadtatására nézve.

— **A zalamegyei galambok** szőlőhegyet a filloxera fellépte folytán a földmivelés-ügyi miniszterium filloxera zárlat alá helyezte.

— **A zalaegerszegi főgymnasium.** A vár-megye törvényhatósági közgyűlésének azon határozatát, hogy 25 éven keresztül $\frac{1}{2}$ %-os kulturadót vet ki s ebből egy alapot létes-it, melynek kamataiból első-sorban a Zala Egerszegen létesítendő főgymnasium fenntartása céljaira évi 5000 frtot bocsát a közoktatásügyi miniszter rendelkezésére, a belügyminiszter jóváhagyta. S minthogy ezen vármegyei határozat jóváhagyásával a feltételek mind jogkötelezőleg biztosít-tattak: a vármegye alispáni hivatala meg-kereste a vallás- és közoktatásügyi minisz-teriumot, hogy Zala-Egerszegen állami főgymnasium felállítása tárgyában a szük-séges lépéseket olyképp megtenni kegyes-kedjék, hogy az már az 1894/95. tanév-ben megnyitható legyen. Májer A. a szombathelyi megyés püspöki uradalom kormányzója s a városi pénzügyi és gaz-daságügyi bizottsággal együtt hosszasan tárgyalt a felállítandó állami főgymnasium épületének telke ügyében. A végmegállá-podás abban történt, hogy az ugynevezett püspöki kertből szükséges egy katasztrális hold telekért a város a városi legelőből tíz katasztrális holdat ad.

Glass borok. Hiteles adatok szerint 1891. okt. 1 től, 1893. év végéig 1.600.000 hl. bor jött be Ausztria Magyarországra Olaszországból, még pedig: 1891-ben 30,231; 1892-ben 629,673 és 1893-ban 969,444 hektoliter. Ezért 7 frtjával szá-mítva 11.200,000 frt ment ki Olasz-országba.

— **A balatonparti vasút.** Zalamegye folyamodni fog az országgyűléshez és a

kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy a Veszprém-, Balatonfüred-, Tapolca s Keszthelyig tervezett vasút állami költsé-gen építtessék ki. A kiépítésre az újabb számítás szerint, 18000 forint kell. Szükséges volna, hogy az érdekelt lakosság vezetői részvénytársaságot alakítsanak az állam hathatós támogatása mellett, mely utóbbi bélyegilleték- és adómentességet, szükséges anyagszereket, különösen pedig vasuti si-neket adna törzsrészvényekért. Így a kör-nyék földjeinek értéke is emelkednék, to-vábbá a személy- és áruforgalom a Bala-ton vidékén nagy mértékben föllendülne, mezőgazdasági és kereskedelmi közép-pontok alakulnának s a községszerzés s a kő-bányák kiaknázása ugy a Veszprém, mint a Zalamegyére nézve igen meg volna könnyítve s a népnek is igen jó jövedelmi forrást biztosítanának.

— **Az utolsó argumentum.** Ravaszul san-dítva, szörnyű buszma képpel áll meg a tanyai czivis a büntető-ügyek bírása előtt, mert hát összekulombözött a balföldi szomszédal s egy kicsit meglegyintette a kampóval annak azt a részét, a melyik-vel nem szokott sántítani az ember.

A tárgyalásnak már vége van, de a bíró, mielőtt a marasztaló ítéletet kimon-daná, megkérdi a polgárt:

— No, Főrgeteg János, tud-e még valamit felhozni a védelmére?

— Tudok hát. Tisztelteti az anyjukom bíró urat s egy kistojást küldött! . . .

CSARNOK.

Dal Margithoz.

Kedves, nézd! . . . A sápadó lomb
Sorra mind alá pereg . . .
Elsárgultak a mezők, mint
A haldokló emberek.

De ne félj a hervadástól
Mosolyogva nézd velem!
Nézhetjük, mert szívünk mélyén
Nem hervad a szerelem!

Lelkem könnyű és derült, bár
Mindent hullni, halni lát:
Temetőben játszó gyermek
Igy ugrál a síron át . . .

Ősz van most s nekem tavasz nyit
A kipusztult föld felett . . .
Mosolyodban minden perczen
Visszatér a kikelet . . .!

Ábrányi Emil.

Olasz Liszka.

Készen áll a mennyezetes
Kocsi az udvaron . . .
Olasz Liszka esketőre
Könnyezve megy azon.

Nem a szive választotta
Űl oda melléje —
Fájó szívvel, könnyes szemmel
Néz a magus égre . . .

„Istenem hát miért büntetsz!?”
Boldog nem lehetek
Szívem forró szerelmével
Más legényt szeretek!

Kisérne bár szüleitnek
Átka ezen utra —
Nem bánám, csak választottam
Űlne itt simulva.”

De a szülők nem hallgatnak
Leányuk szavára,
Bogár Bandi gazdag legény,
Ő lesz lányuk párja.

Elindul a csengős kocsi,
Repülnek a lovak —
Esketőre viszik a lányt,
Hajrá! mind dalolnak!

Egyedül csak a mennyasszony
Nem hallatja hangját —
Erőszakolt vőlegénye,
Látja nagy fájdalomát.

Beszél hozzá . . . Vigasztalja . . .
Végre kéri szépen:
„Legyen ma vig! és ne legyen
Bánatkönnny szemében!”

Hasztalan a vigasztalás!
Szive nagy fájdalomát,
Eltitkolni ő nem bírja
Boldogtalanságát.

Százashidi átjáróhoz
Ér a vig nász-menet;
Hol egy legényt átlőtt szívvél
Lát az árok mellett.

A mennyasszony, mint meglátja,
Nagyot sikolt nyomban
S egy pillanat — lenn a földön
A legénynél ott van.

Reátekint — Diós Gyurka —
Régi szeretője . . .
Nagyot sóhajt és lehunytá
Szemeit örökre.

Olasz Liszka reáborul
S mindörökké hive —
Fájdalmában megropedt a
Boldogtalan szive.

Farkass Károly.

— **Előjegyzés szőlőoltványokra!** A Nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. mi-niszterium ellenőrizése alatt álló országos szőlőoltvány telep részvénytársaság azon czélból, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlő oltvány szükségletét a kívántató fajokban és mennyiségben fajtisztán biztosíthassa, az 1895-ik év tavaszán készitendő szőlő-oltvá-nyokra már most előjegyzést nyit.

Az előjegyzést határidő 1894. augusztus 15.

Ez előjegyzett oltványok az előjegyzés sorrendje szerint teljes mennyiségben fognak kiszolgáltatni.

Az előjegyzés módja és feltételei tárgyá-ban bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alólirt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság
Arad-Baracskán

Mónes, u. p. Gyorok, Arad megye.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARIGTAI JOZSEF

U uredniku moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrtom; — Sve pošiljke tišće se nadrija no- vlnah, naj se pošiljaju na lino Margitai Jofeife urednika va Čakovec.

Indateljstvo:

Kajšara Fischel Vilpova kam se predplata i obnane pokljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i fal računaju.

za horvatsko i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki otijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Historija i zemljopis.

VI.

Plemena.

Zibka ljudskomu rodu je Azija; tu je bil njemn raj zemeljski, poslje raja prvi zavičaj, a poslje potopa po ravnici Azije spustil se Noe, poljane med vodami Tigrom i Eufratom spominju se kakti razseliste Pri tri sina Noeva. Semu, Hamu i Jafetu grozvala se tri velika plemena, a selitbom Semovo pleme krenule se na izhod i pružilo se onud po Aziji. — Hamevo na jug proti Afriki, a Jafetovo na zahod sim proti Europi. Iz plemena razvijali se i lučili narodi, iz narodah postajala i rasla nova plemena, iz njih opet naredi i tak se na vse četiri strane valjali živi slapi po toj zemlji dok je bila napučena vsa. Prije vsega neznajući kakov je i dokam ide svēt, odmicalo bi se namjerice, koliko bi se i do kuda poznavalo, vsaki se je žuril vu ljepši i plodniji kraj, pak se tu nastanil i utvrdil. Okrajci bi se razmicali vse to dalje sami, nego kad bi komu podrasla narodu vu sredini dogustilo, okuražik bi se on i razmahal, dok se medjaši razmeknuli, ili se je krvavim okršajem prekrčil put. Aog je rekel, neka čovjek svētu gospoduje, pak tak i je povsud; ar prem se težko mora boriti sa zrakom, a vodom i zevsum površinom zemlje, sa vsim trojim carstvom; um i ruke ljudske vse su obladale,

povsud je čovjek pronašel pute i načine, kak bi se hranil i od zla branil, povsud i vsemu se je on privčil. Razveseliti i razblažiti se zna on čim i vu zemunici pod vekivečnim snegom, i vu hladu pod vjekovitom žegom sunčanom. Povsud čovjek, ako se odrodil nije, zarkim srcem ljubi zavičaj svoj i domovinu svoju, kakvo mu je sudbina dosudila. Kud bi zahman bila ljudska muka, tuđ je skrbela priroda.

Veliki dar božji na vručem pojasu, gde se nesije žitek, je kruševac ili „kruh drēvo“ vu Aziji (izhodnoj Indiji) i na australskih otocih. To ti je drēvo kak velik naš hrast, ali s dugim i širokim listom; na njem raste plod (sad) okrugel kak dečinja glava ili tikva, komu je meso bělo kak snēg a mehko i prhko kak novi kruh od pšenice, porazreže se na snite, oauši i onda se jede sladko kak běli kruh. Drēvo je plodno za čudo: tri stebila hrana su čovjeku na vsu jedno godinu (ljetu) zadosta. Drugdi na severu daje hranu ri barija i vadasija i nekoje fele trave.

Vu vručem svētu kamila (deva), živina duga do dva klafta a do poldrugi visoka, ima vu zatiljku kukmu do dva šuba visoku, i naravno sedlo, dugi vrat, a more velika i jaka ponesti i do dvadeset centih. Pitovna je i krotka kak ovca, dosta pametna i vješta, zadovoljna slabom hranom. Dugo trpi glad, a kada je pojti na dalek put na vleče si puno vode, kaj njoj je po mali dosta za mesec i više dana; nakladne ju Arapin robom, sedne na nju još i sam, pak tak vozi taj živi brod prek pškovi-

toga morja. Od Arapina malo potrebuje, a ona njemu živa, daje kola i konje, vunu i mljeko, a mrtva kožu za opravu i pokrivalo, meso za hranu. Jošće više nego Arapinu kamila, je putaliku na severu severni jelen Prilike je jelenke, živi ob ono malo zelenila, kaj raste na severu, a po zimi kopa si sam izpod snēga i leda rogom i pažljom mehovinu kakti prav za njega stvorjenu. Malomu ovjeku severnjaku služi jelen za jahanje, noćenje i voženje; koža mu oprava, prestiralo za postelju, i za saonice, dapače za brvno i desku na hitu, meso i mljeko vsakdašnja mu hrana, od roga mu nož i žlica, dapače igla za šivanje, drēva (čurke) mu je kodolja i klupko za pletivo, a paželj kupica za piti. Mljeko mu gusta kak vrhnje, i ako se samo malo st-pe, taki je puter, sir, sladek i tečen a hvale i meso, da je bolje od na ega jelena. Zaprežen pred sane, veliju da more prevaliti 20 miljah vu jednom dnevnu.

Delavne ruke po jep avaju zemlje; nu čim su ju kada prestale ruke delati, taki tam raste trnje i kupinje, kak je rekel Bog, obrodi i zaraste.

Kud su negda bili gizdavi varaši, gradovi, tuđ vezda stanuju zvěri, a kinčene poljane preobrnule su se vu pustare. Vse pokori razumen i delaven čovjek; nego mu je vse takaj neprijatelj, pak mu rusi delo.

Ali različite sile i premembe deluju takaj jako na razvitek ljudskoga tēla; i po tom su ljudi vsake fele gradje, farbe i

ZABAVA.

Laži-Peter.

Ako tam u gornjoj Štajerskoj ili Koruškoj, med brdinaimi hoče dečko kaj vrieden biti, tak mora ili „reš kerlec“ ili pak pravi „lažlivec“ biti. Dobro jagare, čedne puce, poštedne seljake i vriednoga gospodina plebanusa imaju. Njihov krčmar toči kapljica, kak ju je gospodin Bog dal zrasti, ljudi se med sobum pogadjaju i da nebi, kak svigde, u selu po jedan gizdavec bil, tak nebi bilo niti jala med ljudimi, jer vsaki svakomu vučči kaj si je težko priskrbel.

Samo stemi „reš kerlec“ neide nekak prav šepa, najliepši dečki nose od prošle jeseni cesarskoga kaputa, a pecke se moraju s-onim zadovoljiti, kaj je assent commissa ostavila, i ovo medjutim nije najgorše, ali većina i su slabiji i sleekavci. Nego zato pak imaju onde jednoga „Lažipetra“ kojemu neima tak blizu para, on je njihova dlaka, te sam i ja sam ga jennom prilikum čul lagati.

Tak lagati, kak on, nezna nitko. I ako koj medjimurski jagar koj je barem svaki majster utom, pričme lagati, tak to je proti Lažipetru samo dietešće vpovojeu. Iz vsih stran zmed bregov, dojdju ljudi u ostariju k-Neudeggeru, samo da budu Lažipetra čuli pripoviedati.

Tu u sredini med jagari i seljaki pri stolu sedi Lažipeter, škriljak mu je na glavi na hendek, noge pod stolom, kak su duge, pružene. U lievoj ruki drži na kratkem kanišu pipu a s desnom kad kad vuđri po stolu.

Svi u krčmi, i oni pri susednih stolih poslušaju Lažipetra. Šneider Detel odpre ši rom oči i vuzta ter poguta svaku Lažipetrovu rieč, akoprem pod prisegom tvrdi, da mu niti jednu nevieruje. Dapače negda ga i gospodin plebanus dojde poslušat, jer i on se rad kad kad nasmije, a — to mu je morati, Lažipetru dati — šaljen je za istinu.

„Je, je“, — pričel je zadnji krat na zastupljenje — „Tu sedite i gledite a nitk nezna kakov je danas u kolendaru znameniti dan.“

„No kaj neznamo? — Svetek je“ — veli ostarjaš, te metue nekoliko punih flaš i praznih kupic na stol.

„Prosim Te Neudegger naj govoriti, kak da bi bil kakov vučen človek. Em ja znam; ali ako me popitaš, tak moreš od mene zeztati“ — veli Lažipeter i vuđri rukom po stolu. „Ali Ti nisi nikaj včnil niti nikaj doživel kak Tvoje narodjenje i ženitvu, a novine samo onda čtēješ, ako Ti gošpon školnik iz sv. Gjurjga pomore slabekuvati.“ — Jagari se smiju, jer je k-čtejenjem pri ostarjašu izbilja zlo stalo.

„Veli, da ima zločeste oči“ — nadaljiva Lažipeter — „Zato i dela z krajdum dva striha miesto jednoga.“

„Ti — Ti“ — opomene ga krčmar — „Naj me srditi, više krat se pri Tebi pripeti, da nemrem krajdu niti iz ruk spustiti.“ — Kad su oni, koji su se smejali, bili na krčmarovoj strani, jer Lažipeter izbilja više krat stoji na vratih sa nebrojenimi strihi.

„Anda da vam pripovedam“ — pričme opet Lažipeter.

„No tak pričmi vre jedan krat.“ — zglasi se klobučar Hlaster.

Lažipeter sad potegne jedan krat iz kupice svoga saseda žbriše si mustače i opet šakom vuđri po stolu.

forme glave i obraza. Po tĕlu anda, broji se pet velikih premenah :

1. Bĕloputno kavkazko ili po jeziku indo-evropejsko; najljepše i najdarovitije plemo, a stanuje po Europi, Aziji zahodnoj i Afriki severnoj.

2. Źutoputno, mongolsko, Źute koŹe i plosnate lubanje, razrokih oĉih, izskoĉena obraza i ĉrnih lasih, a stanuje vu izhodnoj i severnoj Aziji, severnoj Europi i severnoj Ameriki.

3. Ćrno etiopsko ĉrne koŹe, vunaste ĉrne lasi, nadutih licah i debelih vustnicah, a stanuje maticom vu Afriki.

4. Ćerlenoputno americkansko (zahodno indijansko) pleme koŹo kakti kufer ĉerlene, malih zapiljenih oĉih, nosi zavrutoga, lasi gladki a stanuje vu Ameriki osobito juŹnoj i srednoj.

5. Smedjoputno malajsko, puno spodobno etiopskomu, samo kaj mu koŹa nije posve ĉrna, nego zagašena, smedja, niti vustnice ĉerlene, niti lasi vunasti, nego dugi rudasti, a Źive maticom vu Antraliiji i otocih velikih morah.

Gde se pleme s plemenom sastaja tu jedno vu drugo prehadja, da nijednom neznah po zemlji oštro potegnuti granicah; a vu istom plemenu ima razlike vsakojaĉke i raznolike. Plemena se rezlikuju i zovu takaj po jeziku, a velika su ili menjša, kak gdo i poĉem raĉuna.

Ljudstva vsega na svĕtu broji se okolo jezero milijunov, nekoji broje tijam i prek do dvĕ, a paĉe do ĉetiri stotine milijunah. Jezikah ako se raĉuna na velika plemena, nejma jako puno; nu ako hoĉeš po nevještijem vuhu i spornešem razumku, onda broje njih nekoji tijam do tri jezere.

(Drugi put dalje.)

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštuване predplatnike naj nam vu novim fertalju ljeta predplatne zaostatke ĉim predi pošleju i predplate ponoviju !

„Je“ — priĉme — „Jeli mi budete vjerovali ili ne, ali na to bi mogel priseĉi — danas je dan, kojega sam ja nekaj doŹivel, kaj vi nebi zgodili. To je bilo onda, kad sem ja još sa starim Radetzky-em nutri u Italji bil. — To vam je liepa zemlja — sve na okolo samo fige i pomarandŹe, a dinje pak rastu samo onak prosto na drevu, svaka tak velika, kak dvedederni lagev.“

„Nemoguće !“ — začudi se pintar Štefek. Talijani je samo sredini razreŹa — nadaljiva Lazipeter — „Pak iz njih delaju zibke za malu diecu, ili lagviĉe za vino, — a iz vekih dapaĉe i pomenjse ladjice, u kojih se onda po morju tijam u Rimsko nuter voze.“

Šoštari Hikki maše neveruvano zglavum. „Ali ĉekajte, da vam dalje pripovedam : Onda je baš bilo zastupljenje Kristuševu, vruĉe je bilo, kak je samo moglo biti — nekoliko stotin gradušev na suncu tak, da su kokoši samo v tvrd jajca nesle, a štrukel se je samo onak prosto za suncu spekel.“

Gospodin plebanuš ga pogleda, grozeĉi mu se kaŹiprstom.

„Veleĉastni“, — veli Lazipeter — „Ovo nije laš, to se je onda tak zgodilo — nek mi vieruju, istina je — ali da Njim alje povedam — a Źedjen sem bil, da mi

Papine zdravje.

Novine „Times“ javljaju iz Rima, da je rimski otec papa jako slabil i predal jed nomu kardilu zapeĉaĉen list, vu kojem se nahadja njegov testament i zadnje Źelje. Pismo smije se odprĕti stopram po papinoj smrti.

Pobĕgel novĉar.

— Budapeštanski bankir (novĉar) Eugen Lőry, koji je vu hatvanskoj vulici imal veliku menjaĉnicu i po svih novinah oglašival svoj solidni posel, pobĕgel je pred par dnevi iz Budapešte, poklamkam je vkanil vse svoje kliente za ogromnu svotu, koju denes pribliŹnu oznaĉuju sa 200.000 forinti. — Juliuša 3. se je strellil vu Zugligetu, gde su ga i našli.

Vu Marmaros-Szigetu, 6. juliuša.

Petoga juliuša našli su vu šumi Kaszopoljane, izmedju poljah, mrtvoga s presteljenom glavom Gabora Beniczky-a, od ljeta 1892. kotriga gospodske hiŹe i veleposjednika vu peštanskoj varmegiji. On je pred nekoliko dani pošel vu Szarvaszo, ter je svojoj tovaruŹici pismeno nazvestil, da se bu vubil. TovaruŹica mu stigla je posebnim eugom i obeĉala onomu, koj joj najde muŹa, 5000 for. — Napokon su mrtvo tĕlo poleg dugog izkanja našli. Zrok samozbojstva nije poznat.

Tuĉa vu beĉkom Novom mĕstu.

Na veĉer 3. juliuša razlejal se je nad beĉkim Novim mĕstom silen deŹdj s vihom i tuĉom, koji je za nekoliko ĉasov poplavit vse vulice i napunil ih ledom. Na sreĉa nije bilo vetra, ar bi drugaĉ bili vsi obloki razbiti. Źtrĕla je vudrila prek 20 put, ali nije vuŹgala stanja. Kvar vu vrtih je veliki.

Vĕnci na Carnotovu odru.

Na Carnotov odar (raku) poloŹeno je preko dvĕ jezere vĕncov, koje su vozili na 38 kolah, neraĉunajuĉ sim vĕnce, kaj su ih poseb nosili. Raĉuna se, da su ovi vĕnci koštali do 4 milijuna frankah. Navadna je ĉena bilo od 2000 do 5000 frankah, izpod 100 frankah bilo je vrlo malo, a vĕnci ru-

kog cara koštali 8000 frankah. Bil je obloŹen od orchideah, 5 metrav vu promeru s velikim pantlekom i grbom. Vĕnci austro-magjarskoga kralja koštali je 4000 frankah. Ćesar Vilim (prajzki) dal je poloŹiti vĕnce od ruŹah i orchidejah, 12 metra vu promjeru; kraljica Źpanjolska vĕnce od orchidejah 2 i pol metra vu promjeru; francezka komora, vĕnce od ruŹah i orchidejah 4 i pol metra vu promjeru; kardinal parizki vĕnci od belih lĕljah i gardenijah s apoštolskim kriŹem, 2 i pol metra vu promjeru.

Beriva (plaĉa) prezeša francezke republike

Vu ovom je ĉasu zanimivo znati, kakoya beriva vuŹiva prezeš francezke republike, Najznameniteše je pri tom, da ova beriva nisu ustanovljena ni ustavom ni saborom, veĉ se na prosto uvrĉuju vu proraĉun. Beriva (plaĉa) iznose po denesnjem proraĉunu. 60.0000 frankah, k tomu još pridohadja 600.000 frankah za reprezentaciju i putne stroške. Ova je svota iznosila do ljeta 1873. — 162.400 frankov, od onda 300.000 frankov, a od 1876. povisena je na 600.000 frankah. Po tom dobije prezeš Casimir-Perier na ljetu 1.200.000 frankah, koji mu se vsakog meseca na dvĕ zasobne kvitancije po 50.000 fra. izplaĉuju. Za tri dana meseca juniuša prijel je Perier 9999 fran. i 99 cent.

Bivše civilne liste iznosile su : 26. ljanjuša 1791. doŹvoljena je kralju civilna lista od 25 milijunah fran., prvi konzul ima je 1800 ljeta 50.000 fran., oĉesan Napoleon imal je civilnu listu od 25 milijunah, a za vrĕme restauracije on je popasla na 32 milijuna, a za juliuške monarkije spala je na 18 milijunah. Za revolucije ljeta 1848. general Cavaignac poglavariŹvrŹujuĉe vlasti dohival je 120.000 franc., a ustav od 4. novembra ustanovil je plaĉu prezeša sa 600.000 fran. i elizejsku palaĉu kakti stan. Komore sa ljeta 1849. stroške reprezentacije ustanovile sa 600.000 fran. Napoleon III. kakti prezeš republike imal je anda prav tuliko, koliko denes i Perier. — a kad je postal carem, povisila, se je civilna lista opet na 25 mil.

Od ostalih ornaĉkih glavarah, dobija prezeš Źvajcarskog saveza najmenje, samo 18.500 forinti na ljetu, dok dvor kraljice Viktorije (englezke) uz civilnu listu od 385.000 funti sterlingah stoji 86 mil. fran.

je još danas sve suho u grlu; (pri tom je opet iz susedove kupice pošteno potegnul) Na jedan krat vam dojde stari Napoleon k nam. . . !“

Štaccarić, Kramariĉ i Šosterić neveruvano atepu z glavami.

„Ćuju gospon Kramariĉ i gospon Šosterić,“ — zavikne Lazipeter, — „Kad Njim velim, da je bil Napoleon, onda je bil Napoleon, ja sem dobro tam gledal — Onda je bil Napoleon, mogel bi na to priseĉi.“

Gospodin plebanuš mu se opet kaŹiprstom grozi.

„No, baš bi bil mogel i stari Rakoczy biti,“ — popustil je malo Lazipeter — „Baš tak jako nisam tam gledal, ali sve na okolo je po sebi imal same kriŹe i medalje, pak kajkakve zvezde — hm, ja mi lim, ipak je bil Napoleon. — Anda kad do nas došel, postane pred menom te me ĉvrstvo gleda — od prilike jednu cielu vuru. — Ja ga nazad gledim — niti nisam z-oĉmi megnul, tak sem ga ĉvrstvo gledal, i to baš a oĉi.“

„Na jedan krat je po soldaĉki „Kehrt!“ napravil te je mirno dalje otišel.“ — Zakljuĉi Lazipeter — „Je, onda se je to pripetilo i

ako bum sto liet star, tak te nebam nikada zaboravil.“

Jedno vrieme bilo je sve na okolo tiho, da bi bilo miša ĉuti po sobi prebeŹati.

„A dalje nije nikak bilo?“ — sapita Brumec šoštari.

„Da kako, da je bilo, i ter kaj. Drugi dan je bil Petek“ — veli Lazipeter — „te je poĉelo deŹdjiti i predeŹdjiti i nikak nije hotel deŹdj prestati, dok se nije stari Napoleon skup svojimi ljudmi, svi do jednoga, vtopil.“

„Ali Peter!“ opomene ga gospodin Plebanuš.

„Je izbilja,“ — popravi se Lazipeter : — „To je pak jedanput drugi krat bilo, — je je, zmislil sem se — to je drugda bilo!“

Finis odgovor.

Glasoviti lieĉnik dr. Johnson odprl je svoju praxu u Londonu te je svojem uĉenostjum tak na glas pošel, da su ga iz bliza i iz daleka bolcstniki pohadjali i pri njem pomoĉ iskali. Med ostalimi doplovila je ladjom

— Grčki kralj ima samo 1,800.000 fran.; — danski kralj dva put toliko, švedski kralj 6 i pol mil krunah, — portugalski kralj 8-8, — španjolski kralj 7-45, — talijanski kralj 14-25, — prajski kralj 11.7 mil. fran.; a austro-magjarski cesar i kralj 9,800.000 for.

Atentator Caserio.

Atentator Caserio, ubojica Carnotov, obrnuo se je preko ministra unutrašnjih poslova na novog prezeša Periera sa prošnjom, da bi mu poslao nekaj penz, kak bi popravio svoju hranu u reštu. „Mene hraniti vrlo zlo“, pisao je ubojica, „a Vi ste mi za pravo dužen u pomoć prikočiti, ar samo meni imate zahvaliti, kaj ste prezeš republike.“ — Sad je konstatovano, da je jedan stric Caserijev ljeta 1869. u ludnici (narhaus) u Mombellu umrl, a jedna njegova teca nahadja se od ljeta 1892. u istoj ludnici.

Vu Velikom Bečkereku, 7. juluša.

Velikom požaru pala je ovdje žrtvom velika dampska Engelfeldova, za tim više hišah i židovska škola. Na večer bilo je hišah u dužini jednoga kilometra u plamenu. A ožen se je podjendo širil i komaj da je do jutra preobladan, akoprem su došla vsa susedna ognjoglasna društva, jer je veter puhal i nije bilo dosta vode. Do drugoga dana bilo je kvara 300.000 foriati.

Vu Parizu, 1. juluša.

Sprevod predsjednika Carnota bil je veličanstven. Već ob 8. vuri u jutro započela se je skupljati vojska, da pravi sprevodu špalir. Vu to je vreme bila već tolika stiska na vulicah, kak se na tretie republike još nije videla. Badoznali svēt posjel je ne samo vse vulice, obloke i balkone, već i krove hišah. Okolo 10 vure nastala je upravo pogibeljna stiska. Diplomatski zastupnici stranjskih vlastih, koji su redomice došli u Elysee, dočekani su živom aklamacijom. Malo kasneše došel je prezeš Perier, kojega su srčeno pozdravili.

iz Amerike i jedna bogata mlada Amerikanka u London, te si da glasovitoga Johnsona usvoj stan pozvati. To je bila jednoga izmed prvih americkih bogatašab kćerka Mrs Potter.

Njezina bolest, akoprem ne smrtna, ali ipak dugotrajna, prisilila ju je duže vrijeme u Londonu ostati, a dr. Johnson ju je danomice, negda i više krat na dan pohadjal i tak bolesti opazival.

Jeli anda čudo, da se je mladi doktor u mladu bogatu i liepu amerikaaku zaljubil, a i ona u njega.

Kad je ozdravila, odputovala je natrag u svoju domovinu u Ameriku, ali je vzela sobom njegovo srdce a njemu ostavila svoje, akoprem je on bil niskoga reda a ona u vrlo prestižane kuće.

Na jedan krat se doktor odvaši te ju zamoli za njezinu ruku, t. j. zaprosil ju je za ženu. U tom pismu se je spričavao, da je niskoga roda, da nema imetka i da je njegov jedan stric bil radi nečesa obešen.

Amerikanka mu odgovori: da njezin imetak nije nikaj vešči od njegovoga, te ako od njezine rodbine do sada još nitko nije obešen bil, tak ih ona ima preko dvadeset, koji su to podpuno zaslužili i zato prima njegovu ponudu.

Kratko vrijeme za tim su se vjenčali.

Em. Kollay

Ob 10 vuri 25 minut dal je komandant šeregov, general Saussier znamenje, da sprevod krene (se gene). Šeragi su zaprli špalir i počeli presentirati. Poleg rućanja kanonov (tukov) sprevod se je na to genul. Napred je stupala republikanska garda na konji za njom je nošen vėnec, kaj ga je stavil (peložil) na raku prezeš Perier. Onda su sljedili: Svećenstvo kočijah i sjajna mertvečka kola. Raka je bila ovita narodnom trobojnicom i prez vėncov. Čim su zgledali mužkarci raku, skinuli su skerlake, žene su se prekrižile. Za rakom stupali su nosilci Carnotovih redovah, za njimi tri sini pokojnikovi, koji su se duboko dojmili obćinstva. Za sinovi stupala je ostala rodbina, za njom predsjednik republike Casimir-Perier odkrite glave, nakinčen vele-kordonom reda počastne legije i obkoljen svojim soldackim štopom. Onda su sledili podpredsjednik komore de Mahy, izvauredni poklisari, poslaniki, diplomatski sbor, senatori, zastupiki i generalitet.

Sprevod je moral višekrat stati. Ljudstvo je pobožno tiho bilo. Pripetilo se je nekoliko neprilikah. Nekoj mladi čověk opal je s ograde i ostal mrtev.

Po svetčanih mešah u cirkvi Notre-dame zdignjena je bila raka na kola ter je pošel sprevod k Pantheonu, kam je prispel komaj ob 8. vuri. Nad odkritom rakom držal je ministar-prezeš Dupuy pokojniku sljedeći nadgrobni govor: „Carnot je umrl za Francezku i republiku, pogodjen od okrutne osvete jedne sekte, koju bude savez svih narodah razmel vtišiti. Opal je poput soldata na polju časti. Već je videl pred sobom čas mira, ar nije iz daleka na to misil, da se da ponovno zbirati, pokedob je to smatral protivnim duhu ustava. On je uzvišeno pojimal zadatke prezeša republike, on je znal Francezkoj steći u zemlji i izvan nje simpatijah i poštovanja. Jednoglasnima izjavama sažalenja dokazje inozemstvo, koje je simpatije štovanje žival pokojnik je posvetil vse svoje sile i koji je hvalil u sakoj sgodi.

Vežda ga polažemo u Panteon uz „organizatora preobladanja“ i tak spaja smrt genij rata s genijem mira. Historija bude o njem rekla, da je hotel sjednuti Franceze u republiku snosljivosti i mudrosti, napredka i slobode.“

Pohvalivši još velike osobne vrline pokojnikove i njegovu vse vešću popularnost, dokončal je ovak:

„Tvoj spomenek neće nikada u Francezkoj izniknuti. Francezka osēća veličinu tvojega gubitka. Tebi zahvaljemo, da je sloga svih sinov francezkih u zajedničkoj ljubavi na prema republici pripravljena. Mi se budemo držali tvoga gesla i navěk služiti dobrobiti republike. Republika spušta svoju zastavu nad tvojom rakom. Primi tak naš zadnji pozdrav poklon zahvalnosti i boli!“

Na to je raka spušćena u grobnicu, a ljudstvo se je začelo razhadjati.

— Osobito svetčan bil je čas u sprevodu Carnotovu, kad je raka prispela pred notredamsku cirkvu. Vojska je izkazala počast — vsa zvona su zazvonila.

Kardinal Richard pozdravil je mrtvaca i nazočne navukom, kojeg, valja crpiti iz njegovoga življenja: da se vezom patriotizma treba složiti. Papa je blagoslovil Francezku.

— Njemački (prajzki) poslanik grof Münster priobčil je prezešu Perieru, da je cesar Vilim povodom pogreba Carnotova pomiloval ona dva francuzka oficira, koji su u decembru lani bili u Leipzigu sbog špioniranja obsudjeni na 6 i 7 liet rešta. Prezeš je zamolil poslanika, da izruči caru njegovu zahvalu za ovaj veledušni čin.

— Vu Parizu vlovljeno 200 anarhistah.

Nova moda u Englezkoj.

Vu Englezkoj počima se od nezdavnja vpeljavati nova moda, koja dakak poteče još iz 16. stoletja, kak su ju nosili soldati, polazeći u tabor u najfantastičijem pisanom (cifrastom) odělu svih farbah. Kasneše je ova navada se rabila samo maskarom, — a denes maskare akceptirala i mode. Gospe u Englezkoj daju si delati oprave od vsake fele tkaninah vsake fele farbe. Jeden rukav n. pr. čerleni, a drugi běli, a isto tak je sukna u nakriž polovicom od jedne, a polovicom od druge farbe. Naravno, da se prepusća fantaziji pojedinih gospojah, da izmislile kaj vešću harlekinadu.

Dobre žepne i stēne vure za fal čēne moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru u Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravak za fal čēnu.

Nekaj za kratek čas.

Na banhofu.

Konduktar: „Naj se žuriju, gospa čug bude taki išel.“

Gospa: „Taki, taki, samo se budem s mojom kćerkom na razstanku skušovala.“

Konduktar: „O, nije potrebno, to mrem ja mesto Njih obaviti.“

Dober izgovor.

Otec: „Ali Francek, im si opet dobil zločestu svedočbu!“

Francek: „Dragi japica, to e navučitelj vćinil, da samo tebe srdi!“

Komedijaš (koj je divje zvěr pokažoval): „Koj se podufa u ovu tigrišovu kerletku nuter iti, dobi od mene jezero forinti.“

Muž: „Ja pojdem nuter, nego samo najprije naj tigriša vun pustiju!“

Lajtnant: Tak sem već zadužen, da mi drugo nepreostane kak ili se ženiti ili pak streliti.

Čul sem gospon doktor, da se hoćeju stalno u našem selu nastaniti, i ja sem jeden, koji žnyimi posluvati moram, pak zato sem se i došel predstaviti.

Doktor: A skim imam sžđu govoriti?

Muž: Prosim ponizno gospona doktora, ja sam pokopič.

Priredil;
Glād Ferencz.

LOTERIJA Buda 30-ga juniša 1894
48 7 33 34 59

Cena žitka. — Gabona drak.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	—
Zab	Zob	5	50
Rozs	Hrž	4	50
Kukoricza ó	Kuruza stari	5	—
„ uj	„ novi		
Árpa	Ječmen	5.10	
Febér bab	Grah beli	5	—
Sárga „	„ žuti	4	—
Vegyes „	„ změšan	4	—

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) se-lyemgyára Zürichben, a privátmegren delök lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammen-tesen, sima, csikos, kockázott és mintázot-takat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnya-latban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közölteként nem vállal fe-
lelőséget a Szerk.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*
Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi
köszvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyé-
neknek ez uton legyon ajánlólag emlékezetbe hozva.
Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb
"szer általánosan kedvelt és ennélfogva már to-
vábbi ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy
1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, azon
kötő háziszernék beszerzését. Bevásárlás alkalmá-
val a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy
utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal
ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller
helyben nem volna kapható, akkor fordul-
junk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter
gyógyszertára „az arany országhoz“ Prá-
gában vagy Török József gyógyszerészhez
Budapesten.

2978 tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
a Muraközi takarékpénztár végrehajtónak
Vinkó Mihály várhegyi lakos végrehajtást
szenvedett elleni 72 frt tőkekövetelés és jár-
uléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-
kanizsai kir. törvényszék — a csáktornyai
kir. járásbiróság területén lévő VI. hegyke-
rületi 506. tkv. 1641/b. hrsz. a. 318 frt és
1642/b. hrsz. a. 48 frtra becsült ingatlanokra
az árverést ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte és hogy a fentebb megje-
lőlt ingatlan az

1894. évi augusztus hó 11 tk napján délután
3 órakor

a VI. hegykerületi község bíróságánál Zakál
Henrik ügyvéd, vagy helyettese közbenjötté-
vel a megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alól is ela-
datni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az
1881: LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november hó 1-én
3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet
8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgá-
latni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Csáktornyan' 1894. május hó 31-én.

2944. tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Tersztenyák Katalin végrehajtónak, Csa-
lopa István végrehajtást szenvedő elleni
9 frt tőkekövetelés és járuléka iránti vég-
rehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. tör-
vényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) terüle-
tén lévő mura-szerdahelyi 89 tk. 834. hrsz.
a. ingatlanból végrehajtást szenvedett illető
1/20 része 14 frt becsértékben — továbbá
ugyanezen tkvben 255. hrsz. a. egész 140
frt; 506. hrsz. a. egész 150 frt; 2135.
hrsz. a. egész 55 frt; 2823. hrsz. a. egész

98 frt; 2489. hrsz. a. egész 60 frt; 2586.
hrsz. a. egész 100 frt; 991. hrsz. a. egész
120 frt; 1454. hrsz. a. egész 25 frt;
2249 hrsz. a. egész 90 frt; az egész legelő
és erdő illetmény 50 frt kikiáltási árban,
a mura-szerdahelyi 858. tk. 133. hrsz. a.
egész 170 frt; a 359. tk. 361. hrsz. a.
egész 60 frt; a 717. tk. 586. hrsz. a egész
81 frt kikiáltási árban és végre a mura-
szerdahelyi 499. tk. 481. hrsz. a. ingatlanból
végrehajtást szenvedett illető 1/20 része 15
frt becsértékben az árverést ezennel megáll-
apított kikiáltási árban elrendelte és hogy a
fennebb megjelölt ingatlan az
1894. évi augusztus hó 11-én d. s. 10 órakor
a Mura-Szerdahelyi község bíró házábanál

megtartandó nyilvános árverésen a megáll-
apított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lan becsárának 10%-át készpénzben
vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi
november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazság
ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság, mint tkvihatóság.
Csáktornyan, 1894. évi május hó 30-án.
558 1—1

Magyar Savanyuviz.

PETÁNCZI SZÉCHÉNYI FORRÁS

házánk legdusabb natron-lithion tartalmu savanyuvize.

Kitüntetve: Budapestén kétszer, Triesztben, Bécsben, Szombathelyen
és Pécsen. Lüttich (Belgia) és a Bécsi kiállításokon a nagy arany-
éremmel lett kitüntetve.

Kitünő asztali viz, Borral vegyítve a legegészségesebb
üditő ital.

A legelső orvosi szaktekintélyek minden járvány ellen ajánlják, mint gyógy-
szer rendkívüli jó hatással van különféle gyomor vese és légzési bajoknál,
nagy mérvű Lithion tartalma miatt köszvényes bántalmaknál nehéz emésztés
és mindennemű hurutok eseteiben.

Gyermekeknél a legjobb óvszer toroklob ellen.

Kapható minden jobb fűszer-kereskedésben és vendéglőben

Főraktár:

Kramarics Victor

fűszer- és csemege kereskedésében Perlakon.

56 1—3

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

HIRDETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy
Csáktornyan, a Szent-Ferenczrendiek házában (Főtér)
Mayer János-főle

FODRÁSZ ÉS BORBÉLY ÜZLETET

1894. évi július hó 1-én átvettem és azt a kor igényeinek megfelelően
berendeztem.

Midőn a fentieket tiszteletteljesen tudatom, kérem a nagyérdemű
közönséget becses megjelenésével szerencsétlen és részemről azon bizto-
sítást venni, hogy legfőbb törekvésem lesz a belém helyezett bizalmat
közmegelegedésre kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

Bujanics Sándor

fodrász és borbély.

559 1—3

A

„HUNGARIA“

országos magyar vajkiviteli
részvénytársaság értesíti

a t. gazdaközönseget,

hogy irodáját Budapesten, Dalszínház-
utcza 10. sz. a. megnyitotta és vaj-
termelésre vonatkozó bejelentéseket el-
fogad és vajszállítási szerződéseket
köt; a vajátvételt azonban csak f. é.
október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazda-
közönseget mielőbbi bejelentkezésre,
mert egy vajtermelésre berendezendő
tejgazdaság felszerelése tekintettel a
már is beállott tömeges megrendelé-
sre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerű vaj-
termelést röviden tárgyaló szó- vagy
írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb
készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar
vajkiviteli részvénytársaság igazgató-
sága:

Báró Jósika Gábor s. k.

elnök.

Kunkel Imre s. k.

vezérigazgató.

553 2-4

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁKBERNÁT

óras és ékszerész Csáktornya n.

Főter, az új takarékpénzárú épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jóállás mellett a leg-
olcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Falingerórák.

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis
fél és 1 Kilos
üveg-
palacsokokban.

határozottan
Christoph-féle
lakk
kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt i. használatban
sának, mivel a kellőmennyiségű szag és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülte.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolást. A palló nedves tárgyakkal tisztítható, anélkül, hogy
elvonatott fényét. Meg kell különböztetni!

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj-
festék fedi be a pallót a egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt
alkalmas régi vagy új pallóra. Teljesen befed minden
felület, korábbi mázolást stb.; van azután

*iszta fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parkettra, mely csupán fényt ad. Különösen
parkettra a olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a fasztruktúrát.
Postacsomag, körülbelül 25 négyzetdm. (két középna-
gyágu szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 9/11, márka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék
jól vizsgálni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint
1850 éve létező gyártmányt sokféle utánzózzák és hamisítják,
s sokkal rosszabb, s gyakran a élnak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.

Zürich.

Csáktornya n.

GRÄNER TESTVÉREKNÉL.

Házeladás.

Alsó-Domboruban a főter kellő közepén fekvő

LAKHÁZ

családi körülmények folytán **szabad kézből elő-
nyös feltételek mellett azonnal el-
adó.**

Ezen ház a következő helyiségekből áll: 4 szoba,
konyha, éléskamra stb. és egy tágas

üzlethelyiségből

melyben most is jó forgalmu kereskedés van. — Továbbá
egy nagy **borpinceze** esetleg felszereléssel és a ví-
rágzó borüzlettel átvehető.

Bővebbet a tulajdonosnál

Neufeld Henriknél

A - Domboruban.

556 1-3

MURAKÖZ

Beszerkesztővel értekezni lehet min-
den nap 11 és 12 óra között. —
A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény Margitai
József szerkesztő nevére
küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitlterek és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztii önségélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi
takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Kiállítás árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Nagyod évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:
Budapesten: Goldberger A. Y. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében:
Schalek H., Dukas M., Oppeltz A.,
Daube G. L. és társaság és Hirschl.
Brünben: Stern M.

Nyitlter pénteken 10 kr.

Gyümölcsstermelőink érdekében.

Már több ízben volt ismertette részint napi, részint szaklapjainkban, hogy az Észak metropolisában: Szent-Pétervárott rendkívül nagy becse van a friss csemege gyümölcsnek és tényleg majdnem hihetetlennek tűnik fel, mily nagy mennyiségű gyümölcs fogyasztatik nem csak Szent-Péterváron és Moszkvában, hanem Riga, Dynaburg, Helsingfors, Smolensk, Rybinsk, Varsó, Kowno, Nisni-Novgorod, Wilna, Kiew, Minsk stb. stb. nagyobb-kisebb orosz városokban is, mily nagy fényűzés tárgyául szolgál a szép gyümölcs az előkelőbb körök és a középosztály asztalánál, és mily magas árak fizettetnek ennek folytán Oroszországban asztali gyümölcsért.

E körülmény Magyarország által ez ideig vajmi kevéssé volt kihasználva gyümölcsészetének javára. Hallottunk ugyan Kecskemétről indított szórványos gyümölcsküldeményekről Oroszországba, de épen mert nagyon is szórványosak, komolyan számba nem jöhettek.

Annál jobban sikerült Franciaország és Dél-tirol érdekelt köreinek meghódítani az orosz gyümölcsfogyasztást és tekintve a rendkívüli magas árakat, nagy hasznát látták az oroszokkal való összeköttetéseknek.

Hogy pedig Magyarország geographice sokkal kedvezőbb fekvésénél fogva, vagy inkább ennek daczára sem uralja, de sőt még csak részben sem bírta meghódítani az orosz gyümölcspiaczot, ez bizonyára nem a magyar csemegegyümölcs minőségén mult, mert ez minden tekintetben felveheti a versenyt úgy a francia, mint a tiroli gyümölcscsel, hanem hiányzott a kezdeményező, mozgató erő, mely e nagy fogyasztóhoz terelte volna a magyar terményt.

Most azonban elérkezett végre az alkalom, hogy a magyar csemegegyümölcsöt egy csapással, könnyű szerével be lehet vezetni Oroszország fogyasztó területeire a nélkül, hogy a magyar gyümölcsstermelőknek bármii fáradságukba vagy anyagi áldozatukba kerülne.

Csak akarnia kell a magyar termelőnek és nem csak piacot fog hódítani termelvényének, de meg vagyunk győződve, hogy ki fogja Oroszország piacairól a versenyző államokat szorítani; mert kedvező helyrajzi fekvése és gyümölcsének kitünő minősége megadják neki a sikeres versenyre képesítő tehetséget és erőt. Csak be kell mutatnia termelvényének mustráit, az idén pedig bemutathatja, mert jó gyümölcsstermés mutatkozik Magyarországon.

A császári orosz kertészeti egyesület gyümölcsészeti kiállítást rendez, mely folyó

évi szeptember hó 22-én nyitlatik meg Szent-Pétervárott. A kiállítás nemzetközi lesz és elmondhatjuk, hogy nagyszerű előkészületekkel tétetik folyamatba, mert a rendezőség hatalmas segédeszközöknek lévén birtokában, minden hathatós tényezőt megmozgatott, hogy a siker méltó legyen és megfeleljen az eszközök nagyszerűségének. Europa még nem látott olyan gyümölcseti kiállítást, a minőnek a szentpéteri kiállítás ígérkezik!

Az orosz császári kertészeti egyesület minden államban jelölt ki egyet az előkelőbb és kiválóbb szakférfiak közül, a ki az említett kiállítást illetve ennek ügyeit képviselje az illető államban. Így péld. Magyarországon Mauthner Ödön magkereskedőt tisztelte meg képviselétével. Viszont a magyar kormány, illetve a földmívelési magyar királyi miniszterium Molnár István kir. gyümölcsészeti biztost nevezte ki szentpétervári képviselőjéül és bizta meg a magyar osztály rendezésével és ugyancsak a földmívelési magyar királyi miniszterium szintén Mauthner Ödön magkereskedőt ruházta fel a magyar csoportbiztos tisztségével Szt.-Pétervárott.

E két férfiú már most minden lehető elkövet, hogy Magyarország gyümölcsészete minél nagyobb minél impozánsabb méretekben, minél tömegesebben, minél szebben legyen képviselve. A gyümölcssterme-

A „Muraköz“ tározója

A menyasszony csókja.

Megmozdult és rengett a föld Hunyad és Dóva közt.

A nap a föllegek mögé bujt s a habos Cserna kiöntött a partján, elárasztva véres hullamaival az emlékezetes piskii völgy virágos terét.

Az a nap a halálé volt.

Mikor a magyar tábor elhelyezkedett a Cserna völgyén, melyet a nagyági és hunyadi hegyek körül öveznek, Bem-ápó azt mondotta Komény Farkasnak:

— A piskii hiddal Erdély is elveszettel (Wenn die Brücke verloren, Siebenbürgen verloren!).

Es annyit jelentett más szavakkal, hogy küzdeni kell a végsőig, a lélekszakadásig, a halálig.

Es azután megdördültek az ágyuk, kitört a vihar s a szivetrázó bömbölést ezerszeresen verték vissza a kopár hegyoldalak, melyek újra zöldbe borultak az oláhok által meggyilkolt magyarok kiöntött véréből.

Aratott a halál, hullott a nemzet ifjúsága...

A trikolór ott lengett mindenütt a füstgomolyban s ha pillanatokra lebukott a földre, az bizonyos jele volt annak, hogy egy honvéddel ismét kevesebb, egy félistennel több van. A kosák dárdája hátulról furódott a gyermekifjú kez-

lébe s mikor a vadszivü katona onnan kirántotta, a sziv is utána szakadt...

Hanem a másik pillanatban a zászlót ismét magasan lengett s a toborzó hangjait utársogta a lelkes csatakiáltás.

— Előre fiam!

A kit eltalált a golyó, felszakított egy véres göröngyöt, ajkaihoz emelte, megcsókolta s meghalt.

Es mind e mellett úgy látszott, hogy a csatának szomorú vége lesz.

A kosák lovasság közelebb vonult a hidhoz, sűrű, tömött sorfalat képezett a Cserna alacsony partján s rémletes tüzelést kezdett a honvédek ellen.

Bem a tartalék sereg huszárait maga köré gyűjtötte a válságos percekben s az ajánkozók közül egy csapatot válogatott össze, kik rohamot intézzenek a megszállott hidra.

Még csak a vezető hiányzott s a tábornok épen azon gondolkozott, hogy kit küldjön a bizonyos veszedelembé, mikor egy ifju, serdülő hadnagy vágatott elébe s katonásan jelentette magát:

— Engedje, hogy én vezessem a csapatot, tábornok ur!

— Korán volna még meghalnod fiam!

As ifju ember halovány arcát előntötte s pir s hangja gyermekesen reszkedett, mikor megszólalt.

— Nem akarok elveszni, tábornok ur, hanem kiérdemelni egy csókot a menyasszonyomtól!

Bem elmosolyodott, megszorította az ifju ember odanyújtott jobbát s a fölállított csapatnak a szokásos tisztelgés után rohamot vezényelt.

S mikor a kis csapat trikolórja fellobogott a hidon, abban a pillanatban megdördültek a hadsereg ágyui is, reszgetve a földet, elnémitva a sebesültek haldoklók kínos jajgatását.

A dalias ifju, kinek arca a vihar fényében lángolt, ott volt mindenütt legelőb nem hunyta be szemét a lecsapó kard előtt, hanem harcolt és vezényelt.

A megriadt paripák beleiramodtak a sápadékes érbe s a magyar tábor szemé elől eltűnt a kis csapat...

Elnyelte a föld, vagy magával vitte a Cserna árja, mely folyamán dagadt e napon.

Csillagos estére csendes lett a csatatér. Csak imitt-amott lobogtak a tábori őrtűzek, beszélve az elmúlt nap véres dicsőségéről, hirdelve ezrek gyászát, bánatát.

A gévai Heneffy kastély is gyászba borult.

Ravatal állott a terem közepén, melyen ifju, halovány arcu honvéd-hadnagy feküdt, homlokán egy tátongó, mély sebbel.

Ifju lányok, gyászruhás asszonyok álltak körül a ravatalt, melyre sokogva borul rá az özvegy menyasszony. Heneffy Ilona s jegyesének homlokára lehelt a csókot, melyet csata előtt ígért.

Nem szól és nem panaszkodik semmit, hiszen mit is mondana?!

A legszebb koszorút a piskii hídnál fonták a magyar trikolórra.....

Bibó Lajos.

lőknek minden kedvezmény, minden könnyebbség kieszközöltetett, hogy csak tömegesen vegyenek részt a kiállításban: A magyar kormány a kiállításra szánt gyümölcsök szállítási költségeit saját terhére elvállalta, úgy hogy a kiállítókat semmi költség nem terheli, sőt arra meg Mauthner vállalkozik, hogy olyan nagyobb gyümölcstermelőkhöz, a kik terjedelmesebb nagyobb szabású gyümölcsösök akarnak kiállítani, Mauthner az ő saját költségén küld szakavatott embert, ki a gyümölcsöt szakszerűen becsomagolja!

A kiállítást érintő minden kérdéssel bátran fordulhat gyümölcstermelő közönségünk akár Molnár Istvánhoz akár Mauthner Ödönhöz, mindenik kimerítő választ és felvilágosítást legott készséggel fog adni minden kérdésre.

Ritkán kínálkozik ily kitűnő alkalom a hazai gyümölcstermelés részére minden anyagi áldozat nélkül egy nagy, hatalmas és jövedelmező piacot könnyű szerével megnyerni. Közönségünkön áll, hogy ezen alkalmat megragadja és el ne szalassza. Mutassák meg termelőink tömeges részvételük által, mire képes a magyar gyümölcstermelés, mutassák fel Szent-Pétervárott a magyar gyümölcstermelés kincseit! Ha ezeket meg fogják ott ismerni, bizonyára kapva-kapnak rajtuk és játszi könnyen ki fogják onnan szorítani a francia és déltiroli versenyt.

Képviselőtestületi ülés.

Csáktornya város képviselőtestülete f. hó 14-én kettős ülést tartott. Délután 3 órakor Vrancaics Károly főszolgabíró elnöksége mellett a képviselőtestületből kilépő tagok választását igazoló bizottságba egyhangulag Ziegler Kálmán és Wollák Rezső képviselőket választották meg, míg a főszolgabíró Szilágyi Gyulát és Bernyák Károlyt jelölte a maga részéről; az így megalkotott négy tagú választmány a f. hó 26-ára megállapított választásoknál fog szerepelni s 2-án lesz az új képviselőtestület megalakítása.

A ciklus befejeztével törvény szerint kilépő tagok névsora értesülésünk szerint a következő: Petrics Ignác, Toplek István, Premecz Miklós, Hirschmann Samu, Sulleg János, Zdelár József, Alszegehy Alajos, Kelemen Imre; időközben elhaltak: Mikács Imre, Sárossy László és Neumann József.

A biróválasztásra, valamint a községi tisztviselői állások betöltésére augusztus hó 8-ika lett megállapítva.

Ezután a második közgyűlést Prusácz Alajos városbíró nyitotta meg s legelső sorban a községi iskolaszék elnökségének a polgári leányiskola ügyében küldött átiratát olvasták fel s Ziegler Kálmán városi képviselőnek hosszabb indokolása, illetve felvilágosításai után egyhangulag kimondotta a képviselőtestület, hogy a kérdéses intézet felállítását mulhatatlanul szükségesnek tartja s a város részéről az intézet anyagi ügyeinek fedezéséből a dologi kiadásokat biztosítja; a személyi kiadások fedezése iránt a községi iskolaszék sürgős memorandumot terjeszt a közoktatási miniszteriumhoz, hogy az iskolát lehetőleg még a jövő tanév elején meg lehessen nyitni. Terv szerint egyelőre az első és második osztályt s évről-évre kiegészítőleg a harmadik és negyedik osztályt fogják szervezni egyidejűleg azonban az elemi leányiskola V és VI osztályai bezáratnak, miáltal az új intézetnek csupán

a helybeliek számításával 30-40 tanulója lesz már a megújításnál.

Hosszasabb eszmecsere fejlődött ki a Perlaki-utcának tervben levő rendezése fölött, közben felolvasták Festetich Jenő grófnak az utca-szabályozás vonalába eső telkére vonatkozó átiratát is, mely szerint a tulajdonát képező kérdéses darabot a városnak díjtalanul átengedi, miért a képviselőtestület jegyzőkönyvileg fejezte ki a gróf urnak a város nevében köszönetét. Végül a Perlaki-utca külső felének rendezésére vonatkozólag, az építészeti bizottság javaslatától eltérőleg abban állapodott meg a képviselőtestület, hogy az állami tanítóképző környékén a kocsiutat átteszik ugyan a szabályozási vonalba, de a baloldalon fennmaradó területet nem ajándékozza el, hanem befásítja, miáltal tényleg emelkedni fog az az utca-rész józsis szemponyjából is. Ugyanott a mély fekvésű ut rendezése végett az ellenkező oldalon egy megfelelő mélységű nyílt csatornát készítenek, melyből földet, s az országot alatt vezetendő csatorna vizit a Ternava-patakba a vizet. Ezen és egyéb munkálatoknak jutányosabb kivitele ügyében, az érdekelt iparosok meghívása mellett nyilvános árlejtés tartása rendeltetett el f. hó 22-ére, hogy ezeket a munkákat még az országot közel leendő kiépítésének megkezdése előtt el is végezhessek.

Ezek után magán személyek kérvényeit intézték el, majd Ziegler Kálmán képviselő interpellációjára és megokolt javaslatára fegyelmi vizsgálatot rendelt el a képviselőtestület a városi rendőrök ellen, kik egy korcsmai rendtelenség szitása által botránysos viselkedést tanúsítottak. Majd pedig dr. Krasovecz Ignác városi orvos hívta fel az előjáróság figyelmét a meleg nyári napokkal együtt közelgő kolera-járványra s a lelkiismeretesebb tisztogatást, az utcák gondosabb söpítését és öntözését sürgette.

A közigazgatási bizottsági ülés.

A megyei közigazgatási bizottság Svačits Benó főispán elnökségének elnöksége alatt f. hó 10-én tartotta ülését.

Az alispáni havi jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

A légrádi róm. kath. plébánia templom tejének renoválási munkálatainál a költségviselés tárgyában hozott másodfokú határozat jóváhagyott.

A főorvosi havi jelentésben foglalt javaslat-hoz képest a belügyminiszterium megkerestetik, hogy az alsó-lendvai járásban trachomában szenvedő betegek orvoslása céljából Turnischa székhelylyel egy járványorvosi állás szerveztessék; Kotorban az egyébként is igen elfoglalt körorvos a trachoma betegek gyógykezelése alól felmentetik s helyébe dr. Szabó közégi orvos havi 30 forint tiszteletdíj mellett ezen betegségek gyógykezelésével megbízatik; az alsó-lendvai, csáktornyai és perlaki járások főbiráinak elismerését fejezi ki a közigazgatási bizottság azon fáradságtalan fevékenységért, a melyet a trachoma betegek gyógykezelése s e baj tovaterjedésének megakadályozása érdekében saját hatáskörükben tanúsítanak. Ugyancsak köszönetét és elismerését fejezi ki a közigazgatási bizottság dr. Faur Nánán egészségügyi tanácsosnak azon szíves ajánlatáért, melynél fogva késznek nyilatkozott augusztus hóban Perlakon a szükséges műtétet a trachoma betegeknek véghez vinni.

A közigazgatási bizottság megkeresi felirattal a belügyminiszteriumot, hogy a perlaki főszolgabírói hivatalnál egy díjnoki állást szervezni szíveskedjék.

Előterjesztett a kereskedelemügyi miniszter rendelete, melylyel Andrassy Adár gróf és

a letenyi hitbizományi javak haszonélvezőjének a pécs-varasdi államuton levő hidakon vámzárdási jog engedélyezésére vonatkozó folyamodványát véleményezés végett leküldötte. Tekintve, hogy a pécs-varasdi közuton, melyen a kérdéses hidak vannak, a 44. sz. Murahid nagy költséggel az állam által épített és tartatik fenn a nélkül, hogy azon vámzárdás gyakoroltatnék; tekintve, hogy a kérdéses hidak előállításai és fenntartási költsége elenyésző csekély azon összeghez képest, a melyet az államkincstár államut czélokra áldoz; tekintve, hogy száraz vámos miniszteri rendelet értelmében is lehetőleg a legkritább esetben és különös figyelmet érdemlő körülmények közt fognak engedélyeztetni; végül tekintve, hogy a muraközi lakosság szőlőbirtokai, a melyek a Letenye körüli hegylánczon fekszenek, csakis a szobanforgó vámhidak igénybe vétele mellett közelíthetők meg s a vámzárdási jog engedélyezése esetén a szőlőművelés minden indok nélkül tetemesen megdrágíthatnák; a közigazgatási bizottság a vámzárdási jogot általában és különösen a közigazgatási érdekek szempontjából engedélyezendőnek nem tartja.

Különfélék.

— Buchberger Fülöp volt csáktornyai urad. pénztárnok Keszthelyen a városi adópénztárnoki állásra egyhangulag megválasztott.

— Mindazon t. barátaim és ismerőseimnek, kiktől Csáktornyáról való távozásom alkalmával az idő rövidsége miatt bucsút személyesen nem vehettem, ezton mondok szívélyes Isten hozzádot! Székesfehérvár, 1894. július havában Pollák Samu csendőr-örmeister.

— Zenészeink atyoursági körutjukat Pottau és Marburgban kezdték meg. E hó 12-én Grácba érkeztek, a hol szíves fogadtatásra láttak. F hó 12-én d. u. 5-8-óraig a Stadtparkban, ugyanaznap este az Annen-Säle-ben, 13-án d. u. ugyanott, 14-én este az Oesterreichischer-Hoffban, 15-én d. e. 8-11-ig a Volsgarterben, d. u. 4 órától a Franczenshöhe-ben, 16-án a Hotel Rossban, 17-én a Kögistigerben játszottak nagy közönség előtt. 18- és 19-ikére Gleichenbergbe kaptak meghívást. Sárközy zenekara beutazza a felső-styriai fürdőhelyeket és Tirolban szándékozik befejezni körutját.

— Öngyilkos postaszolga. A budapest-prágerhofti vonalon hónapok óta történtek kisebb nagyobb sikkasztások, melyek alapján a postai értékek reklamálása napirenden volt. Kezdetben nehéz volt a sikkasztásnak nyomozása, de miután különböző postahivatalnál, de mindig a jelzett vonal állomásairól jöttek a panaszok, a mozgópóstára s végül ennek Schittkei nevű szolgájára irányult a figyelem. F. hó 17-én két postafelügyelő, hogy a tolvajnak biztos nyomára jöhessen, álnéven csomagokat adott fel, melyekben 8 darab, jellel ellátott egyforintosokat helyeztek el. A kelepce csakugyan lépre csalta a tolvajt. Schittkei a csomagokat ügyesen felmetszette, s s mint rendesen szokta, az értékjegyet kihuzogatta s az így megkopasztott csomagot újra beragasztva eresztette tovább. Prágerhoftban a tolvajlásnak azonnal nyomára jöttek s a sikkasztót, ki éjjel már élvezte is fáradságának gyümölcsét, álmából felvervén, megmotozták s a csomagból kivett összegnek egy részét, hat megjelzett forintot meg is találtak nála. A bűnös kétségbeesve, a szardán reggel Csáktornyan áthaladó vonat elő vette magát Prágerhoftban: a vonat altestét teljesen lemetszette, lábait levágta. Még ugyanazon vónattal Marburgba vitték, amputálták, de ennek dacára még aznap meghalt. Az elsikkasztott összegeket hozzávetőleg százhatvan forintra teszik; az öngyilkosnak felesége és hat kiskorú gyermeke maradt hátra.

— A közönség köréből. (A felelősség a beküldöt terheli. Szerk.) Rendőrségünk figyelmébe ajánlom a következő esetet, melyet már a közrend szempontjából is nyilvánosságra hozni kötelezve érzem magam. A f. hó 13-án az esti órákban vidám beszélgetés között haladt a Mihovlyán felé vezető uton egy kis karaván, midőn a volt „Muraközi csárda” jelenlegi lakójának, úgy látszik harcra, háborúra termett ékes virága, nagy hetykén elszóllítja a mit sem sejtő társaság egyik tagját, hogy a há-

körül ólalkodó sötét alakok nem épen kellemes pártfogásába ajánlja, a melytől a véletlen szerencse folytán ugyan minden súlyosabb következmény nélkül megszabadult. Már most nem tudom, vajjon az éjeli lovagok éktelen szitkozódásával kísért vakmerő inzultusa, mit a rablóvilág vad romantikájába beillő utonállásnak is lehetne deklarálni, részükről csak ártatlan szórakozás akart-e lenni, de annyi bizonyos, hogy az tudókére szánt néhány órának elrontására, ha benne élvezetet is találnának, más módot is kereshetnének. Majd még rendőri fedezetre lesz szükségünk, ha az itt nyaralásra kárhözva türes időnk a természet szabad ölében akarjuk eltölteni. Egy szemtanu.

Állami vizsgálatok. A légrádi rk. iskola folyó tanévi záróvizsgálatai e hó 13. 14-én ejtetett meg, az érdeklődő szülők és tanúgy barátok élénk részvétele mellett. Amely érdeklődést nagyban fokozta az, hogy ez volt első vizsgája a mult évben szervezett Is eni szeretet lányairól nevezett szerzetes apácák itteni működésének. De ugy a meleg érdeklődés, valamint a felcsigázott kíváncsiság méltó kielégítést is talált; amennyiben a vizsgálat ugy a szerzetes nők, mint a két világi, névszerint Polesinszky Emil tanító és Thold Malvin tanítónő osztályaiban kitűnően sikerült. Legmeglepőbb az alig néhány hónapja megnyitott kisdudóvoda vizsgája volt; amelyet Prokeseh Mária Aurelia zárda főnöknő vezetett ritka szorgalom és fáradságot nem ismerő ügybuzgósággal. Alig maradt szem szárazon az öröm és meghatottság könnyeitől, láttára és hallattára azon dolgok és énekeknek, mellyel a földből alig kilátszó kis gyermek sereg — tisztán magyarnyelven — kedveskedett megjelent vendégeinek. A tanév bezárása vasárnap azaz 15-én történt hála misével, amely nap délutánján az óvoda és iskolás gyermekek tanító és tanítónők vezetése mellett, a zárda főnöknő kezdeményezésére, igazán emlékezetes ünnepélyt rendezett egy kis színi előadás, ének, szavalat és élőképekkel, az iskola érdeműs a tanúgy iránt lelkesedő elnöke Ft Gadó Mátyás légrádi plébános urnak e hó 29-én betöltendő 25 éves áldozári jubileumára. E meglepetést — melyet nemcsak a jubileum, hanem a termet a zsúfolásig megtöltött vendégek is élveztek — csak szemlélni és hallani, de leírni nem lehet Fényes bizonyosságát szolgáltatotta ez annak, hogy mily jótékony és mire képes a zsenge gyermeki szív és elme, ha azok művelése és képzése szakavatott és szorgalmas kezekbe van letéve. De e nagyszertű meglepetésen kívül meglepéssel élvezhette ünnepelt plébános ur fáradságának gyümölcseit is, mert ilyen iskolát csak az ő tanúgyért lángoló telke s áldozatkész buzgósága teremthetett Légrádon, amit ama ujjabb ténnyel tetézett, hogy nyomban 100 frtos alapítványt tett, melynek kamata a magyar nyelvben legtöbb haladást tanusító növendék jutalmazására leszen fordítandó. Ez alkalommal voltak kiállítva a női kézi munkák is, amelyek szintén megelőzőleg kielégítették a legkényesebb igényeket is. Ez eredmények után nem is maradt el a méltó elismerés, melyet a jelen voltak mindegyike sietett is kifejezni a hivatása s kötelességének ily szépen megfelelő tantes tülletnek s őszinte szívből gratulált a légrádi rk iskola elnöke és tanító testületének. Egy jelen volt.

— **Állami vizsgálatok.** állami tanítóképző-intézet első évfolyamába felvétetik oly ép testű és egészséges növendék, ki 15 ik életévét már meghaladta és legalább 4

közép- vagy polgári (esetleg 3 felsőnép) iskolai osztályt végzett. Ha a jelentkezők száma engedi, sikerrel kiállott felvételi vizsgálat alapján felvétetnek olyanok is, a kik kevesebb osztályt végeztek. A szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók négy évig tartó kiképzésük ideje alatt államsegélyben részesülnek. A segély minősége lehet: 1. ingyen teljes ellátás (élelmezés, lakás, mosás stb.) 2. a növendék által fizetendő havi 5 frtért teljes ellátás; 3. havi 10 frtért teljes ellátás; 4. az intézet pénztárából havi 5, 4, 3, frt. pénzbeli segély. A köztartás diák havonként előre pontosan fizetendő. Beiratáskor tartozik minden növendék 1 frtot betegápolás-, a köztartásban résztvevő növendék pedig még 1 frtot evdieszközök kárpótlása címén fizetni, szükséges tankönyvekkel, ágyneművel és ruhával magát ellátni! A fehérneműbe vegyi tintával beírandó a növendék neve! Más intézetből magasabb osztályba rendes elbocsájtás mellett csakis rendkívüli esetben vétetik fel növendék. Az igazgatótanácshoz címzett kérvények a képzőintézet igazgatóságához köldendők. A kérvényben mellékelendők: keresztelési, (szülletési) iskolai és orvosi bizonyítvány. A segélyre igényt tartók szegénységi bizonyítványt tartoznak kérvényükhöz mellékelni, mely esetben a kérvény bélyegmentes. A kérvények benyújtásának határideje augusztus 15. Csáktornya, 1894. ulius 15-én. Margitai József igazgató.

CSARNOK.

Dal Margithoz.

Ha néha, néha titkos órán Szemed multamra visszanez: Ne ejtse meg szép tiszta lelked A gyanu és a kételkedés

Ne kételkedjél hát szivemben, Mely érted él, érted remeg! Mikor te engem megszerettél, Meg is váltottál engemet . . .!

Mint a pokolból égre szálló Borzadva néz a mélyre le: Ugy nézek én multamra vissza, Mely száz pokollal van tele!

Te vettél engem szárnyaidra Te szállottál föl én velem . . . Oh! hogy lehetnék hát te hozzád, Kedves seráphom, hűtlen?!

Nem az vagyok, ki voltam egykor, Bűn, szenvedély, meghalva rég . . .! Nemes szerelmed tiszta lángján Lelkem is ujjá szülleték!

Ne hidd, hogy újra visszastílyed S alant típor hitvány sarat . . .! Melletted áll és jóban-rossban Oh! angyalom! veled marad . . .!

Egész világgal szembe szállhat, Neked mindig hódolni fog . . .! Sötét lehet egész világnak, Te rád örökké mesolyog . . .!

Ne kételkedjél hát szivemben, Édes szived oszd meg velem! Ah! bízzál abban, kit nemessé És jóvá tett a szerelem . . .!

Abrányi Emil.

Egy pohár bor a hazáért.

Pohárt fogjon minden ember Kesébe S tritstük ki a drága hazánk Üdvére. Igyunk azért csimborák, és Zengje szánk: „Egy pohár bor a hazáért Meg nem árt.”

Éljen a hon mindig tartó Vigaágban, Éljen a hon szerencsében S áldásban. Igyunk ezért csimborák, és Zengje szánk: „Egy pohár bor a hazáért Meg nem árt.”

Éljen a hon mint Attila Korában, Vagy legalább mint Árpád kor Szakában! Igyunk ezért, csimborák, és Zengje szánk: „Egy pohár bor a hazáért Meg nem árt.”

Éljen a hon, három tenger Ölelje! Mint Nagy Lajos király alatt Ölelte Igyunk ezért, csimborák, és Zengje szánk: „Egy pohár bor a hazáért Meg nem árt.”

Éljen a hon oly nagyságban S oly fényben, Mint Hunyadi Mátyás király Éltében. Igyunk ezért, csimborák, és Zengje szánk: „Egy pohár bor a hazáért Meg nem árt.”

Várossy Mihály.

— **Előjegyzés szőlőoltványokra!** A Nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium ellenőrizése alatt álló országos szőlőoltvány telep részvénytársaság azon célból, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlőoltvány szükségletét a kívántató fajokban és mennyiségben fajtisztán biztosithassa, az 1895-ik év tavasszán készitendő szőlőoltványokra már most előjegyzést nyit.

Állami vizsgálatok határidő 1894. augusztus 15.

Ez előjegyzett oltványok az előjegyzés sorrendje szerint teljes mennyiségben fognak kiszolgáltatni.

Az előjegyzés módja és feltételei tárgyában bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alólikt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság
Arad-Baracskán
Márcs, u. p. Gyorok, Arad megye.

FELELOS SZERKESZTŐ
M A R I G T A I J O Z S E F

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se nadržavaju u vnaah, naj se pošiljaju na ime Mergital Jozefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:
Kujšara Ysabel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cema je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svakotijeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga druživa“ Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Hištorija i zemljopis.

VII.

Iz porodica (familijah) razrasli se narodi, iz narodah plemena. Kaj je vezda pleme obsižuce više narodah, to je nekada bilo jeden narod, puk, familija (porodica). Kak je koja grana naroda pala na ovakovu ili onakovu zemlju, sjela poleg ovakove ili onakove susede, kakvi dogadjaji prek nje su prešli i ona sama se sobom razvijala; tak se je više menje prama ostalim granam mēnjala i preobražavala, dokle od granah istoga naroda postali su narodi novi.

Kaj ima istu krv i rod, isti jezik, iste u veliko običaje (navade) i nošnje: to se broji jeden narod. Jezik je živo bitno znamenje, po kojem narod je narod i po kojem se luči od svakoga drugoga. Kak vsaki čověk sam za sebe treba da bude svēstan, tojest: da zna sam sebe, gdo je on sam sobom i zakaj je stvorjen, tak treba, da bude svēstan i narod, tojest: nek zna gdo je i kolik i kakov sam sobom i naprama ostalim narodom. Svēstan je pako narod, ako vsaka vu njem glava ili barem većina puka pozna svoj narod. snagu, hasen i pogibelj njegovu, a srcem znaj čuti i mari. Kak nesvēstan čověk, tak i po ves nevesten narod zna drugomu biti igračka ili rob. Bog i narav upisali su čověku zakon vu srce, da osobito mari za svoju familiju i rod, i žnjim da deli

i radost i žalost, drugač se je odrodil ili tijam izrodil.

Dobro valja želiti, i činiti vsakomu čověku, treba ljubiti ves ljudski rod, ar vsi amo si ljudi i narodi blizi postankom, blizi sudbinom i zadnjim ciljem, nu stoji staro pravilo: da ljubav dobro razredjena počme od sebe sama.

Narodi su se svi tak razrasli, da nekoje porodice budu vu njem kakti stabljike ili kosti, za koje se vežu vsi ostali kotrigr i vse sile narodne: ali obratno narodna jakost i dika je njihova jakost i dika, prez naroda svojega i ona gube čast, pak zato njihova je osobita dužnost živiti za dobro naroda svoga. Dok su kneževske, starensinske i drugoga imena velikaške familije svēstne, poznaju zadaću svoju ter su zasbilja pravo srce naroda: sbilja su onda velike, sbilja slavne i vjekovite vekom narodnim nu drugač su na narodnom telu skule kratkoga veka, a još krajše dike.

Sebičnost je najpogibeljne i neprijatelj jednom čověku i zveličenju, a tak nejma hujše niti za ves narod kuge, nego ako nego je zavladała vu njem sebičnost. Vsaki čověk dužen je trsiti se po vse na čine kak bi se usavršil i oplemenil, a tak je dužen ves narod. S čověka ima se ne morti svrnuti njegova narav, pak vu njega kakti včepiti nova se ima savršiti i oplemeniti narav kakeva je takova; jer naravnim samo načinom razvitek i plemenščina je prava i trajna. Tak je sa vsakom stvarju, tak s čověkom i se vsim naro-

dom. Po njegovu duhu i vrlinam, po njegovu čudi i prema njegovu položaju i potrebocam treba ga voditi napredkom; ar drugač mora se izvrci, zahiti ili barem mora da bude smēsen i nespreten kak da si koga oblekel vu nepristatu tudju haljinu. Ima čověk svojih falngah i hirah pak zlih navadnah, a ima tak ves narod; nebi pako mudro bilo ni od čověka jednoga ni od vsega naroda, da tvrdokorno drži falingu i naopak navadu zato, jer je njegov. Nigdar se po takovu neopametil i nepobolšal! Koga je sreća ponesla, a sramuje se svoga roda i naroda, prava je to gerdoba od čověka; ar ako sbilja jesi kaj god, priznajom svoga siromaškoga rado ili naroda, bivaš još vekti vu očima spametna čověka i dižeš činu svomu rodu; jesi li pako mali, zatajom takvam bivoš još menjši. Ako je nazadek naroda tvoga sbogu hude sudbine: nije sramota ni narodna ni tvoja; već je sramota samo ono, kaj je lastovitom krivnjom. Čim je razumneši, vučeneši, plemeniteši narod, tim mudrost i plemenščina jakše grabi około sebe pojedinca, pak ako i bude nevaljanštine, slabešega je onda maha i kratka obstanka; na suprot čim više vu narodu razumnih i plemenitih ljudi, tim razumneši i plemeniteši je narod. Nemore anda vsejedno biti tebi kakov je tvoj narod, samo kada si napreden ti; niti narodu svejedno kakov da si ti. Jedno is drugim mora vezati ljubav i sveta dužnost.

(Drugi put dalje.)

Z A B A V A.

Bez viere.

Više krat se je general A. sa biskupom B. koji su za svojih mladih letah akupa u školu hodili, o Bogu, o sv. sakramentih i u o vieri prepirali. General najme do viere nije nikaj držal, dapače je u svojoj bezvierskoj filosofiji ili bolje rekuć norosti tak da leko i tak duboko opal, da je tvrdil, da Boga niti neima. Kada nori ili prostak kaj takovega tvrdi, onda si čoviek misli: nije izobražen — nije imal prilike, gde bi se to navođil — od surovih roditeljah i sam nije drugač čul, u skolu nije hodil a poslje u društvu propalih pijancev, dangubah, stepihlebov, kaj je drugo mogel čuti, nego da Boga neima te zato se dede presapiti kak ovakovi zapušćeni ljudi do Boga i viere nikaj nadržže. Ali stim više je nedokučivo, kak je general, koj je sve stupuje izobraženja vžival, na takova bezsmislenu tvrdnju mogel dospeti. Njegov conscholarec, biskup B, ga je kakti svojega prijatelja još od mladosti, više krat, dok se je žnjim o svetoj vieri prepiral, hotel na pravi put dopeljati. Sve

je bilo badava. General A. je ostal pri tom, da viera samo jedna izmišlotina u prilog popom, koji iz toga dobar kapital vleču, a bedaži im njihove hokus pokuse kakti pravu istinu vieruju, akoprem je sve od naravi i sve svojim naravskim tekom teče, a Boga, koj bi tobož stim ravnal, niti neima, a niti ga nije treba, jer je već narav do sebi na toliko savršena i bez falinge, da niti nikakove bitje nebi moglo biti savrsenije od nje. Narav anda je najveća, a Bog koj bi još prek naravi bil, samo se je u popovskih mozdjanih pak u glavah zašiknjencov rodil. Nebi čověk vieroval, da je jedan general mogel ovak bedasto misliti, a ipak je bilo.

Na jedan krat je general zbetažal i to opasno, da su svi liečnici, koji su ga liečili, pričeli za njegov život dvojit, jer je uz rastenje bolesti, tielo pričelo danomice tak naglo propadati i jakost zginjavati, da su se svaki čas smrti nadjali. Pohadjali su ga njegovi prijatelji te kad su dozpali, da je malo ufanje, da bi ozdravel, nagovarali su ga, da se izpove i prime presv. sakrament pričesti, za da ako bi moral umrieti, barem kak vierni katolik umre. Ali on o kakovoj izpoviedi niti čuti nije hotel. Njemu popovskih komedijah nije treba, je rekel. Dohadjala je i k njemu rodbina, te ga isto tak na

pomirenje s Bogom nagovarala. I to je bilo badav. Dozel je i biskup ga pohoditi te mu predočivši vekivečni život, vekivečno zveličenje ili skvarjenje, nagovaral ga je, te u ime njihovoga medjusobnoga, još od dieinstva, prijateljstva prosil, da dužnosti svakoga katolika zadovolji te sad, kad mu život na iasu visi, izpoviedi i pričesti. Predočil mu je, da sv. sakramenti, ako su hasnoviti duži i na zdravlje tiela dieluju i da bu tim prije ozdravel, ako si saviest očisti te mu se u dušu mir povrne. Sve badava! On ima čistu saviest, rekel je, i njegova duša mirna, a na spoved nadržži nikaj, niti mu o tom već nitko niti rieči neredže, jer bu svakoga, koj mu s tum bedastočum i nagovaranjen k-postelji dojde, iz sobe van hititi dal.

Suznemi očmi otide biskup od svog prijatelja te se odpiti u klošter franciškanski, gde častalm patrom svoju nevolju pripovieda te ih zamoli, da se i oni u to ime Bogu pomole, mozbit bi mu ipak gospodin Bog tu milost podieliti hotel, da bi uvidel neprečlenjenu hasen batrivosti katoličke viere na svoj zadnjoj uri, te bi se kroz sv. izpovied i presv. pričest na blaženi vieđmi život pripravil.

Jedan izmed patrov, videći plačućega biskupa za svojim, na rubu vekivečnog akva-

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštovane predplatnike, naj nam v novim fertalju ljeta predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju!

Potres vu Carigradu.

O potresu, koji je 10. juliša znašel Carigrad, javljaju od onud: O poldan čutili su prvi vudarec vu celom varašu. Hiše su se nihale kak ladje na morju, kad je viher. Komaj kaj su stanovniki mogli iziti iz hižah, sledil je već drugi vudarec, jednako jaki. Vnogo hižah se je zrušilo. Za pet minut vse su vulice bile pune ljudstva, koji su blēdi i prestrašeni prez cilja bežali sim tam. Vse bauke i vsi štacuni naglo su pozatvarani. Blizu burze vu Galati zrušila se jedna hiža, koja je zesipala vse svoje stanovnike. Prehice i telegrafičke stanjge i pretrgnjeni telegrafički droti prēcili prolaz vu vsih vulicah.

Vu Stambulu načinil je potres toliko kvara, koliko i vu Peri i vu Galati. Minister policije vzal je sam pod svoju pazljivost prevažanje ranjenih i mrtvih ter pospravljenje vrēdnih predmetah, koje nisu mogli stanovniki iz hižah sobom ponesti.

Više cirkvah i vnogo hižah porušeno. Broj ranjenih i mrtvih do vezda se nemre označiti.

Na nekojih mēstah pojavil se je ogenj. Računa se, da ima okolo sto mrtvi i ranjenih. Ljudstvo stanuje i spava vu vrētih i prestranem polju zvun varaša. Telegrafička sveza je prekinuta.

Zadnje vēsti iz Carigrada glase: Ovdje je još namirom vse vu strahu zaradi potresah. Skorom vse ljudstvo spi i boravi na vulici. I na prinkipakom otočju potres je ljuto haral, malo ne vse hiše su zrušene, vnogi ljudi poubijani.

Mramorako morje bilo je od potresa silno zburkano. Ladje su se na slapih silno nihale. Anatolska željeznica ima vnogo kvara, — pet banhofov je zrušeno. Vu Peri i Stambulu nejma vulice, gde nebi koja to hiža bila

porušena. Najviše je skvarjen veliki bazar vu Stambulu. Veliki njegov krov zrušil se je i zesipal vnogo ljudih. Čēni se, da je od toga poubijano 150 ljudih.

Tuča.

Iz Trsta pišeju: Nad varašom i nad pokrajinom Brescia, bēsnila je predevčerom takva oluja (viher) s tučom, da je vu 40 minutah uništila (na nikaj spravila) ves prirod vu 23 občine. Kvar se čēni na više milijunah. Tuča je bila debela kak golubinja jajca. Vsi oblaki su razbiti, vnogi krovi porušeni. Vu Bresciji led je ležal na tri fertalja metra visoko.

Nemesa.

Iz Tarnopolja javljaju 8. juliša: Muž Adam Gavrido zaklal je prešestne noći vu malom selcu pri Zbarca upravo tragičkim načinom svojega lastovitoga sina. Sbog slučajno nastalih okolnostih opal je sin kakti aldiv grabežljivosti svog otca, a onaj komu je bila namenjena smrt, postal je odkriváč čina. Nemesa je ubojicu znašla na strahovit način.

Jeden židov Salamon Barber iz Zbarca kupil je pred nekolikimi tjedni od muža Adama Gavrida ves njegov ovoljetni med, ter mu je vu to ime dal 10 for. kapare. Kad je doslo vrēme, da meda preda, rekel je muž, da nemre obrđati kontrakta, ali da je pripraven platiti Barberu toliko odstete, koliko bi mu rabin (židovski pop) dosudil. Dneva 7. juliša posli su obedva k rabinu, koj je Barberu dosad 10 for. odstete, a muž je taki izplati. Vu najbolšem sporazumljenju oboda su se povrnuli dimo ter su se putem navrnuli vu krčmu, gde su ostali do večera. Pokedob je počel deždj iti, poaudi je muž Barberu, da pri njem prenoči. Židov je na to pristal, a muž mu je domaj vu staglju (vu škednju na sēnu priredil noćiče, pak kad je iz staglja vun išel, pazljivo ga zapri. Ova okolnost tak je preplāšila židova, da se je stal i počel po staglju petati dok je odkril druga vrata, koja su bila zasunjom zaprta. Črez ta vrata izišel je i odišel ravno nazad vu krčmu. Medtimga se je pavrnul mužov sin pijan dimo i opazil je na staglju odprta vrata, išel

je tam, pak si je legel na lešiče, pripravljeno vu židova. Tu je doskorom zaspal.

Putem do krčme srel se židov s jednim šandarom, koji ga je zapital, kam tak keno ide. Židov mu je pripovēdal, kaj se je pripetilo. No pokedob žandar nije hotel verovati židovu, a židov se nije mogel s svojoj personi izkazati, povrnuli su se obedva k mužu. Kad im je na večkratno kucanje nigdo nije odprl vrata, predri ih je šandar s puškom — i oni su našli pred sobom muža, koji si je prav pral krvave roke. Kad je muž zagledal židova, kriknul je prestrašen: „Im sem ja tebe vubil!“ Žandar je odmah zvezal muža, preizkal po hiži i našel njegovoga sina s prerēzanim požirakom vu staglju. — Gavrido je predan sudu.

Generalni adjutant vu perju.

Vu amerikaoskoj državi Kolorado provalili (nahrupili) su nezdavnjna nepoznatih šaljivci vno i vu stan Mr. Tarsnoga generalnog adjutanta guvernerova ter odpelali se sobom. Zavezanih oči deli su ga na kola ter ga odpelali na polje. Ondi su ga slēkli, namazali ga katranom i povallili ga vu perje. Kad se je Tarsney osvētil (k sebi došel), njegovih je otmičarov vestalo, a on je moral 25 englezkih mijah putovati, dok se je srehsa soldati, koje je guverner poslal, da ga poiščeju. Sumnja se, da su se nad njim fantilij pomoćni činovniki šerifovi.

Kolera vu Galiciji.

— Iz Galicije javljaju nepovōljnu vbat, da se je kolera vu Galiciji razširila i da je zahvatila Krakov. Ondi je 11. juliša vumrla jedna osoba od kolere. Zaraženi sa politički kotari Krakov, Zaleszczyki, Boorscyov i politički kotar Kotzman vu Bakovini. Vu vsem je od 8 do 11 juliša sbetežalo 26, a vumrla 7 osobah.

— Vu Švedskoj pred nekolikimi dnavi došel je osobni damsif „Döbeln“ iz Kronstadta vu Štokholm, mu pokedob je na njem vumrla jedna osoba od kolere, vpučen je vu katarensku postaju, gde je medtimga vumrla još pet osobah.

— Kolera vu Rusiji. Od 30. juniša do 7. juliša sbetežalo je vu Petrogradu od

renja prijateljem, odlučil je potlepkam bi se u cirkvi za siromaškog griēdnika bil vruće Bogu pomolil, sam k-njemu oditi i po mogućnosti svoje včiniti, mozbit bi ga ipak na pravi put obrnuti mogel. U to ime se odputi u generalov stan i jer je bolestnika puno prijateljah pohadjalo, mislili su generalovi dvorjaniki, da je taj pater jedan izmed njih, koj si hoće teško bolestnoga prijatelja posietit, te su ga pustili k-bolestniku u sobu. — Pater došavši u sobu, odmah se na jedan stolac polag vrat sedne i pričme čislo moliti.

„Kaj hoće ov fratar ovde?“ — zakriči, na kolko mu je bolest dopuščala, general iz postelje — „Mozbit bi me i on rad spovedal. Hitite ga van! Netreba mi ovde popa.“

„Prosim njih excellenciju gospodina generala“ — odgovori pater — „Ja Njim nebudem nikaj neprillčen, nek mi samo dopaste, da bum u ovom kutu za vrat sedel, dok budu oni počeli umirati, jer bi vrlo rad videl, kak on umira, koj Boga nevieruje, toga još nisam videl, a sad bi imal lepu priliku za to videti.“

General na te rieči zamučil — nekaj ga je u dušu druknulo. — Rieči patrove posve su ga zmešale. — Odmekel je. —

„Naj idu sim k postelji gospodin pater“ — veli na to — „Hoću se spovedati!“ — Pater ga odmah zveseljem izpovedi, zatim otide u cirkvu po pr. sv. pričest, koju u processiji pod baldahinom (nebom) zvelikum svečanostjum donese i skrušenoga generala pred svimi njegovimi dvorjaniki, prijatelji, redbinom i biskup je bil prisutan, pričesti i navadne molitve svi skup zmole.

General je izbilja potlam ozdravel i još više godinah Bogu po volji, na veselje svojih prijateljah živel, dok mu je kucnula vura te je blaženo usnul.

Kardinal i protestant.

K nekojemu bolestniku u Dublinu, (Iraka) koj je u jednoj gostioni (oštariji) ležal, bil je pozvan svećenik. Bila ja tmična deždjevna noć, a grmelo i blisikalo se je prez kraja i konca. Svećenik se odmah stane i spravi se sa presvetim tielom na put. Kroz deždj i veter po blatnih ulicah koracal je svećenik u gostionu, izpovedi i pričesti bolestnika Ostarjaš, po vieri protestant, pozove svećenika po dovršenom svetom obredu u svoju sobu.

Poklamkam bi mu čašu finoga vina, kakti za okrepu na stol metnal, reče: „Neka si samo premisle, kako su gizdavi i oholi biskupi i kardinali i kak komod živu! Ja sam siguran, da kardinal biskup, dok su oni ovoga dugoga puta po tmici i dežaju te po blatu k bolestniku iduć prevallili, liepo u toploj sobi sedi i svoj punč pije.“

„Oni imaju krivo mnienje o njem“, odgovori svećenik.

„Zakaj?“

„Jer on to sad, kaj su rekli, nedela.“

„Kak oni to moreju znati?“

„Iz najbolšega izvora. Oni mene još niti za ime nisu pitali.“

„Pak kak Njim je ime, ako pitati smem?“

„Kullen — Kardinal Kullen.“

Ostarjaš skoči gore: „Nek mi odprost. Njih eminencija — ja nisam znal — mozbit želi njih eminencija, da svoju kočiju pripraviti dam?“

„Hvala liepa! Ja idem natrag, kak sem i došel. Ja sam na to navčen.“

kolere 141 osoba, vumrlo 52 osobe, u Kronštadu 41 zbetažalo, 18 vumrlo. Od 24. junaša do 30. junaša u Varšavi 8 oboljelo, 4 vumrlo, guberniji Varšavskoj 30 oboljelo, 21 vumrlo, u guberniji Groduo 20 oboljelo, 8 vumrlo, — u guberniji Kielce 68 oboljelo, 30 vumrlo, — u guberniji Radomsk 28 oboljelo, 14 vumrlo. Od 17. do 23. junaša u guberniji Plock 78 oboljelo, 29 vumrlo, — a od 4. do 30. junaša u guberniji talskoj 20 oboljelo, 1 vumrlo osoba.

Nj. Velikanstvo kralj.

Njegovo Velikanstvo kralj povrnuo se je pred par dnevi posebnim eugom preko Innsbrucka i Ausceca u Ischl. Na banhofu bil je prepovedan vsaki doček. Nadvojvodkinja Marija Valerija i njezina familija borave vezda u Zell am See-u, pak stoga i nisu mogli dočekati kralja. Kralj je kraljevni vdovici nadvojvodkinji Stefaniji telegrafiral iz Mendela: „Ja sam se u Madoni di Campiglio za deset ljet pomladil.“

Kratke novosti.

— U Budimpešti. 14. julaša, Po procjeni „P. L.“ iznosi višak orsačke blagajne (kasze) za ljetu 1893. — 32 do 38 milijuna forinti. Od ljeta 1890. bil bi to najznamenitiji višak. Skupni višak zadnjih četiri ljet iznosi preko 100 milijuna for.

— U Lavalu u Francezkoj obsudjen je vikar Bruneau na smrt, ar je vumrlo avoga plebanoša i hitil ga u zdenec.

— Papino zdravje. Došla je ovih danah iz Vatikana zevsema formalna izjava, koja pobija najodlučeneše vse vėsti o papinom betegu. Papa je 8. julaša prijel u audienciju apoštolskog delegata za Egiptom, nadbiskupa Corbellia, koji je nakon audiencije pripovėdal, da je papa čil i zdrav. Včera se je šetal papa u vatikanskih vrtih.

— U Rimu. 10. julaša. Do včera večeri zaprto je ovdj u vsem 700 sumnjivih ljudih u rešt.

— U Rimu, 11. julaša. Zatvaranje anarhišta u rešt traje podjednjo. Do sad ih je već preko 1000 zaprto. Ovdešnji

Kardinal otide.

Nekoliko dni zatim dojde taj oštarijaš k-kardinalu te izjavi, da bi rad navuk u katoličkoj vieri uzeti. Kardinal ga pošalje k jednomu vriednomu domačemu svećeniku, koj ga je podpuno u katoličkoj vieri podučil, a zatim je prešel u naručaj svete katoličke cirkve i bil je za celo svoje življenje vrlo i bogabojeći katolik.

Dobar odgovor.

„Čuju gospon pater“ — veli jeden oboli mladi gospončec — „Oni tvrde, da ima Boga, ja pak velim, da ga neima, jer ga još nikada, nikada nisam videl, a kaj ja nevidim, ono niti nevieru em, da bi bilo.“

„Polag njihove teorije onda“ — odgovori mu pater — „niti ja nevierujem, da bi u njihovoj glavi bilo moždjanov, jer ih još nikada nisam videl.“

Em. Kollay

rešti su tak prepunjeni, da moraju vnoge prevažati u Friencu i Civitavecchju.

— U Miskolcu su orobili regimensku kasu.

— Veliki požar s fondal je u Hamburgu dva magazine kave i duhana. Kvar iznosi 1,500.000 makarah.

— Velika vručina. U Španjolskom orsagu je tak velika vručina, kakve se nigdo nezmišlja. U vulicah varaša Seville se raztaplja asfalt tarac.

Trgovina i promet.

Proizvodnja kamenog vugljena u Magjarskoj.

Po zadnjih statističkih podatoih proizvedeno je u prošlom ljetu (godini) preko 36 milijuna tona. Uvoz unatoč tomu raste uzastopce iz Austrije i Prajzke.

Medjunarodna statistika o izvozu piva.

Vnogi misle, da Njemačka (Prajzka) najviše piva izvaži, nu u istinu na daleko više izvaži Englezka. O tom obnarodovane zvanične brojke, koje vadimo iz novinah, izkazuju ovo razmerje:

Vseskupa izvoz piva:	1886.	1892.
	u milijun marka	
Englezka	31.6	33.0
Prajzka	19.5	18.0
Austro-Magjarska	9.2	12.4
Francezka	1.2	1.6
Sjedinjene države u Ameriki ...	2.6	1.8
Švajcarska	0.3	0.2
Belgija	0.0	0.2
	64.4	61.7

Prajzka (Njemačka) i sjedinjene države nazadovale su u izvozu povodom carinskih mjera, poprimaljenih u drugih državah.

Trošenje sira.

Nijeden narod ne pojede toliko sira kak Englezi (U ostalom oni potroše i najviše mesa). Od 240 milijuna kilograma, t. j. od vseobće kolikoče sira kaj se u vse evropske države uvozi, odhadja u Englezku više od 180.000.000 kilogramov t. j. 70%, dočim u Francezku dohadja 31,500.000, a u Prajzku 20,000.000 kilograma. Pri tak velikom uvozu Englezka potroši još 2,000.000 kilogramov svoga lastovitog proizvoda, t. j. ona pojede još i veliku količinu sira, koji se proizvodi u Velikoj Britaniji. Medjutim tim Njemačka izvozi 20,000.000 klgr. svoga sira, a Francezka 9,000.000 kg. Švajcarska izvozi godišnje 43,000.000 klgr. a Holandija 56,000.000 kg. Medjutim u Rusiji je proizvodnja sira komaj u razvitku.

Trgovečki kontrakt između Rusije habsburške monarkije.

Nakon dugotrajnih i večkrat prekinutih pregovorah, utanađen je na koncu konca ter kontrak, ter stupa u krėpost 1. julaša, a iztiče 31. decembra 1903. kak i ostali kontrakti novijega doba, koje je sklopila naša država. Osniva se ne medjusobnoj najvećoj pogodnosti, a fundament mu je trgovečki sporazumek, koji vrėdi od 21. marcija ovoga ljeta. Najveća njegova zapreka bila je carina na šitarice, u kojoj je habsburška monarkija hotela imati slobodne ruke, nu ipak je morala popustiti — Rusiji, pošto za čelo to doba nesme povisavati tih carinskih stavaka. Promet između te dvė države nije posve

znatan, nu mogel je na skoro postati živahnijim, da nebude „vėrna saveznice“ naše države — Prajzka — pobrala za se vse polećice, koje je Rusija hotela podeljiti Austriji. To je doista pravo prijateljstvo! Ovak kontrakt nemėja se gotovo ni malo trgovečki političkog odnošaja, koji danas vlada između te dvė države.

Dobre žepne i stėne vure za fal čėno moći dobiti pri Pollak Bernatu vurararu u Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravak za falčėnu.

Nekaj za kratak čas.

Julius.
Vsi bogataši,
Kese pajdaši,
Sbog žėge sada
Beze iz grada:
Idu na „sela“,
Ili na „more“,
Ili u „kupelji“,
Ili u „gore“,
A ja pak siromak,
Koj penez nemam,
Ja si hladovinu
Pri hiži spremam:
Od zorje do mraka,
Nikom na putu
Kupicu vina
Pijem u kutu!

Nije moguće.

Doktor: „Prije vsega morate popiti vsaki dan koju kupicu vina“.

Betežnik: „Nemrem“.

Doktor: „Kušajte. S početka bude vam vudrilo po nekaj u glavu, ali se morate privčiti, pak bude već moći.“

Betežnik: „Gospon doktor, ja jim velim, da nije moguće.“

Doktor: „Čudno je, da se vaša natura tuliko protivi toj pitvini. Ja si to nemrem premisliti, a ipak je to jedino sredstvo, koje vam more pomoći. Kad nije drugač. prepisal vam bum nekaj, da vam želudec preoblada tu odvratnost.“

Betežnik: „Vse to nebude pomoglo, ja nemogu da pijem vina, ar — — nejmam peneze“.

Razgovėtno.

Gospon: „Kak da vam zahvalim! Vi ste mi življenje oslobodili!“

Doktor (u neprilici): „Ali ja neznam, da bi vas ja vraćil.“

Gospon: „To je baš ono, kad sam zbetažal, hotel sam po vas poslati, a vi ste bili odputovali.“

Srodne duše.

Ona: „Tak, ti dohadjaš dimo ob 4 vuri u jutro, a jeli ti znaš, da ja do vezda nisam ni oka stisnula?“

On: „Nisam ni ja.“

Slabo stvorenje.

Sudec: „Kaj se nesramujete buhati, tući svoju ženu, to slabo stvorenje!“

Muz: „Slabo stvorenje, gospodiu sudac, jeli su vidli oni to slabo stvorenje?“
Sudac nisam.“

Muz: „Onda jim bum povedal, nekoli-kimi dnevi dala se vagati, i važe poldrugi méter cent.“

Nedvojbeno.

Profesor: „Kaj mislite, kaj bi se bilo dogodilo, da nisa vubili Cezara?“

Dijak: „Bil bi kesneše vumrl.“

Priradil;
Glád Ferencz.

Pesma.

Od zemeljske ljubavi!

Sada vam hočem popevat,
Od zemeljske ljubavi,
Ar se vu njoj več put z ljudmi
Kaj kaj zloga pripeti

Videl sem vam dečka, pucu,
Več put skupaj šoptati.
Ou joj šepče, ona reče,
Joj! naj! kak ste zločesti!

On sve bliše k njoj dohadja,
V oči se joj zagledi,
Pak ju grli, ona veli,
Joj! naj! kak ste zločesti!

Glava glave se dotekne,
V arcu jim se zavrti,
On ju kušne, ona šušne.
Joj! naj! kak ste zločesti!

Ona sretna, on presreten,
Čisto su se zmutili,
Ksej ju, stisne, ona vrisne,
Joj! naj! kak ste zločesti!

On joj šepče: ti si moja,
Tak si lepá, kak je zver!
Puca k njemu stiha zehne,
Joj! naj! kak si zločest ti!

Fertig ti je onda puca!
Vu njoj ljubav furt gori,
Zatim pak za dve tri leta,
Vnogu suzicu spusti.

Vrag je ljubav, pasja vera,
Nigdar nam je desti ne,
Kada svojum strelom šikne
Kunemo ju skorom svi.

Čuvajte se mladi, stari,
Da vas ljubav neprevari,
Ar je ljubav sladki čas,
Potlam žalost bu za nas.

Čuvajte se vi sušice,
Vi mladenci i device,
Da vas ljubav ne vkanj,
Potlam žalost vam včini.

Tome Laczkovíc.

»The Gresham«

Pr »The Gresham« zvanom london-skom društvo (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunaru), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoče život osigurati, po letu vekšu ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoče da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto društvo zplati onu svotu, na koje je bil isti osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći

život ženskah i decah osigurati. Ovo društvo ima svoje glavno upravništvo vu Buda-peštu.

VASUTI MENETREND CSÁKTORNYÁN.

Indjal	Napszaka	g	h	Gyors-pósta-és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
	Délben	11	39	"
	Éjjel	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	08	postav.
	Délután	4	15	"
Zágráb felé	Éjjel	1	17	gyorsv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
	Délben	11	44	"
	Reggel	6	05	"
Bobára Egerszegre	Délután	4	28	"
	Reggel	5	51	postav.
	Délután	4	01	"
Kanizsa felől	Éjjel	1	14	gyorsv.
	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorsv.
Pragerhof felől	Délben	11	29	postav.
	Éjjel	9	55	"
	Reggel	4	22	vegyesv.
Varazsdról	Délután	3	50	"
	Délelőtt	11	17	"
	Este	9	30	"
Zágrábról	Délelőtt	8	52	"
	Este	9	42	"
	Reggel	5	42	"

LOTERIA Grac 14-ga julius 1894
27 74 14 13 63

Cena žitka. — Gabona árák.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	—
Zab	Zob	5	50
Rozs	Hrč	4	30
Kukoricza ó	Kuruza stari	5.20	
" uj	" novi		
Árpá	Ječmen	5.50	
Fehér bab	Grah beli	5.	—
Sárga "	" zuti	4.	—
Vegyes "	" zmesan	4.	—
Lenmag	Len	10.	—

Nyilttör.*

Egészselyem, mintá-ott Foulárdokát (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, koczkás, csikós, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállit póstabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvarj szállitó) selyemgyára Zürichben. Minták póstaforralóval küldetnek. Svájc zba czalmazott levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a Szark.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLÁD FERENCZ

Hirdetések.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

óras és ékszerész Csáktornyán.

Főter, az új takarékpénzárú épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,

arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközööm.

Olcsó árak mellett

Legjobb szerkezetű svájci zseborák.

F a l i i n g e r o r á k .

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbiróság 2271/p. 94. számú végzése által dr. Hajós Ferencz csódtömeggondnok kérelme folytán Molnár Lajos csódtömegéhez tartozó és leltárilag összeírt 903 frt 78 kr-ra becsült szobabútorok és különb nemű tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Csáktornyan leendő eszközlésére

1894. évi július hó 28-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatra fognak.

Mindazok, kik elsőbbségi jogot vélnek érvényesíthetni, kereseteket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 109 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan, 1894. évi július 18-án.

Molnár

570 1—1 kiküldött kir. végrehajtó.

A
„HUNGARIA“

országos magyar vajkiviteli
részvénytársaság értesíti

a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapesten, Dalszínház-
utca 10 sz. a. megnyitotta és vaj-
termelésre vonatkozó bejelentéseket el-
fogad és vajszállítási szerződéseket
köt; a vajátvételt azonban csak f. é.
október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazda-
közönséget mielőbbi bejelentkezésre,
mert egy vajtermelésre berendezendő
tejgazdaság felszerelése tekintettel a
már is beállott tömeges megrendelésekre
legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okoszerű vaj-
termelést röviden tárgyaló szó- vagy
írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb
készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar
vajkiviteli részvénytársaság igazgató-
sága:

Bárá Jósika Gábor s. k.

elnök.

Kunkel Imre s. k.

vezérigazgató.

558 8—4

Magyar Savanyuviz.**PETÁNCZI SZÉCHÉNYI FORRÁS**

hazánk legdusabb natron-lithion tartalmu savanyuvize.

Kitüntetve: Budapesten kétszer, Triesztben, Bécsben, Szombathelyen
és Pécsen. Lüttich (Belgia) és a Bécsi kiállításokon a nagy arany-
éremmel lett kitüntetve.

Kitünő asztali viz, Borral vegyítve a legegészségesebb
üditő ital.

A legelső orvosi szaktekintélyek minden járvány ellen ajánlják, mint gyógy-
szer rendkívüli jó hatással van különféle gyomor vese és légzési bajoknál
nagy mérvű Lithion tartalma miatt kőszvényes bántalmaknál nehéz emésztés
és mindennemű hurutok eseteiben.

Gyermekeknek a legjobb óvszer toroklob ellen.

Kapható minden jobb fűszer-kereskedésben és vendéglőben

Főraktár:

Kramarics Victor

fűszer- és csemege kereskedésében Perlakon.

56 2—3

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ház eladás.

Alsó-Domboruban a főtér kellő közepén fekvő

LAKHÁZ

családi körülmények folytán **szabad kézből elő-
nyös feltételek mellett azonnal el-
adó.**

Ezen ház a következő helyiségekből áll: 4 szoba,
konyha, éléskamra stb. és egy tágas

üzlethelyiségből

melyben most is jó forgalmu kereskedés van. — Továbbá
egy nagy **borpince** esetleg felszereléssel és a vi-
rágzó borüzlettel átvehető.

Bővebbet a tulajdonosnál

Neufeld Henriknél

Alsó-Domboruban.

556 2—3

MURAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet min-
den nap 11 és 12 óra között. —
A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény Margitai
József szerkesztő nevére
küldendő.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes száma 10 kr.

Kiadóhivatal:

Feliratok, könyvek, levelek
Időközben az előfizetési díjak
nyitások és hirdetések.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELNŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetéseket még elfogadjuk:
Budapestben: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalok H., Dukas M., Oppalik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyitólter petitsora 10 kr.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Évzáró vizsgák a Muraköz hegyvidékén.

E hó 25-én és 26-án tartattak meg a muraközi hegyvidéki állami elemi iskolák évzáró vizsgái, melyek arra való tekintetből is, hogy ezen iskolák nagy része épp tiz év előtt nyitott meg, a magyarság szép és megható ünnepének szolgáltak alkalmul. Jelen voltak: Svastics Benó főispán, Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő; a megye részéről dr. Vizlendvay József földbirtokos, Tóth István Festetics Jenő gróf tisztartója és Hirschler Henrik nagykereskedő, bizottsági tagok. Továbbá Vrantsits Károly járási főszolgabíró, Tislér József felső muraközi esperes, Margitai József csáktornyai áll. tan.-képezdei igazgató több képezdei tanárral, a Muraköz-ből és a zalavármegyei vendségből mintegy huszonöt tanító.

A július 25-én kora reggel Csáktornyáról elindult társaságot Stridón az előjáróság, a hegyvidékből besereglett lakosság, a hegyvidéki állami iskolák tanestülete és az iskolás gyermekek száza hatalmas diadalv alatt fogadták, hol Horváth Gyula stridói igazgató üdvözölte a megye főispánját. A nagy társaság a stájer ormokról százszorosán visszaverődő morszarázás és lelkesült éljenek közt vonult az állami iskola négy tantermet és tanító-lakást magában foglaló épületéhez, mely

gazdagon volt megrakva lombfüzérekkel s az egész város házain is kitűzött nemzeti zászlókkal.

A gyermekek által általában, de különösen a magyar nyelv tanulásában felmutatott rendkívüli siker, szép énekeik és szavataik, nemkülönben az állami iskolázás iránt ma már teljes bizalommal viseltető lakosság legbensőbb érdeklődése — mélyen megindították a jelenlevőket.

Fokozta az ünnepély fényét, hogy a tizedik évforduló emlékére, példa és elismerés szempontjából, e dízes társaságban osztott ki a magyar nyelv oktatásában és tanulásában kitűnő tanítók és növendékek számára, a közoktatási miniszter, Zala vármegye törvényhatósági bizottsága, a nemesi pénztár választmánya, egyes lelkes tanügybarátok és jelenlevő vendégek által adott hétszáz forint jutalom. A megjutalmazottak közt voltak:

Balogh Ferencz második hegykerületi áll. isk. tanító, Csizmadia Károly dráva egyházi rk. tanító, Danitz Sándor stridói áll. isk. tanító, Gönczi Ferencz zrinylfalvai áll. isk. tanító, Herbolyi Alajos királylakai áll. isk. tanító, Hoffmann Lőrincz ráczkanizsai áll. isk. tanító, Horváth Gyula stridói áll. isk. igazgató, Jeney Gusztáv csáktornyai községi isk. igazgató, Kaczun Ignác mura-szerdahelyi közs. isk. tanító, Luttar Miklós

ganicsai áll. is tanító, Majhen Ferencz mura-szent-mártoni róm. katk. kántor-tanító, Márkus Sándor molnárii áll. isk. tanító, Murkovics János alsó-lendvai kántortanító, Tóth Kálmán hodosáni áll. isk. igazgató, Tóth Sándor perlaki áll. isk. igazgató, Vörös János közép-bisztriczai róm. kath. tanító.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő lelkes szavakkal emlékezett meg a magyar művelődés és érzés tiz évi történelméről a Muraközön. Megköszönte a vármegye minden ügyét és érdekeit oly nagy odaadással szíven hordozó főispán, nemkülönben a megye és társadalom támogatását; a megjelent tanítókat pedig arra kérte, hogy jövőben is az eddigi szorgalommal hűséggel és szeretettel töltsék be nagy és magasra hivatásukat.

Svastics Benó főispán teljes örömet és meglepedését fejezte ki a vizsgálat sikere és a növendékek kitűnő vezetése felett. Rámutatva a kir. tanfelügyelő buzgó fáradozására megindító ékesszólással lelkesítette a tanítókat s biztosította őket arról, hogy szent és fontos feladatuk betöltésében, mint a tanügy és a tanítók igaz barátja teljes erejével lesz mindenkor és mindenben támogatásukra. Végül pedig dicséretét és elismerését fejezte ki a lakosságnak gyermekeik gondos és hazafias neveltetése iránt tanúsított nagy érdeklődésért.

A „Muraköz“ társasága

Egy pár rózsá.

Szeben bevétele után a tábornok összefogdostatta a város minden bugyogós iparosát s puskatús között a Bruckenthal báró palotájának udvarára kísértette.

A bajszatlan, nagy kalapos szászok azt hitik, hogy most már vége, ütött utolsó órájuk, nem lesz innen menekülés.

Dideregve, fázva sorongottak a jeges udvaron s hallgatták a székelő katonák nyers és gunyos megjegyzéseit, kik kiméltelen módon csipkedték a muszka hadsereg elé virágokat szóró atyafiakat.

Egy fiatal tüzér főhadnagy, Péchy Albert vetett véget azután az ijedelemnek, felparancsolva az iparosokat a palota fényes termeibe.

A drága, fényezett butorok rakva voltak osztrák köpenyek, bluzok, bakkancsok s más ruhaneműekkel, melyet át kellett alakítani magyar formára s a fekete sárga zsinórzat helyébe pirosat varrni.

A szász iparosok könnyebben lélekzettek fel s nemsokára selyem és karszékbe ülve, szerényen folyt a munka — szuronyok fedezete alatt.

— Aztán mondjátok, sógor, — csufolódott egy góbé a bárányos szőlén szurkoló csizmadival, — hogy nem becsül meg eléggé a magyar!

Pár nap mulva aztán, mikor készen voltak a munkával s Bem hadserege teljesen új felszerelést nyert, az öreg ur megengedte a hadfiaknak, hogy kedvük szerint mulassanak.

Két hétig szölt akkor Szeben falai között a zene.

A tábor tisztikara fényes, páratlanul vig estélyeket, bálakat rendezett s a szőke szász leányok ugyancsak járták a csárdást a nemzetőrök és honvédek karján.

Péchy Albert, a nyalka, daliás tüzér főhadnagy ildomosan nyújtotta át az első bálra szóló meghívót gazdasszonyának, egy özvegy, előkelő szász asszonynak.

— Sajnálom főhadnagy ur, hogy meghívását vissza kell utasítanom.

— De asszonyom!...

— Megmásíthatlan határozatomat tudattam önnel, uram. Különben is a leányom...

A terem ajtaja e pillanatban megnyílt s feltűnően magas, karcsu, álmag arcú leány lépett be azon, kinek selyem fűrtjei sárga-fekete szalaggal voltak átövezve.

Egyenesen a főhadnagy elé ment s reszketéstelen hangon mondá!

— Igen, uram, változhatlan határozatom, hogy a lázadó magyarok...

A főhadnagy arcát előntötte a biboros pir, szemé megvilant s oldalán a kard nagyot csörrent.

— Kisasszony!

— Ismétlem, uram, hogy egy lázadó hadsereg vigalmában mi nem osztozhatunk. Látja ezt a szalagot hajamban?

A főhadnagy szemé oda tapadtak a gyűlöletes színre s félig haragosan, félig szánalommal tekintett az igézetes lányra.

— Azt hiszem, kisasszony, hogy szavaival nem szándékozta személyemben a nemzetet sérteni.

— Gyöblölöm a magyarokat, uram s ha óhajta talán megmondom azt is, hogy miért?

— Rendelkezésére állok kisasszony, felelt a főhadnagy s meghajtva magát, kardjára nehezkedett.

Ez volt első találkozás a ház szépséges lányával s ettől fogva a két hét alatt többet a házból ki sem mozdult.

Mi volt az a delejes erő, mely a főhadnagy kedélyét annyira megváltoztatta, miféle hűvös hatalom tartotta vissza a vig czimboraktól, a mulató barátok zajos társaságától, talány volt mindenki előtt, de megfejteni nem tudták.

Péchy naponta beszélt a lánnyal, együtt voltak a késő esti órákban is, végig járták a termeiket, hallgatták az utcákból felverődő tombolást, zajt s úgy érezték mindketten, hogy lelkükben valami ismeretlen, idegen érzélem keletkezett.

A tisztikar az utolsó estélyt rendezte.

Ma még a zene, a vigság, szép asszonyok ölelő karja, holnap az ágyudörgés, a halál, a végítélet napja.

Egész Szeben résztvett az utolsó bálon, melyre Péchy Albert is megjelent tisztársainak öröme. A ház asszonyát ezuttal nem hívta meg.

Járt a zene, tombolt a vigság, mikor ugy kilencz óra tájon s bálterem ajtaja feltaru s talpig fehérben, mellén, hajában vérpíros és fehér rózsákkal, melyek zöld szalaggal voltak átkötte, belép a szépséges szász leány.

Az általános meglepetés moraja zug végig

A megjutalmazott tanítók nevében Gőnczi Ferencz zrinyifalvai áll. isk. tanító mondott köszönetet s adott szép kifejezést a tanítói kar nemes elhatározásának kötelességük pontos és hiv. betöltéséről.

Dél felé az egész társaság Rác-Kanizsára indult, hol egy festői magaslaton, nagy lombsátorban közébed volt. Szívből fakadt pohárköszöntőkkel éltették a minisztert, főispánt, tanfelügyelőt, a megyei bizottsági tagokat, a hazafias érzésű esperest, a hegyvidék oktatásügyét hatáskörében melegen ápoló járási főszolgabíró, a Muraköznek már sok derék tanítót nevelt csáktornyai tanítóképezde igazgatóját, a tantesületet és előljáróságot.

Az ünneplő közönség lelkes táviratban üdvözölte a haza határáról báró Eötvös Loránd vallás- és közoktatásügyi minisztert, ki Zalavármegye főispánjához a következő távirati választ intézte: »A muraközi hegyvidék áll. iskoláinak szellemi sikere feletti örömben osztozva, őszintén viszonozom üdvözlőket. Eötvös.

Dr. Wlassits Gyula a csáktornyai kerület országgyűlési képviselője Koritniczáról küldött táviratban emlékezett meg a nap kulturális jelentőségéről.

A »Szózat« eléneklése után a rác-kanizsai áll. iskola két tanítója mutatta be fáradozása eredményét.

A bizottság másnap a II-ik hegykerületi áll. iskolában hallgatta meg a vizsgát.

A szó legnemesebb értelmében »szép napok« emlékét nem fogja soha elfelejthetni, ki azokat átélte!

Különfélek.

— *Svatisz Bened* főispán ur ömöltósága e hó 24-én dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő és dr. Vizlendvay József közigazgatási bizottsági tag kíséretében Csáktornyára érkezett. Másnap jelen

a termen, mislalt Péchy Albert oda lép a nőkhöz.

— Köszönöm ezt az áldozatot kisasszony! — szól mélyen megindulva s megszorítja a remegő kezét.

És azután kezdetét veszi a tánc.

Együtt siklanak végig a terem parkettjén, hallják és érzik egymás szívének dobogását, megértik a mámoros ajkáról elszálló sóhaj fájó jelentőségét, míg eljön a reggel, az utolsó virradat.

Felharsan Szeben utcáin a tábori induló.

Nehéz pakkszekerek, ágyuk dühögnének végig a kövezeten, a csapatok léptei alatt megre meg a föld, a magyar hadsereg megmozdul.

Péchy Albert oldalán karddal, utra készen nyit be a ház asszonyához, hogy bucsut vegyen.

A szépséges szász leány sápadt, halovány arccal támaszkodik egy székhez s mikor a főhadnagy bucsuszava elcsendül s az lehajol, hogy megcsókolja kezét, öntudatlanul borul annak nyakába s keservesen felsokog.

— Fogadja el emlékül tőlem ezt a rózsát! — szól kevés idő múlva Péchyhez s nemzeti színtű szalaggal átkötött virágcsomót tűzött a főhadnagy mellére.

— Aztán nem tart most már rebel's lázadónak?

A leány imaszertleg kulcsolta össze kezét.

— Imádkozni fogok, hogy mindig győzzenek. A főhadnagy a következő pillanatokban már messze vágatott, hanem az a pár hervadó rózsák sok időnkig visszaemlékeztette a szebeni szász leány könyves szemeire.

Bibó Lajos.

volt a stridói és rác-kanizsai, 26-án pedig a sztánetineczai áll. iskolai vizsgálatokon. Ő Méltósága Sztánetineczáról lejövet, délben Polstrauban ült a vonatra s hivatalos ügyben Nagy-Kanizsára utazott. A szeretett főispán a hegyvidéken mindentűt a legnagyobb ováció tárgya volt.

— *Dr. Wlassits Gyula* orsz. képviselőnk hazafias ügyeink iránt való meleg érdeklődésének adott újabban is kifejezést az által, hogy a Muraköz felső-vidékén tartott iskolatünnepély alkalmából az ünneplőkhöz a következő sürgönyt menesztette Koritniczáról: »Leikileg a szép ünnepen vagyok. Üdvözlöm az egész közönséget és társaságot! Isten áldását kérem a hazafias érztületben és vallásosságban nevelt nemzedékre! Wlassits. A sürgöny épen a rác-kanizsai vendéglőben megtartott, mintegy 50 teritékű bankett idejében érkezett s nagy lelkesedéssel fogadtatott. A jelen volt közönség ugyancsak távirati válaszban viszonozta a gyöngéd figyelmet.

— *Gyimesz Molnár Elek* m. kir. honvéd főhadnagy jegyet váltott Kun Gabriella, Kun Bertalan főmérnök bájos lányával Nagy-Szebenben. Gratulálunk a kötetendő frigyhez!

— *Ginevasis*. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Cziznek István szigorló tanítójelöltet, volt mura-szt.-mártoni tanítót a vashegyi állami iskolához helyettes tanítónak nevezte ki.

— *Gazdasági tudósító*. A földmivelésügyi miniszter Utassy Béla bellatinci lakost és gazdatisztet Zalavármegye alsó lendvai járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— *Gottornya* f. évi aug. 5-én ünnepli főt. Kollay Jeromos ottani plébános 50 éves lelkészi jubileumát. Amint értesültünk, az előkészületek nagyban folynak, hogy ezen érdemes lelkésznek ezen napra a lehetőleg minél impozánsabb ünnepegy rendeztessék.

— *Csáktornya város* képviselőtestülete a három éves ciklus lejártával újra alakított. Sorsolás útján kiléptek a következő tagok: Petrics Ignác, Toplek István, Premecz Miklós, Hirschmann Samu, Schuller János, Zdelár József, Alszegey Alajos Kelemen István. Időközben elhaltak: Mikác Imre, Sárosi László és Neumann József. A f. hó 28-án megejtett választásoknál képviselők lettek a következők: Alszegey Alajos 332 szavazattal, Petrics Ignác 331 szavazattal, Neumann Simon 190, Premecz Miklós 190, Golub József 186, Cvetkovics Vincze 186, Podvezanecz Antal 186, Ivacsics Mihály 185, Horváth Pál 184 és Komár Ferencz 183 szavazattal Póttagok: Megla István 146, Toplek János 145, Pruszác Alajos 145, Tódor József 145 és Novák Ferencz 144 szavazattal. Az alakuló gyűlés tegnap, f. hó 28-án d. u. 5 órakor volt Vranits Károly főszolgabíró elnöklése mellett.

— *Jótlakonyaság*. A hegyvidéki vizsgálatok alkalmából Hirschler Henrik birtokos és Tóth István tisztartó urak 5—5 frtot adományoztak a szorgalmas tanulók megjutalmazására, dr. Wlassits Gyula orsz. képviselő pedig 15 drb. szép imakönyvet küldött ugyanerre a célra.

— *Hegyvidéki* állami iskolák X-ik évi értesítője a múlt iskolai évről megjelent. Összeállította: Horváth Gyula igazgató-tanító. Tartalma: az iskolák 10 éves története, a folyó tanév eseményei, iskolai

bizottság, tantesület, tanulók. A tanulók létszáma Stridón 165, Rác-Kanizsán 95, Határőrön 51. A vashegyi tanulók száma abból az okból nincs kimutatva, mert ott a tanítói állás pár hó óta üresedésben van.

— *Kir. tanfelügyelő* jelentése szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nyírvölgy és Jánosfalva részére Nyírvölgyön, nem különben Szentlóna és Mura-Szerdahely községek részére egy állami iskolát hajlandó lévén felállítani, a megfelelő intézkedések megtételére a kir. tanfelügyelőséget felhívta. — A Gánicsán és Hodosánban engedélyezett állandó gyermekmenedékházak helyiségeinek kibérlése és felszerelése ügyében a kellő intézkedést megtette. — A vármegye területén tartott összes dajkatanfolyamok eredményéről, valamint a vármegye kisedvédelmének egész tervezetéről a miniszterhez jelentést tett. — A szervezendő gyermekmenedékházak ügyében volt A-Domborun s a kántortanítói állás bonyolult ügyének tisztázása végett Mura Viden. — Jelen volt a zrinyi-falvai állami elemi iskola évről-évre vizsgálatán.

— *Dr. Bramus Géza*, zágrábi szentszéki jegyzőt az új érsek titkárává nevezte ki. Az új titkár muraközi (perlaki) születést.

— *Gézségügyi szivartárca*. A dohányzó emberiséget bizonyára erősen érdekli, hogy immár vége lesz a dohány elszáradásának, a mi viszont az elmorzsolódást okozta. Nod Torbud ur egy új fajta szivartárcazt talált fel, melyet Glórióra néven szabadalmaztatt is. Valami titkos paszta van benne, mely nedvesen tartja a dohányt és egyúttal megfertőtleníti.

— *Csizmadia ünnepe*. Majsztramnál egy uri ember megrendelt egy pár finom csizmát. A mester esküdözött, hogy remekbe fogja készíteni. De bizony késett a csizma. Eltelt egy hét, két hét s a megrendelő lába csak a régi rongyos csizmában taposta ezt a sárglobust. Végre a majszter hazaviszi a csizmát. — No hallja, — szól az ur, — az Isten hat nap alatt egy világot teremelt s magának hat hét kell, míg egy pár csizmát készít! A mester kicsinyőleg von egyet a vállán. — Hat nap alatt egy világot? No hát tudja az ur, olyan is a z t a n a z. H a n e m e z t t e s s é k m e g n é z n i! — s büszkén magasra emelte a fényes pár csizmát.

CSARNOK.

Képek az Alföldről.

I.

Mit nekem te zordon Kárpátoknak Fenyvesekkel vadregényes tája!

Még mikor a daliás Várallyay Sándor professoroskodott itt, tanultuk Petőfi szép költeményét, mely a fentebbi sorokkal kezdődik. Többben köztünk akkor kezdtünk a magyar nyelv szépségével és zengzetességével megismerkedni, azóta vagy husz esztendő múlt el.

Messze hazámtól vitt a sors, és már vagy nyolcz esztendeje itt vagyok hona az alföld tengersik vidékén.

Ringó aranykalász, csalóka délibáb, fodros hullámu Tisza vize; a ki egyszer látott, de hogy kívánkozik el tőled. Rabod marad mindörökre, mint a kit bilincserovert a szerelem.

Egy világ, melyet érintetlenül hagyott a civilizáció, a melynek népot látva,

szinte lesed tigriskacagányos Arpád harcra hívó kürtjelét. Ámbátor most csak a térdig sáros korcsmáros szamorodninak keresztelt nyiri vinkója lelkesíti csatára a magyart. Mostanában a felvég ellen van elkeseredve az alvégi legénység.

A casus belli: a Tücsök Csuhány Mátyás törvénybíró uram legény fia, ki egy alvégesi rózsaszálra merete vetni a szemét, a szép Makó Rózsikára, s bizony el is vette, akárhogy dohogott az alvégesi reményteljes ifjúság. De hiszen hadd jöjjön el csak hushagyó kedd nehezen várt napja, majd megválnak, ki a legény a talpán, ha mindjárt tizenhárom kakastollas akarna is rendet csinálni a puska boldogabb végével.

Hushagyó kedd messze van, hiszen javában takarnak. A kaprosi tanyán a káptalan földjén ezrivel keresztben a buza, szorgos ily tájt a munka, nagy becse van a dolgos embernek.

Még a fehérceled is künn van gyűjtőnek. De még a rontó Náci bandája is ott sürgölődik a cséplőgép körül. A hegedű perze a Zélig korcsmárosnál hűsölő zálogban, de nincs is rá szükség az új borig. Többet is keresnek most napszámmal, s nem is vetnek ügyet arra, hogy az ujjuk eldurvul a nehéz munkában.

A dob tetején aranypártás deli menyecske cifra viganóban, ingerő szélfujtában áll. A távoli harangszót ő hallotta meg legelőször, hamisan kacint a kék blouzos gépész felé, ki bizony szivesen megteszi a kedvéért, hogy egy órai szünetet enged az izadó munkás népségnek. Óriási szalmakazal tövében költik el a rengeteg bográcsban főtt ételt, a hamis zuzáju Bartók Panni nagy darab húst vet annak a hosszalábu barátságos gólya madárnak, ki vagy husz lépésre oda merészkedett a munkásokhoz.

Bátran jöhetne még közelebb, úgy se bántja senki.

Távo'abb a tarlón juhászbojtár legelteti a nyá'át Mintha nem is kánikula évadja, hanem Szentandrás havának barátságatlan évszaka volna, úgy burkolódik szűrőbe. Kampós csáthi botjára támaszkodva elbámul a tokaji hegyek felé, aztán hirtelen egyet gondolva, előveszi a tilinkóját s fujja nagy keservében, hogy:

Nem forog a dorozsmai szélmalom.
Hűtlen lettél, mással éled világod.

Hej, Bartók Panna, hamis vagy te mint amott a Hortobágy szélén a délibáb. Hullámzó tengert látsz, s ha közelébe érkezel, sivár nagy semmi az egész.

Néma sötét est borul a tá'ra, a poros országuton lassan ballag hazafelé az élettel megrakott szekér.

Gardonyozó lánykák csoportosan mentek hazafelé, meg se látszik rajtuk, hogy egész nap nehéz munkában görnyedeztek, olyan vigan énekelik:

Korcsmárosné lánya Sárka,
Ki ki áll a korcsma ajtóba.
Rajta van a piros viganó,
Ugy öleli a szolgabíró.

Duzzad a jókedvtől mindegyik, csak annak a szelid Borsos Julcsának szorul el a szive, mikor a kántorkorcsmánál elhaladva a félrehuzott kártonfirhang látni enged egy deli parasztlegényt, ki nagykomolyan beszélget valamit a kaczer csaplárosnéval. De aztán csak ő is rákezd a többiekkel, hogy:

Selyemkendőm szemtanuja, hányszor borultál vállamra.

Aesculap.

Dal egy erdőről.

Sohse láttam én erdőt
Olyan szépet:
Mint a melyik arra vissz,
Ti felétek.

Rózsafából van annak
Minden fája,
Zöld selyemből minden kis
Füve szála.

Gyémánt tűzű sugarán
Ott a napnak:
Szivárványszín virágok
Nyitogatnak.

Paradicsom-madarak
Énekelnek,
Árnyában az illatos
Leveleknek
— Engemet, ha néhanap
Arra járok,
Bólingatva köszöntnek
A virágok.

Köszöntenek vidáman
A virágok,
Mintha tudnák felőlem
Hova járok:

Mintha látnák, mi lobog
A szivemben:
Mintha tudnák: hozzátok
Mi vissz engem!

Szabolcska Mihály.

Bordal.

Cseng a pohár, csurdultig áll,
Ne sőhajtsoz, inkább igyál
Jó pajtás.
Forog a föld, forgunk vele,
Nem használ itt semmiféle
Sohajtás.
E pohár a mi vigaszunk,
Az a mienk, mit megiszunk.

Tele sziv és tele pohár
Őszoillő testvéri pár,
Tudod jól.
Az a bűtől, ez a börtul,
De mindkettő ki ki csordul
A soktól.
Borunk, bajunk sok, hát így nek:
Az a mienk, mit megiszunk.

Emberfia csotlik-botlik,
Épen hogy csak elél holtig
Mostanság.
Eltemetik, elfeledik,
Az utolsó itéletig
Ott hagyják.
Csendülj-kondulj kis poharunk:
Az a mienk, mit megiszunk.

Szávay Gyula

Megpendült . . .

Megpendült a csengő-pengő cimbalom —
Gyere táncba — Csapó Anna galambom!
— Járjuk vigan, úgy mint egykor jártuk már,
Reptüljünk úgy, miként reptül a madár!

Nem tánczolok, elmúlt a mi volt régen,
Más csillag jár azóta már az égen . . .
Mást választott, mást szeret már, nem engem
Minak is van a világon szerelem!

Boldog voltam, boldogtalan vagyok ma;
Nincsen legény, ki szavamra hajolna . . .
Kihíresztelt el is hagyott hűtlen!
Büntesse meg a jószágos Istenem!

Farkas Károly.

Apróságok.

N y á r i u t o n. Vendég (a vendég-lőshöz, a ki a levest hozta): De hát vegye ki az ujját a leveses tálból! Ne fogja úgy . . . Vendéglős (megnyugtatólag), Ne tessék aggódni, nem olyan meleg!

F ő l i s m e r t é k. Kamilla ur, én nem élhetek az ön leánya nélkül. — Oh, uram, ön igen nagyra becsüli az ön vagyonomat!

A j ó t a v a s z. — Ifju versgyártó: Oh, hányszor megénekeltem én már a tavaszt! X. ur: És lássa, mégis mindig visszajön!

K e d é l y e s e n (vicinális vasuton): Sajnálom, uram, minden hely el van foglalva. Ha azonban velünk akar futni, a legközelebbi állomáson kiszáll egy utas.

A h e g y t e t ő n. Vezető: Hölgyeim, fölértünk a hegy tetejére. Most háromezer meterrel vagyunk a tenger saine felett . . . és tessék elképzelni, hány meter mély még ez a hegy lent a földben.

E l ő r e l á t á s. Egy kisebb birtok gazdája a leányával s ennek a jövőbelijével sétakocsizást tesz, hogy bemutassa a birtokot. A kocsis jó gyorsan hajt. — János, — sugja a birtokos a kocsis fülébe, — ne hajts olyan gyorsan, majd kisebbnek látzik a birtok.

A k a t h e d r á r ó l. Tanár: Uraim, a levegőt nem lehet látni, de azért nem olyan egyszerű dolog ez, mint a milyennek látszik.

P r a k t i k u s a n. Hogyan, a Gerey lány tetszik neked? — Perze, hogy tetszik, van benne valami, a mi engem . . . — Fejzed ki magadat számokban. barátom!

— **Előjegyzés szőlőoltványokra!** A Nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium ellenőrzése alatt álló országos szőlőoltvány telep részvénytársaság azon célból, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlőoltvány szükségletét a kívántató fajokban és mennyiségben fajtisztán biztosíthassa, az 1895-ik év tavaszán készitendő szőlőoltványokra már most előjegyzést nyit.

Az előjegyzést határidő 1894. augusztus 15.

Ez előjegyzett oltványok az előjegyzés sorrendje szerint teljes mennyiségben fognak kiszolgáltatni.

Az előjegyzés módja és feltételei tárgyában bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alólirt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság
Arad-Baraczkán

Ménes, u. p. Gyorok, Arad megye.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARIGTAI JOZSEF

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tišće se nadrija novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jekafa urednika vu Čakovcu.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obszane se poleg pogodbe i šal računaju.

Izdateljstvo:

Knjžara Fischel Filipova kam se predplata i obszane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk. — Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga družtva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Hištorija i zemljopis.

VIII.

A kako bi pognati s napredkom i popraviti nared? Prije vsega valja pamtiti, da vsakim narodom vlada osobita sudbina, višja moć, koja zna najti svoje ljude, pak po njih izpelja dogodjajah i stvarih, kojih ti ljudi svete sudbine niti su razmelli niti hoteli.

Ali nevalja čekati tu sudbinu niti se prepustiti slēpomu slučaju, nego treba delati. Gdo bi delal, pak kojim načinom? Mudre su ove regule:

Razvitak i napredak naroda vu ruki je svete sudbine ili božjega promisla, kojoj se treba pokloniti i nigdar joj ravno naproti nedelati. Muž, koj se je staoil na ogromnu zadaću popraviti i kakti preporediti narod, mora prvlje vsega da je sam prešel preko preporeda, sam se sobom vu plemensćini raztalil. Nije li to, neka ostavi veliku zadaću, pak nek ide sam sebe obdelavati i hoblit. Jeli pako sbilja jak kak ocel, pošten kak suho zlato: zna on i čuti, kaj je od njega napravilo muža bištra, i čista i velika, pak bude isto vraćvo znal vpotrebiti za narod.

Muškarac velik ima onda pritezati k sebi vse, kaj je vu narodu bolšega. Ova bolša stranka ima suztezati goru i pretegom ju svojom svezati, da već nebude mogla trgati niti dobra dēla zrušiti.

Od vsakoga tvorila i plemenila najbolše je vėra, ona je duša vsemu ostalomu gradivu.

Znanosti i umjetnosti, obdelavanje, obrt, zanat i trgovina (promet) i hrabrost (kuraža) vse to s vėrom svezano naobražava i krēpi narod divno. Prez vėre ostane grozna nekakva šupljina vu duhu i srcu naroda, s koje prvlje ili keeše mora povehnuti i sprhnuti, zegnijeti.

Pravica brani od kvara i vsakoga zla s vuna, a krēpost jači narod znutra: zato te dvė neka su visoke voditeljice putem napredka.

Ako se je stavil narodu za vodju čovėk strašen vihern ak ili strašen zlotvor, pak sebi spodobnu okolo sebe priteže družinu: more i on biti čovėk sudbine ali narodu samo za kaštigu i za nazadek. Takvoga čovėka vsaki narod oslobodil Bog! A tim bude brže zlo minulo po sebi, čim menje ljudih bude zanj prislonilo ili mu robovalo: zato čuvaj se i barem miruj mudro, ako se nemore odoljeti.

Po graduu razvitka zove se narod:

Prvo: divji, ako mu je žiče pretečno maršečko ili zvėrsko

Drugo: sirovi, ako duh nekoliko dēla i kupča znanje, a ponekaj vodi i ravna dušno spoznanje, ali je način življenja još skrez zanemaren.

Tretje: brbarski, ako duhom i tēlom već obdržava stanoviti družtveni red i zakon, akoprem je još na nižjem graduu.

Četrto: naobražen (kulturni), ako slobodna volja pazi na zakon i duše i dušnoga spoznanja vu vsakom poslu, a prema tomu oplemenil je tēlo i telovno ponašanje.

Zove se još naobražen narod prosvėtljen, ako je daleko napredoval vu znanju i razmenju; ugladen, ako je fino ugladjena načina življenja i ponašanja.

Vsaka ova fela ima vu sebi velikih razlikah.

Vu nižjem rade nosi vsaka vrst ovu svoju znamenku:

Divji, silovito rušenje vsakoga reda i pravice.

Sirovi, neznanje.

Barbar, neugladjenost i neuljudnost.

Višjega reda narod pada vu red nižji i do vrsti najnižje, čim se je odtrgel od zakona božjega i čudoreda.

Divjakah tvrdih ima još denes osobito vu Australiji, vu Aziji i Afriki. Najgrdeši divjak žive prez stalnoga stana vu grmu; niti dēla, niti se brini kak bude doživl, — nego živi ob onom, kaj vlovi, od denes do zutra; takovi živiju med sobam prez zakona, a s većine su čopori njihovi vu neprestanoj svadji i boju. Najokrutneši divljaki jesu ljudožderi ili pesijaneki (koji druge ljude pojedju). Nekojim je divjimi puno kriva pusta zemlja pod strahovitom žarinom sunđanom ili pod vekovečnom zimom; nu većim dēlom kriva je pokvarjena narav i zloća. Osobito za ljudoždere

ZABAVA.

Nos.

Poznati magjarski ablegat Pulszky stanoval je u godinah osam sto, četrdesetih u Beču, gde je u diplomatskih krugovih svagdanji gost bil. Za ono vrieme još mlad imal je osobite veličine nosa tak, da su njegovi prijatelji tvrdili, da ako bi se on i u maskaru oblekel, ipak bi ga prepoznali.

Usljed toga njim je Pulszky ponudil vadlingu, da ga nitko nebude prepoznal. Vadlinga bude prijeta.

Jednog dana bude u družtvu, u kojem je i Pulszky bil, zaključen izlet u Baden, (na željezničkoj prugi 28 kilomet. od Beča odaljeno mjesto) Samuel Jozaika i ondašnji vića kancler Apponyi bili su takaj u toj partiji.

On večer pred ustanovljenim danom izleta napiše Pulszky grofu Apponyiu lista, u kojem se cielomu družtvu izpriča, da počto je nenadano zbetažal, on sutra nemre snjimi tog zabavnog izleta djeljnik biti. Medjutim se je u jutro, jednu vuru prije došastka vlaka, koj je rečeno družtvu u Baden vozil Pulszky na prvu staciju od Beča u sijakeru odpelal i, u opravu bogatoga bojara iz Valahije preoblečen, silnom bradom, dugemi mustači i ja-

kemi obrvami, osviedočen, da ga ovak nitko nebude prepoznal, na vlak onde čekal.

Šetajući se na kolodvoru i čekajući vlak, u kojem bu njegovo družtvo sedelo, jedan ga je policista uvijek iz daleka motril i sledel. Na jedan krat ga dotakne po plećih i veli: „Naj dostoju zmenom u ured policaj commissara se potruditi.“

Pulszky je odmah posluhnuo i išel. Policaj commissar ga oštro pogleda i veli: „Gospone, oni imaju krive lasi.“

„Zgodili su“ — odgovori Pulszky, baroku si glave dole vzešči, i odmah pričme commissaru pripoviedati, da je ova maskarada samo za šalu usljed jedne vadlinge, koju je on sa više odlične gospode vćinil.

Aha! To bi svaki mogel reći — odgovori comisar — „Baš sad je došlo pismo, da je iz Praga jedan cassir skup s kassum pobegel. Polag opisa osobe je njihovo čelo posve slično njegovomu.“

„To tatu samo na diku služi.“ odgovori Pulszky.

„Gledajmo dalje“ — veli commissar posve u slušbenom glasu te iz stoleka zvadi tjeralicu (Steckbrief) „Kak vidim, oni imaju i kriva bradu?“

„Istina je“ — odgovori Pulszky i vzeše bradu dole.

„Posve njegove lalovke“, mrmra commi-

sar, Pulszky-a sa tjeralicom prispodablja ju. „Mozbit sa i mustači krivi?“

„I opet su zgodili — veli posmehece Pulszky te potegne martialne mustače iz gornje vustnice.

„I njihove vustnice su posve spodobne opisu osobe.“

Sad ali je nastala mala stanka. Do sad je išlo sve dobro. Ali kad je red došel na nos, onda je commissar pričel glavom kimati, jer med tatovem malem frntastem nosom i med Pulszkyovom omašnem vugorkom, nikak mu nije hotelo za rukom pojt, maskar i samo kakvu takvu malu spodobu najti.

„I njihov nos je krivi“ — zdere se commissar na njaga — „Dole znjim!“

„Ah to nikomu za volja nemrem vćiniti“ — odgovori Pulszky, „jer ov je tu prirašćeni.“

Težkom mukom se je commissar dal osviedočiti, da ov nos nije posudjeni, nego da je pravi i pravcati diel obraza, kojega nije konfiscirati moći, i to mu nekak nija bilo po volji. Ali polag svega toga je ta ciela stvar ipak bila zmešana i sumnjiva, te je to za jednoga policajnog commissara vrlo žegotljiva stvar, jer kaj onda, ako je taj čoviek polag svega toga ipak kakov biegunac, a commissar bi ga pustil dalje mirno oditi. Ili ako ga zaustavi, a on je izbilja, kak sam tvrdi, poznanec odlične gospode. Commissar je sada bil u škripcu

veli se, da nije toliko od nerazuma, koliko od zle volje. Cigani s malom iznimkom srtnom su sirovi, stranom barbarski narod. Nomadi ili pastiri prez stana vu pod koli bom, a ipak pod nekakvim poglavarstvom, zakonom i redom broje se kaj med sirove kaj med barbarske narode. Naobrazeni imaju stalen stan, gradove, varaze i sela, obdelavaju zemlju, medjami podeljenu, tiraju meštiju i trgovinu, znanost i umjetnost, a živu pod zakonom.

(Drugi put dalje.)

KAJ JE NOVOGA?

Velika svečanost.

Lépa svečanost se je obdržala 25-ga i 26-ga o. m. vu gornjem Medjimurju. On den su se školski izpiti obdržali vu Strigovi, Rackaniži i Stanetincu. Nazočen je bil varmegjinski veliki župan i vno go drugib gospodah. Mužari su čeli den pukali, zastave se vijale. Naši mali medjimurski vučeniki su svigdi dobro lépo odgovarali vu horvatskim i magjarskim jeziku. Izmed navučiteljov i dijakov se je do 700 frtov penez, vno go knjigah za nagradu rezdelilo. Pozdravil je svečanost s telegrammom g minister baron Eötvös Lóránt i dr. Wlassits Gyula ors. ablegat.

Kraljevna-vdovica Štefanija.

Kraljevna-udova Štefanija odputovala je vu petek iz Beča sa svojom kćerkom Jalzabetom vu Toblach, gde bude duže vremena ostala.

Princesa i stražan.

Iz Wirttemberga javljaju sljedeći dogodjaj: Kraljeva kći, 17 ljet stara princesa Paulina, vrlo se jednostavno oděva, pak se je tak pripetilo, da je jeden soldat na straži vu Ludvigsburgu nije poznal ter joj nije izkazal propisane počasti. Stražmešter, koj je stal na protivnoj strani nastojal je vsim mogućim kretanjem, da pazljivoga učini soldata na princesu. I zbilja soldat ga je nazadnje

„razmel“, pak se je približil princesi ter joj vu švabskom dialektu priseptnul: „Fräija, idite malo prök k gosponu stražmeštru!“

Magjarski minister poljodjelstva.

Iz Budimpešte javljaju, da je ovih danah imenovan ministrom poljodjelstva grof Andor Festetics. Grof Festetics čovjek je do 52 godine, šurjak grofa Julija Szapárya i od ljeta 1892. ablegat vu saboru, gde se je priključil liberalnoj stranki.

— Državni tajnik Mikloš ostal bi i na dalje vu istom ministarstvu.

— Istodobno proglasilo se je imenovanje dra. Augusta Pulszkya orsačkim tajnikom vu ministarstvu bogoštovijsa i nastave,

Zdarvo město.

Išil s pripadajućom okolicom broji 8500 stanovnikah, a boravi ondi ov čas do 7300 stranjski ljudih na ljetovanju. Zanimivo je, da od tih skorom 16 000 dušah vu razdobju od 30. junaša do 20. julaša nije niti jedna osoha vumrla.

Vu Sarajevu, 16. julaša.

Na včerašnjoj prvoj velikoj utrkij vu Ilidži zestali su se najpoznatiji sportsmani iz Prajzke. Glavnu (cesarsku) nagradu od 20.000 krunah dobil je grof Tasilo Festetic sa konjem „Dornröschen“, na kojem je jahal jockey Smith.

Podpuno ministerstvo.

Ministerstvo Wekerleovo buće do skora opet podpuno. Pokedob minister poljodjelstva prvog Wekerleova kabineta, grof Andrija Bethlen, kak je poznato, nije stupil kod rekonstrukcije kabineta vu ministarstvo, to je ministru obrane baronu Fejérvárijju povjerena privremena uprava ovoga resorta. Kak se vezda kakti sigurno javlja, ovaj provisorij neće dugo potrajati. Pri tom bili su odlučni ne samo stvarni, već takaj i politicki razlogi, da je minister-prezeš nastojal, da kaj više skрати taj provisorij. Njemu je napokon uspjelo

najti vu narodnom zastupniku grofu Andoru Festeticu zgodnu ličnost, koja bu koš radi svojih strukovnih sposobnostih, toli i sbog svoga društvenoga i politickoga položaja, biti podpuno doraslo ovoj zadaći. Vse novine prez različike veselo pozdravljaju ovaj izbor ter na glasuju velike sposobnosti novoga kotriga ministarstva, osobito pako njegovu dovezdašnju parlamentarnu delatnost. Zvan toga novine iztiču, da je grof Festetic sam veleposjednik vu železnoj varmegjiji, koja da se smatra najnaprednijim krajem Magjarske vu gospodarskem pogledu. Grof Festetic slavi na daleko kakti izvrsten gospodar, tak da se more nazvati strukovnjakom vu svome ministarstvu. Pokedob je zvan toga grof Festetic vu tesnom odnosaju sa najodlučnijimi aristokratskimi krugovi to vu politickom pogledu njegov pristup vu ministarstvo znamenuje pozitiven uspjeh, koga je postigel ministerpredsednik.

Kr. magj. ministerijska naredba.

Naredba vu predmetu stavljanja izvan prometa srebernih drobnih po 20 kr. aust. vrđ. i bakrenog (kufernog) drobnoga peneze po 4 kr. a. vr.

(Okružnica na vse financijske oblasti i urede).

Na temelju ovlasti dobivene vu §. 21. zak. čl. XVII.: 1892., glasećega ob ustanovljenju krunske vrđnosti, ter poleg sporazumka, utanačenoga sa gosp. c. kr. austrijskim ministrom financijah, određujem uvučenje srebernog drobnog po 20 kr. a. vr. ter bakrenoga drobnoga peneze po 4 kr. a. vr. uz sledeće modalitete:

1. Sreberni drobni penez po 20 kr. a. vr. a i bakreni drobni penez po 4 kr. a. vr. stavlja se danom 1. januara 1895. ljeta izvan zakonitoga prometa. Zaradi toga imaju se ovi penezi, obzirom na njihovu platežnu meć vu privatnom prometu samo do uključivo 31. decembra 1894. primati vu njihovoj nominalnoj vrđnosti, odnosno vu platežnoj vrđnosti, ustanovljenob vu čl. XIII. zak. čl. XVIII.: 1892.

2. Danom, kojega ova naredba stupa vu krępost, nemogu kr. magj. orsačke blagajne

te je već u duhu videl nosa, kojega bu od svojih predpostavljjenih za svaki slučaj dobil. Na zadnje se je ipak znašel i Pulszkyu ušjudno rekel: „Mi anda hoćemo ovak ovde počekati, dok vlak dojde i ako Njih onda ta odlična gospoda prepoznala budu, moreju bez svake zaprieke svoje putovanje nastaviti.“

„Je, ali ja onda moju vadlingu zgubim“, veli Pulszky.

„Ah tomu je lahko pomoći“ — odgovori commisar — „Oni se samo nek nazad postave u svoju maškaradu.“

I tak je bilo učinjeno! Pulszky se je u svoju maškaradu natrag htíl te sad skup sa commisarom na vlak čekal. Kad je vlak došel, ide odmah commisar k grofu Apponyiu te ga zapita, jelí on ovoga gospona ovde pozna?

„Neznam“. Bil je odgovor.

Sad su bili i ostali po redu pitani, koji su s vlakom prispieli, ali niti jedan ga nije poznal. Već ga je policista hotel za golfer prijeti, za da nebi vušel, kad on zakriči: „Anda sam ja na ov način moju vadling dobil!“

Naravski, čim su prijatelji Pulszkyev kresćeci glas začuli, svi su na jedan krat „Pulszky!“ zaviknuli.

I sad je commisaru odlehnulo, te u svojem veselju zvadi iz zepa tubakeru i pōnudi Pulszkyu u.

„Hvala lepa, ja nešnofam“. Veli on.

„Kaj?“ — odgovori commisar —

„Oni nešnofaju? Vekivećna škoda za ovako lepí organ, kak je Njihov!“

Zna si pomoći.

U niekom varosincu bili su u garnizoni soldati, a jer su već duže vrijeme na istom miestu bili, postali su posve domaći tak, da njihovi officiri u prazno svoje vrijeme niti nisu uniformu nosili, samo kad su u službi bili, oblekli su uniforme, a drugač na kuglanu, na pivu i t. d. su uvijek u civilu dohadjali jer im to kakti poznatem domaćem ljudom nitko nije za zlo vzal, i opet bili su bolje komodi u civilu oblećeni.

Jednoć dojde u isti varošineć njihov general te je onde celu godinu ostal. On je doznal, da ovdešnji officiri rado u civilu okolo hode, i akoprem je to bile u njihovo prosto vrijeme, ipak je izdal zapoved, da se u nikoje doba dana ili noći nepodstupi ni jedan officir pod ostru kastigu na ulicu u civilu pokazati.

Jedne nedelje u jutro zestane rećeni general u niekoj na strani varošincea uzkoj vulički kapitana Z. u civilu. Kapitan, kojemu je posve jasno bilo, da se ovde generalu nemre vugnuti i da ovde sad samo odre itost valja, stupi kurašno pred generala, zdigne malo škriľjak te ga zapita, nebili ma on znal povedati, gde ovde kapitan Z. stanuje, jer je

on njegov brat, pak jer baš sada ima ovde nekakovog posla, želel bi ga pohoditi.

General jedno malo osupnjen mu odgovori, da kapitan Z. u onoj i onoj vulici na kraju u I. katu stanuje i stím niti nećekajuć za hvalnost civiliste, otide dalje.

Drugi dan je imal kapitan generalu rapport načiniti, te kad je bil gotov, hotel se je udaljiti. Ali u tom ga general nazad pozove: Gospon kapitan, nek čekaju još jeden čas. Kaj sem njim medjutim još hotel rieći, je to: da ako Njih gospon kapitan, njihov gospon brat bude još jednu nedelju u jutro pohoditi došel, onda oni pojdu na tri danu vu rešt“.

Bolje je bolje.

Dvoraki šaljivdijja (Hoffnar) englezkog kralja Jakoba je jednoć svojemí nešlanemi šalami niekog plemenitaša zbantoval tak, da mu se je ov zagrozil, da ga prvom prilikom prebodne.

Kad se je na to šaljivdijja pri kralju pritužil i oštuval, da na ov način onda nemre svojemí šalami dvor zabavljati, ako bu z-to u pogibelji življenja, odgovori mu kralj: „Neboj se nikaj, ako Te ov plemenitaš prebodne, tak odmah drugi dan ga dam obesiti.“

Za vuhi se češuci veli na to šaljivdijja: „Ali ja bi radje videl, da bi ga Vaše Velićanstvo jeden dan predi dali obesiti.“

Em. Koflay

(kase) i uredi više izdati one sreberne drobne peneze po 20 kr. a. vr. i bakrene drobne peneze po 4 kr. a. vr, koji se tamo nahadja ili koji nuter dojde. Nu kr. magjarske orsačke blagajne i uredi dužni su ove peneze prijemati vu njihovoj nominalnoj vrđnosti uključivo do 31. decembra 1895., odnosno vu nominalnoj vrđnosti, ustanovljenoj vu članku XIII. z. čl. XVIII.: 1892., pod platež ili vu cilj odkupa, kaj pod platež vu smislu §. 21. zak. čl. XVII.: 1892. do svote od 5 forinti, a radi odkupa blagajne za mēnjanje neograničeno.

Kakti kase (blagajne) sa mēnjanje posluju: kraljevska magjarska središnja orsačka blagajna, kr. ors. blagajne vu Budapešti i Zagrebu, kr. porezni vu nredi Debrecinu, Osėku, Fiumi, vu Gđoru, Kassi, Kološvaru, Velikom Šebenu, Požunu, Segedinu i Temešvaru. Zvu toga ovlaštena je vsaka blagajna, da more obzirom na postojeću salihu i na stvaritu potrebu, izvršiti mēnjanje.

Po dnevnu 31. decembra ljeta 1895. nemreju orsačke blagajne (kase) i uredi ove peneze prijeti niti vu nominalnoj vrđnosti njihovoj, niti uz naknadu vrđnosti materijala, ter danom 31. decembra ljeta 1895. prestaje vsaka dužnost orsaga glede odkupa ovih penes.

Ova naredba stupa danom 1. juliša ljeta 1894. vu krėpost.

Kr. magj. ministarstvo financijah.

Putni program kraljev.

O putnih dispozicijah našeg cara i kralja javljaju: Nj. Veličanstvo ostaje do 1. septembra vu Iglu i putuje odovud k vojnim vježbam vu Česku i Moravsku, dojde 7. septembra vu Lavov, da pohodi izložbu. Vu Lavovu bude ostal četiri dana i nazožen velikim vojnim vježbam. Na 11. septembra putuje kralj k zaključnim vježbam vu okolicu Balasa-Gyarmat a 14. bude septembra odprl delegacije vu Budimpešti. Nekaj kesneše zaputil se bude kralj vu Njemačku, gde se bude zėstal s carem Villimom i pohodil dvore vu Weimaru, Darmstadtu i Stuttgartu.

Snėg vu julišu.

Oluja, viher, koji je vu subotu 14. juliša bėsnil vu alpinskih predelih, a 16. vu blizini Monakova opustošil je više selah, nanesel je veliki kvar i vu Solnogradskoj gornjoj Austriji. Vu Gmundenu, Altmünsteru, Fraunkirchenu, Ebenau, St. Johanu i vnogih okolisnih mēstih padal je snėg ter su vse gore zabėlile.

— Viher i tuča vu Mletcib. Pred šest dnevi bėsnila je vu Mletcib strahovita oluja s tučom. Vse vulice bile su posipane ledom, kak da bi opal snėg. Na vnogih mestih led je opal na 30 centimetrov visoko.

Vu Budimpešti, 21. juliša.

Ovdešnja policija zatvorila je vu rešt vu Ganzovoj dioničkoj fabriki namešćenog mladog talijanskog inžinira Piccaronia, koji je vu društvu izjavil, da je Caserio dobro vėnil, kad je vmoril Carnota. „Ja bi bil tak baratal s našim krunjenim Carnotom“. Preduzeta premetačna dokazala je stalne sveze Piccarinijeve s talijanskimi anarhisti.

Pravda proti anarhistom.

Pred parižkim porotnim sudišćem započela se bude 6. anguta velika pravda proti anarhistom. Rezpravi bude prepsedal sudbeni presek Dayras, obtužbu zastupal vrhovni

odvetnik Bulat, koji je tušil Vallanta i Henrya, a obtužnike budu branili prvi parižki fiskaljuši. Broj obtuženikah iznosi 30, od kojih su pet pobegli pred vlovljenjem, med njimi inžinir Paul Reklus, duša anarhističkog pokreta, krčmar Martin, kod koga su se anarhisti shadjali, publicist Pouget, krojač Duprat i književnik Cohen.

Od svih zatvorenikov, koji se okrivljuju, da su bili kotrlgi anarhističkog saveza, najviše je graviran Oritz, koji je pajdašoval sa usmrćenim Henryem i zivel je od kradjah i razbojstva.

1844—1894.

Vu Podturnu bude dne 5. augustu sluzil velečastni gospodin plebanuš Remuš Kollay zlatnu mešu — i kak šujemo, se farniki na veliko pripravljaju ovaj jubileum šim vekšom svečanostjum sprevoditi.

Kratke novosti.

— Presvėtli i prečastni gospodin nadbiskup zagrebečki Pesilović je vu sesiji konsistorijalnoj od 13. juliša pres. i preč. g. Pavla Guglera naslovnoga biskupa, kanonika i lektora prvostolnog kaptola imenoval i preglasil za svojega in spiritualibus generalnoga vikara.

— Tajnik presv. g. nadbiskupa. Gospodin dr. Dominik Premuš, notar nadbiskupskog duhovnog stola nadarbenik prvostolne cirkve, imenovan je tajnikom pres. gosp. nadbiskupa.

— Strahovita tuča pala je 17. juliša izmedju Reszova i Koulbaszova vu Galiciji. 30 mēstah teško je postradalo. Vsa su polja na pol metra visoko pokrite ledom. Kvar se ceni na pol milijuna forinti.

— 1186 kilometrah na biciklu. O. i kr. major bar n Prochazka stigel je 12. juliša na biciklu iz Beča vu Sarajevo. On lje 1186 kilometrov ove pruge: Beč — Solnograd — Spital na Dravi — Bjelsk — Ljubljana — Sarajevo prevalil za šest dnevov. Iz Sarajeva vraća se baron Prochazka preko Banjaluke — Zagreba — Graca — Solnograda vu Beč

Nekaj za kratek čas.

Vandravec: „Jeden siromašni šnajdarski detiš prosi za malu pripomoć“

Gospon: „Nu šnofajte malo“.

Vandravec: „Hvala, gospodine, moj nos nije gladen“

Ona: „Dragi Vilko, vno i sam senjala, da si mi novu ljevu opravu kupil“.

On: „Nije čudo, čovek senja više put, kakvu god bedastoću“.

Gospa: „Ali, Lisika, kak si mogla tak bedasta biti, i po kuršmita iti, kad je moj muž betežen?“

Dekla: „Im su oni rekli, milostivna gospa: „Idi po doktora moj stari osel opet je betežen!“

Mera.

Oigan: „Gospa draga, molim te, da mi daš kupicu vina.“

Gospa: „Glej ti njega, odkad piju cigani vino?“

Oigan: „Borne gospa, piju cigani i vino i žganicu.“

Gospa: „Nu dobro, dala bum ti bum, ali samo pol kupice!“

Oigan: „E pak hvala ti, i to je dosta, samo te molim, napuni mi gornju polovicu!“

Gost: „Kaj vi to delate, kelner? Vi brišite noža zvašim šepnim robcom.“

Kelner: „Nikaj zato, milostivni gospođin, rubec je i onak zmazan.“

Sveto pismo.

Sudec (po obedu plebanošu, koji je preustanke pečenke i kolače vu papir spravljaj i zamotaval): „Veličastni, kaj neveli sveto pismo: „Ne brini se za sutrašnji dan?“

Plebanuš: „Do slove, gospon sudec, pak prav zato spravljaj ovo, da za sutra nemam brige.“

Priredil;
Glád Ferencz.

LOTERIJA Buda 21-ga juliša 1894
67 49 48 17 24

Cena žitka. — Gabona arak.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	—
Zab	Zob	5	50
Rozs	Hrž	4	25
Kukoricza ó	Kuruza stari	5	25
uj	novi		
Árpa	Ječmen	5	50
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga	» zuti	4	—
Vegyes	» zmėšan	4	—
Lenmag	Len	10	—

Nyilttér.*

Selyem hamisítvány Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világo barna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szallónás lesz s könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festékanyagtól telítettten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporak, a hamisítványé nem. — Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, házhoz szállitva, postabér és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glávni surednik
GLÁD FERENCZ

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírró teszi, hogy az államkincstár végrehajthatónak, Guncz István végrehajtást szenvedő elleni 31 frt 32 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő bottornyai 151 tk. 197. hrsz. a. 329 frt; 558. hrsz. a. 171 frt; 596. hrsz. a. 188 frt; 633 hrsz. a. 69 frt; 1012. hrsz. a. 119 frt; 1485. hrsz. a. 95 frt; 1470. hrsz. a. 190 frt; 1876. hrsz. a.

129 frt; 198. hrsz. a. 23 frt; az ezen tjkvben felvett legelő és erdő illetmény 150 frt; a bottornyai 738. tjkvben 905 b hrsz. a. 114 frt; a bottornyai 800. sz tjkvben 1214. hrsz. a. 102 frt; 1535. hrsz. a. 58 frt; 1609. hrsz. a. 97 frt; a bottornyai 801. tk. 1805. hrsz. a. 22 frt; 1892. hrsz. a. 171 frt, és 1900. hrsz. a. 18 frt becsült ingatlanok a az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1894. évi augusztus hó 14-én d. a. 10 órakor

a bottornyai község házában megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint tjkvhatóság.

Csáktornyan, 1894. évi júniushó 4 én.

561 1-1

Házeladás.

Csáktornyan a Zöldfa-utcában levő ujonnan épült

HÁZ

u m 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara, 2 pincze kerttel, szabadkézből eladó.

Bővebbet a háztulajdonosnál

Szontor Pál

dráva-vátáshelyi lakosnál.

562 1-1

Magyar Savanyuviz.

PETÁNCZI SZÉCHÉNYI FORRÁS

házáink legdusabb natron-lithion tartalmu savanyuvize.

Kitüntetve: Budapestén kétszer, Triesztben, Bécsben, Szombathelyen és Pécsen. Lüttich (Belgia) és a Bécsi kiállításokon a nagy arany éremmel lett kitüntetve.

Kitünő asztali viz, Borral vegyítve a legegészségesebb üdítő ital.

A legelő orvosi szaktekintélyek minden járvány ellen ajánlják, mint gyógyszer rendkívüli jó hatással van különféle gyomor vese és légzési bajoknál nagymérvű Lithion tartalma miatt kőszvényes bántalmaknál nehéz emésztés és mindennemű hurutok esetében.

Gyermekeknek a legjobb óvszer toroklob ellen.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben

Főraktár:

Kramarics Victor

fűszer- és csemege kereskedésében Perlakon.

563 3-3

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A „HUNGARIA”

országos magyar vajkivíteli részvénytársaság értesíti

a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapestén, Dalszínház-utca 10 sz. a megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajátvételt azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okozó vajtermelést röviden tárgyaló szó vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkivíteli részvénytársaság igazgató-sága:

Báró Jósika Gábor s. k.

elnök.

Kunkel Imre s. k.

vezérigazgató.

558 4-4

HIRDETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Csáktornyan, a Szent-Ferenczrendlek házában (Főtér) Mayer János-féle**

FODRÁSZ ÉS BORBÉLY ÜZLETET

1894. évi július hó 1-én átvettem és azt a kor igényeinek megfelelően berendeztem.

Midőn a fentieket tiszteletteljesen tudatom, kérem a nagyérdemű közönséget becses megjelenésével szerencsétleni és részemről azon biztositást venni, hogy legfőbb törekvésem lesz a belém helyezett bizalmat közmegegedésre kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

Bujanics Sándor

fodrász és borbély.

559 2-3

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis fél és 1 Kilos üveg-palacskokban.

határozottan Christoph-féle lakk kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetőség van, hogy a szobák a másolás alatt (használat) szagot, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadó száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni!

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót a egytől fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betöd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

iszta fényezés (színezetlen)

új pallókra és parkettra, mely csupán fényt ad. Különösen parkettra a olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a fasztruktúrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két közepnyagú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyármányt sokfelé utánozzák és hamisítják, a sokkal rosszabb, s gyakran a cédnek meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.
Zürich.

Osáktornyán:

GRANER TESTVÉREKNÉL.

Házeladás.

Alsó-Domboruban a főtér kellő közepén fekvő

LAKHÁZ

családi körülmények folytán **szabad kézből előnyös feltételek mellett azonnal eladó.**

Ezen ház a következő helyiségekből áll: 4 szoba, konyha, éléskamra stb. és egy tágas

üzlethelyiségből

melyben most is jö forgalma kereskedés van. — Továbbá egy nagy **berpince** esetleg felszereléssel és a virágzó borüzlettel átvehető.

Bővebbet a tulajdonosnál

Neufeld Henriknél

A.-Domboruban.

556 8-3

Kérjen csak „ZACHERLINT”

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztítására.

Semmi nem bizonyíthatja jobban elérhetetlen erejét és jóságát, mint **óriási elterjedésének sikere** mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a

ZACHERLIN

legalább néhány tucat-szor felül nem mulná.

Kérjen azonban mindenkor lepecsételt üveget és csakis

„Zacherlin”

névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisítvány!!

Csáktornyán:

Strahia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Göncz L. gyógyszer.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor gyógyszer.
Freyer Fülöp
Graner Testvérek.

Perlak:

Kramarits Viktor,
Sosterics Pál.

Polstrau:

Max Robič.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-pórszóró-készülék darabja 30 krajczár.

996 6-7